

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtachihuīn Dios lalh chi'xcu'

1 A'xni'ca' tūna'j ixcāxui'li huan quilhtamacuj, lanāntza' ixui' kalhatin a'nti huanican Tachihuīn, como ū'tza' quincāmālakapasniyāni' Dios. Lā' xla' ixtā'lahui'tza' Dios. Lā' xla' ū'tza' Dios. ²Xapū'la ixtā'lahui' Dios. ³Lā' huan Tachihuīn cāxui'lilh ixlihuāk catūhuā a'ntū a'nan; tuntū' ixa'nalh palh tū' cahuā por ū'tza'. ⁴Por ixpālacata ū'tza' talihui'lāna' ixlihuāk a'ntū jaxāna'n. Lā' xla' cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhui't a'ntū ixlistu'ncua' lā' chuntza' hua'chilh ixcāmākskonī' huan tachi'xcuhui't. ⁵U'tza' hua'chi lakatin xkakana' a'ntū mālakxkakēni'n a'nlhā cā'pucsua'. Lā' huan ko'ti'ti', xla' xala' nac cā'pucsua' lā' xla' tūla tlaja huan Xkakana'.

⁶Ixui' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Juan, a'nti Dios macamilh. ⁷Xla' milh para nalichihuīna'n a'nti huanican Xkakana' lā' para nacāmāxqui' tapāstacna' huan tachi'xcuhui't que natakahlaka'i' a'nti Xkakana'. ⁸Juan tū' ū'tza' Xkakana'. Xla' xmān quimāsu'yuchi huā'mā' a'nti scana'nca Xkakana'. ⁹A'nti mero Xkakana'

ixmimā'cus nac cā'quilhtamacuj. Xla' cāmākskokō' ixlihuākca'n tachi'xcuhui't.

¹⁰Lā' a'nti scana'nca Xkakana', xla' milh nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'yuj ū'tza' cāxui'lilh quilhtamacuj, pero xalanī'n nac quilhtamacuj tū' talakapasli lā' tū' ixtaca'tzi que ū'tza' ixcāxui'lini't huan quilhtamacuj. ¹¹Xla' milh nac quilhtamacuj a'ntū ixcāxui'lini't pero tū' talaktzi'ncu'tulh ixtā'macchicni'. ¹²Pero makapitzin takahlaka'i'lh. Lā' ixlihuākca'n a'ntin takahlaka'i'lh, xla' cāmāxqui'lh limāpa'ksin para que chuntza' natala ixcamana' Dios. ¹³Lā' a'nchi tala ixcamana' Dios, tū' hua'chi talacatuncui ixcamana'ca'n tachi'xcuhui't. Ixcamana' Dios tū' hua'chi lakatin ska'ta' a'nti lacatuncuilh por ixpālacata ixtapāxuhuanca'n lā' ixtapuhuanca'n tachi'xcuhui't. Dios ū'tza' a'nti cāmā'a'nanī ixcamana'.

¹⁴Lā' a'nti huanican Tachihuīn, xla' macni' lalh. Lā' xla' latahui'lalh na quilacelhpu'nanca'n. Lā' iclaktzi'uj a'nchi ka'lhī limāpa'ksin. Huā'mā' limāpa'ksin ū'tza' ixla' a'nti ixa'cstu ixO'kxa' Dios. Xla'

lej lakalhu'mana'n lā' huāk a'ntū huan ū'tza' ixlistu'ncua'. ¹⁵ Juan lichihuīna'lh lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' a'ntī iclichihuīna'lh a'xni'ca' icualh que a'ntī icpū'lani'nī't, ū'tza' lihuaj xaka'tla' que quit. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacetuncuīlh.

¹⁶ Quincātlahuani'nī'ta'ni' lhūhua' talakalhu'mān, como xla' lej lakalhu'mana'n. ¹⁷ Moisés quincāmāsu'ni'ni' ixley Dios. Pero Jesucristo quincāmāca'tzīniyāni' a'ntū ixlistu'ncua' lā' a'nchī quincālakalhu'manāni' Dios.

¹⁸ Lā' nīn tinti' laktzī'nī't Dios nīn maktin. A'ntī ixa'cstu ixO'kxa' Dios, a'ntī Dios lej pāxquī', ū'tza' quincāmāsu'ni'ni'ta'ni' a'nchī huanī't Dios.

Juan lichihuīna'lh Jesucristo

Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17

¹⁹ Lā' huan israelitas xalanī'n nac Jerusalén talakmacamilh Juan makapitzīn curasna' lā' levitasna'. Lā' xla'ca'n takalhasqui'nīlh Juan tichū xla'. ²⁰ Lā' Juan cāmālācstū'ncni'lh lā' cāhuanilh:

—Pues quit, tū' quit Cristo a'ntī Dios lacsacli lā' hui'lilh ixlimāpūtāxtūnu'.

²¹ Lā' takalhasqui'nīpā: —¿Tichū hui'x? ¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Elías?

Lā' Juan hualh:

—Tū' quit.

Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Tū'.

²² Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Tichū hui'x? Caquilāhuaniuj para na'iccāhuaniyāuj a'ntī quincātamacaminī'ta'ni'. ¿Tichū hua'na' que hui'x?

²³ Juan cākalhtilh:

—Quit hua'chi a'ntī ta'sa nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' huan: “Cacāxtlahua'tit mintapāstacna'ca'n para que nakaxpa'tā'tit huan Māpa'ksini' a'xni'ca' namin”. Chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Isaías, a'xni'ca' hualh:

Camā'lakstu'nctit ixtej

Māpa'ksini'.

²⁴ Lā' nā ixtahui'lāna' makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixcālakmacamincani't Juan. ²⁵ Lā' xla'ca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' mā'kpaxīni'mpā't palh tū' Cristo hui'x, nīn Elías, nīn huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?

²⁶ Lā' Juan cāhuanilh:

—Quit iclimā'kpaxīni'n xmān con xcān. Yā na milac'hpū'nanca'n kalhatin a'ntin tū' lakapasā'tit. Lā' nā xla' namā'kpaxīni'n.

²⁷ Xla' lihuaj xaka'tla' que quit. Lā' tū' minī'ni' nīn na'icxcutni' ixlikalhtza'pa'can i'zapato.

²⁸ Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh a'nlhā huanican Betábara tintacut huan pūxka Jordán, a'nlhā ixmā'kpaxīni'n Juan.

Jesús hua'chi Ixcordero Dios

²⁹ Lā' ixlilakalī Juan laktzī'lh Jesús ixlaktapajtzūtēlha lā' cāhuanilh huan tachi'xcu'huī't:

—Calaktzī'ntit a'ntī mimā'.

U'tza' huā'mā' a'ntī macaminī't

Dios lā' ū'tza' huanican
Ixcordero Dios. U'tza' namāpānū
huan quintalacē'i'ca'n
xalanī'n nac quihltamacuj.
³⁰U'tza' iclīchiuina'lh a'xni'ca'
iccāhuanini': "A'nti icpū'lani'nī't,
ū'tza' lihuaj xaka'tla' que quit
porque xla' lanāntza' ixui' a'xni'ca'
quit iclacatuncuilh". ³¹A'yuj quit
tūna'j xa'iclakapasa, quit icmini't
icmā'kpaxini'n con xcān para que
huan tachi'xcuhui't nataca'tzi' que
Dios macamilh huan a'nti icpū'lani'.

³²Lā' nā cāhuanilh Juan:

—Quit iclaktzi'lh huan Espiritu
Santo a'ntū yujchi lā' chilh
na ixa'cpūn. Lā' huan Espiritu
Santo tasu'yulh hua'chi lakatin
tantzasnān. ³³Xapū'la quit tū'
xa'icca'tzi' tichū xla'. Quihuanilh
Dios a'nti quimacā'lh para
na'icmā'kpaxini'n con xcān. Dios
quihuanilh: "Nalaktzi'na' nayujāchi
huan Espiritu Santo lā' nachin na
ixa'cpūn kalhatin chi'xcu'. Huā'mā'
chi'xcu' ū'tza' a'nti limā'kpaxini'n
Espiritu Santo". ³⁴Iclaktzi'nī'ttza'
a'nchī quihuanica. Lā' ū'tza'
iclimāstū'nca quit que ū'tza' huā'mā'
ixO'kxa' Dios.

Huan xapū'la i'sca'txtunu'nī'n Jesús

³⁵Lā' ixlilakali huampala
Juan ixcātā'layā con kalhatu'
i'sca'txtunu'nī'n. ³⁶Lā' laktzi'lh
ixtētaxtumā' Jesús. Lā' Juan
lakalaktzi'lh Jesús lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' a'nti macamilh
Dios lā' a'nti huanican Ixcordero
Dios, como xla' nacāmāpānūni'
ixtalacē'i'ca'n tachi'xcuhui't.

³⁷Huan kalhatu' i'sca'txtunu'nī'n
Juan takaxmatli a'xni'ca' hualh.

Lā' xla'ca'n tastālani'lh Jesús.

³⁸Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzi'lh
ixtastālani'tēlha lā' cāhuanilh:

—¿Chichū puhua'nā'tit?

Lā' xla'ca'n tahuanilh:

—Māpa'ksini', ¿lhachū hui'la'?

³⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Cata'ntit lā' calaktzi'ntit.

Tatā'a'lh lā' talaktzi'lh a'nlhā
ixui'. Lā' como lejtza' kōtanū
ixuani't, hua'chi maktā'ti', a'ntza'
tatachokolh huanmā' chi'chini'.

⁴⁰Lā' huan tamā'na' kalhatu' a'nti
tastālani'lh Jesús por ixpālacata
a'ntū ixcāhuanini't Juan, lā'
kalhatin de ū'tunu'n ixuanican
Andrés, ixtā'tin Simón Pedro. ⁴¹Lā'
chu tuncan Andrés putzalh ixtā'tin
a'nti ixuanican Simón lā' huanilh:
—Icpāxtokuitza' huan Mesías
—ū'tza' huanicu'tun: Cristo a'nti
lacsacui'lini't Dios.

⁴²Lā' Andrés tā'a'lh Simón
talaktzi'n Jesús. Lā' a'xni'ca' Jesús
laktzi'lh huan Simón lā' huanilh:
—Hui'x Simón, ixo'kxa' Jonás.
Hui'x nahuanica'na' Cefas —huā'mā'
ū'tza' huanicu'tun: Pedro lā' nā
chihuix.

Jesús ta'sani'lh huan

Felipe lā' Natanael

⁴³Lā' ixlilakali huampala Jesús
ixa'ncu'tun a'nlhā huanican Galilea.
Lā' tā'lāpāxtokli Felipe lā' huanilh:
—Caquistāla'ni'.

⁴⁴Lā' huā'mā' Felipe xala' nac
Betsaida ixuani't lā' nā a'ntza'
xalanī'n Andrés lā' Pedro. ⁴⁵Felipe
quikaksli Natanael lā' huanilh:
—Icpāxtokuitza' huan chi'xcu'
a'nti tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios
a'nlhā Moisés tzo'kli huan ley lā'

a'nlhā tatzo'knulh huan profetas.
Xla' ū'tza' Jesús, ixo'kxa' José xala'
nac Nazaret.

⁴⁶Lā' Natanael hualh:
—¿Chu tzēn taxtu de Nazaret
a'ntū xatzey?

Lā' Felipe kalhtilh:
—Cata't laktzi'na'.
⁴⁷Jesús laktzi'lh huan Natanael
lakmimā' lā' hualh:

—Huan a'nti mimā' ū'tza' tzeyā
israelita. Xla' tū' a'kxokonu'n.

⁴⁸Natanael kalhasqui'nilh:
—¿Chichū quililakapasti?
Lā' Jesús huanilh:
—Quit iclaktzi'ni' xapū'la na
ixtampīn huan a'kalhpauj a'xni'ca'
tūna'j ixta'sani'yāni' Felipe.

⁴⁹Natanael kalhtilh:
—Māpa'ksini', hui'x ixO'kxa' Dios;
hui'x a'nti Dios lacsacni' para
nala'ya' ixreyca'n israelitas.

⁵⁰Lā' Jesús kalhtilh:
—Quinkalhla'ka'i'ya' xmān por
ixpālacata icuanini' iclaktzi'ni'
na ixtampīn huan a'kalhpauj.
Nalaktzi'na'cus más laka'tla'n
catūhuā a'ntū na'ictlahua.

⁵¹Lā' nā hualh Jesús:
—Ixlistu'ncua' a'ntū icuaniyāni'.
Hui'xina'n nalaktzi'nā'tit huan
a'kapūn laqui'yā, lā' huan ángeles
a'ntū nacāmacamin Dios. Xlaca'n
natatahua'ca' lā' natayujāchi
na ixa'cpūn huan Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n. Quit huan Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n.

Tapūchahuaca nac Caná

2 Ixlilakatu'tun chi'chini'
tapūchahuaca nac lakatin
cā'lacchicni' a'ntū huanican Caná,
nac estado de Galilea. Ixtzi't Jesús

a'ntza' ixui'. ²Lā' nā kantāyaca
Jesús lā' con i'sca'txtunu'ni'n. ³Lā'
como sputli huan xavino uva, ixtzi't
Jesús huanilh:

—Tinti'tza' xavino uva.

⁴Lā' Jesús kalhtilh:
—Lā' ¿a'chi' quihuani'ya' huā'mā',
Nā'? Tūna'j tzucu quililtōt.

⁵Ixtzi't cāhuanilh huan
macatzi'tni'ni'n:
—Catlahua'tit ixlihuāk a'ntū xla'
nacāhuaniyāni'.

⁶Lā' ixui' pāchāxan pūxka'tni' de
chihuix a'ntū ixcāmaclacasqui'ncan
a'xni'ca' ixmakacha'ka'ncan
chu a'nchi' ixtalanānca'n.
(Huan tachi'xcuhui't israelitas
ixtakalhla'ka'i' que palh maklhūhua'
ixtamakacha'ka'lh, chuntza' natala
lacuan na ixlacapūn Dios.) Lā' huan
pātunu' pūxka'tni' ixtalitatzuma
lakatunu' hua'chi tā'ti'pu'xamna'
hasta lakatin ciento litros de
xcān. ⁷Jesús cāhuanilh huan
macatzi'tni'ni'n:

—Cacāmātzuma'tit de xcān huā'
pūxka'tni'.

Lā' chuntza' xlaca'n xa'nca
tamātzumalh. ⁸Lā' Jesús cāhuanilh:
—Camācututit macsti'nal'j lā'
calipini'tit huan a'nti xapuxcu' de
huan cā'tani'.

⁹Lā' huan xapuxcu' quilhca'tzilh. Lā'
vinotza' ixuani't. Lā' xla' tū' ixca'tzi'
palh xcān ixuani't lā' ixtaxtāpalini'ttza'
huan xcān, vinotza' ixlani't. Ixtaca'tzi'
xmān huanmā'na macatzi'tni'ni'n
porque ū'tunu'n ixtamojōni't xcān nac
huan pūxka'tni'. Lā' huan xapuxcu' de
huan cā'tani' ta'sani'lh huan squi'nini'.
¹⁰Lā' huanilh:

—Lanān xapū'la cāmaxqui'can
a'nti cākantāyacan huan xatzey

vino. Lā' ā'calistān, a'xni'ca' tzejtza' tako'tni't huan a'nti cākantāyacanī't, cāmaxquī'can huan a'ntūn tū' lej xatzey. Lā' hui'x ā'xmān mās'tā'ya' huan xatzey vino.

¹¹U'tza' huā'mā' a'ntū tlahualh Jesús nac Caná nac estado de Galilea, ū'tza' xapū'la lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús. Lā' chuntza' limāsu'yulh ixlīmāpa'ksīn. Lā' i'sca'txtunu'ni'n takalhlaka'i'lh Jesús.

¹²A'calistān Jesús a'lh nac Capernaum. Lā' tatā'a'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn lā' i'sca'txtunu'ni'n. Lā' a'ntza' tatachokolh lātma'j.

**Jesús cātamacaxtukō'lh a'ntū
ko'hua'jua' na ixchakān huan
xaka'tla' litokpān**

Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46

¹³Lā' como lejtza' pajtzu ixmimā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū pō'ktu ixtapūtlahua cā'tani' huan israelitas, Jesús a'lh nac xcānsipej a'ntū huanican Jerusalén. ¹⁴Lā' tanūlh nac xaka'tla' litokpān. Lā' a'ntza' cālaktzī'lh a'nti ixtastā'mā'na huācax lā' borregos lā' tantzasnān, lā' ā'makapitzīn a'nti ixtahui'lāna' con ixmesaca'n para nataxtāpali huan tumīn. ¹⁵Jesús tlahualh lakatin litāsno'knu' de lazo, lā' cālītansno'kxtukō'lh ixlīhuākca'n huan borregosnu' lā' huan huācaxna'. Cāmakpūspi'tni'lh ixmesaca'n a'nti ixtaxtāpalimā'na tumīn, lā' cāmaka'ni'kō'lh huan ixtumīnca'n. ¹⁶Lā' cāhuanilh huan stā'na'ni'n tantzasnān:

—Camāxtutit huan tamā'na de huā'tzā'. Tū' catlahua'tit hua'chi litamāuj huā' na ixchic quinTāta'.

¹⁷Lā' i'sca'txtunu'ni'n talipāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lej iclacasquī'n ca'a'cnīni'ni'ca ixchic Dios.

Lā' ū'tza' naquililakmaka'nanc.

¹⁸Huan israelitas tahuanilh: —¿Chu ka'lhī'ya' limāpa'ksīn para natlahua'ya' huā'mā'? Caquilātlahuani'uj lakatin lē'cnīn para que chuntza' na'icca'tziyāuj palh hui'x ka'lhī'ya' limāpa'ksīn para nacāmāxtuya' huan animalhna' de huan xaka'tla' litokpān.

¹⁹Lā' Jesús cāhuanilh: —Calactlahua'tit huā'yā chic lā' ixlītu'tuma'j na'iclicāxtlahua quit.

²⁰Huan israelitas takalhtilh: —Tu'pu'xamachāxan cā'ta līcāxtlahuakō'ca huan litokpān. Lā' ¿chu hui'x xmān tu'tuma'j nalīcāxtlahuakō'ya'?

²¹Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús ixlīchihuīna'mā' de ixmacni'. ²²Lā' i'sca'txtunu'ni'n tapāstacli ixtachihuīn Jesús a'xni'ca' xla' lakahuanchokolh. Lā' takalhlaka'i'lh a'ntū ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nā a'ntū hualh Jesús.

**Jesús cālākapaskō' ixlīhuākca'n
tachi'xcuui't**

²³Nac Jerusalén ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' Jesús ixui'lacha' lā' a'ntza' tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Lā' ū'tza' lhūhua' talikalhlaka'i'lh huan Jesús.

²⁴Lā' como Jesús ixcālākapaskō' ixlīhuākca'n, xla' ixca'tzī que makapitzīn ixtakalhlaka'i' lā' ā'makapitzīn tū' ixtakalhlaka'i'.

²⁵Lā' tū' ixmaclacasqui'n ā'kalhatin a'nti' nahuani chichū huanī't huan tachi'xcuhui't. Xla' cālakapasni'kō' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhui't.

Jesús lā' Nicodemo

3 Ixui' kalhatin fariseo ixtacuini' Nicodemo. Xla' kalhatin xapuxcu' israelitas ixuanī't.

²Lakatin tzi'sa' xla' lakmilh huan Jesús lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ca'tzican que Dios macaminī'ta'ni' para namāsu'yu'ya'. Xmān ū'tunu'n a'nti' Dios tatā'scuja, xmān xlaca'n tzē natatlahua huan lē'cnin hua'chi tlauhua'ya' hui'x.

³Lā' Jesús huanilh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'nti' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xmān ū'tunu'n tzē natatapa'ksi con Dios.

⁴Nicodemo kalhasqui'nilh:

—Lā' ¿chichū lilalh huā'mā', kalhatin chi'xcu' papatza' lā' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj? Tūla natanūpala na ixpān ixtzi't para nalacatuncuipala.

⁵Lā' Jesús hualh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'nti' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n por ixpālacata xcān lā' huan Espiritu Santo, xmān xlaca'n tzē natatapa'ksi con Dios.

⁶Huan a'nti' ixcaman tachi'xcuhui't, ū'tza' ka'lhī ixquinīt lā' ixlucut. Lā' a'nti' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlimāpa'ksin Espiritu Santo, ū'tza' ka'lhī ixEspiritu Dios.

⁷Tū' calē'cni' a'ntū icuaniyāni': “Maclacasqui'n que naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n milihuākca'n hui'xina'n”. ⁸Huan

ū'ni' lakachu a'n. Xmān kaxpa'ta' a'nchī macasā'nan lā' hui'x tū' ca'tziya' lhachū mincha' lā' tū' ca'tziya' lhachū a'mā'. Lā' nā chuntza' tū' ca'tziya' a'nchī kalhatin chi'xcu' tzē naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlimāpa'ksin Espiritu Santo.

⁹Nicodemo kalhasqui'nipā:

—Lā' ¿chichū lilalh huā'mā'?

¹⁰Lā' Jesús hualh:

—¿Chu tū' ca'tziya' huā'mā'? Lā' hui'x kalhatin ixmākalhtō'kē'ni'ca'n israelitas. ¹¹Ixlistu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Iclichi huina'nāuj a'ntū icca'tziyāuj lā' icuanāuj a'ntū iclaktzi'ni'tauj. Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'i'yā'tit a'ntū icuanāuj. ¹²Como hui'xina'n tū' quilākalhlaka'i'yāuj a'xni'ca' quit iccālīkalhachihuina'ni'yāni' a'ntū xala' nac cā'ti'ya'tna', tū' quintilākalhlaka'i'uj quit palh na'iccālīkalhachihuina'ni'yāni' catūhuā xala' nac a'kapūn.

¹³Nin tinti' lakapasna'n nac a'kapūn, xmān quit. Como xa'icui'llacha'cus a'xni'ca' tūna'j xa'icyujāchi de nac a'kapūn, quit iclakapasna'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ¹⁴Lā' chu a'nchī Moisés pūmā'kayāhualh qui'huī' huan lūhua' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nā chuntza' maclacasqui'n naquimā'kayāhuacan quit nac cruz. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. ¹⁵Lā' chuntza', ixlihuākca'n a'ntin quintalipāhuan nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

Dios cāpāxqui' ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:

—Dios lej cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuui't xalanī'n nac quilhmacuj. U'tza' līmāstā'lh ixO'kxa' a'ntī xmān kalhatin ixuanī't para que chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn talipāhuan xla', xlaça'n tū' maktin catitasputli. Nataka'lhī xasāsti' ixquilhmacujca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. ¹⁷Dios macamilh ixO'kxa' nac quilhmacuj. Tū' macamilh para nacāmāpātīnī xalanī'n nac cā'quilhmacuj. Macamilh para que xlaça'n natapūtaxtu. Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixO'kxa' Dios, xlaça'n natapūtaxtu.

¹⁸A'ntīn talipāhuan ixO'kxa' Dios, xlaça'n tū' caticāmāpātīnīca. A'ntīn tū' talipāhuan, xlaça'n nacāmāpātīnīcan porque xlaça'n tū' talipāhuan ixO'kxa' Dios a'ntī xmān kalhatin ixuanī't.

¹⁹Milh huā' nac quilhmacuj huan a'ntī hua'chi xkakana' como māsuyū a'ntū ixlīstū'ncua'. Lā' makapitzīn tū' ixtalakatī huan Xkakana'. Ixtalakatī a'nlhā cā'pucsua' porque xlaça'n ixtatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnīcan. ²⁰Huāk a'ntīn tatlahua a'ntū ko'hua'jua' tū' talakatī huan xkakana' lā' tū' tatapajtzūcu'tun nac cā'xkakana' porque tū' talacasqui'n que nacālaktzī'ncan nīn naca'tzīcan a'nchī tatlahuani't a'ntūn tū' tzey. ²¹A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaça'n tatapajtzū nac cā'xkakana' para que nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan que xlaça'n tatlahua chu a'nchī Dios lacasqui'n.

**Juan huan Mā'kpaxīnī'
lichihuīna'mpā Jesús**

²²Lā' ā'calistān Jesús a'lh nac estado de Judea lā' tatā'a'lh

huan ī'sca'txtunū'nī'n. Lā' a'ntza' tachokolh lāma'j lā' ixmā'kpaxīnī'mā'. ²³Lā' nā huan Juan nā ixmā'kpaxīnī'n huan nac Enón na ixpajtzu Salim como a'ntza' ixmā' lhūhua' xcān. Lā' huan tachi'xcuui't ixtalakchin lā' ixta'a'kpaxa. ²⁴Tūna'j ixmānūcan Juan nac pūlāchī'n.

²⁵Makapitzīn ixchī'xcuui'n Juan tatzuculh tatā'lahuani huan ā'makapitzīn israelitas por ixpālacata huan a'nchī mā'kpaxīnī'ncan lā' palh Dios laktzī'n más xatzey catīhuā a'xni'ca' a'kpaxa. ²⁶Talaka'lh huan Juan lā' tahananilh:

—Māpa'ksīnī', ĩpāstaca' huan chī'xcu' a'ntī ixtā'huī'lāchi tintacut Jordān lā' a'ntī lichihuī'na'? Chuhua'j nā xla' mā'kpaxīnī'mā' lā' ū'tza' talakminkō'.

²⁷Juan cākalhtīl:

—Kalhatin chī'xcu' ka'lhī xmān a'ntū Dios maxquī'. ²⁸Hui'xīna'n kaxpa'ttit a'nchī icualh: “Tū' quit Cristo. Xmān quimacamīcanī't para na'icpū'lanī'”. ²⁹A'xni'ca' cāxtlahuacani'ttza' para natapūchahuacan, huan tasqui'nī' nala ixta' huan squi'nīnī'. Huan ixamigo squi'nīnī' xmān tāya lā' kaxmata. Lā' lipāxuhua a'nchī pāxuhua huan squi'nīnī'. Lā' nā chuntza' quit lej iclipāxuhua Jesús como talakminkō'. ³⁰Maclacasqui'n que Jesús ā'chulā' natastālani'kō' lā' quit tū' ā'chulā' quintistālani'ca.

A'ntī mincha' de nac a'kapūn

³¹A'ntī minī'ta'ncha' xala' nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' que ixlīhuākca'n. A'ntīn talacatuncūi

nac quilhtamacuj, ū'tunu'n xalani'n nac quilhtamacuj lā' x mān talichihuīna'n a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj. A'nti mincha' de nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' de ixlihuākca'n. ³²Lā' xla' lichihuīna'n a'ntū laktzī'nī't lā' kaxmatnī't. Lā' nīn tinti' kalhlaka'i' a'ntū huan. ³³Palh catihuā kalhlaka'i' ixtachihuīn a'nti mincha' de nac a'kapūn, chuntza' tasu'yu que xla' puhuan que stu'ncua' a'ntū huan Dios. ³⁴Huan a'nti Dios macamilh, xla' lichihuīna'n ixtachihuīn Dios porque Dios maxquī' huan Espíritu Santo lā' tū' lakpuhuan a'nchī māsā'tā'. ³⁵Huan xaTāta' pāxquī' huan ixO'kxa' lā' macamaxquī'kō'lh ixlihuāk para namāpa'ksini'n xla'. ³⁶A'ntin talipāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' a'ntin tū' talipāhuan, xlaca'n tū' catitaka'lhilh xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios lej nacāmāpātīnī.

**Jesús lā' huan puscāt
xala' nac Samaria**

4 Huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnicānī'ttza' que huan Jesús más lhūhua' ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaxīmā', lā' Juan tū' lej lhūhua' a'nti ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaxī. ²Pero Jesús tū' ixmā'kpaxīni'n; x mān ī'sca'txtunu'ni'n Jesús ū'tunu'n ixtamā'kpaxīni'n. ³Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnicānī'ttza' huā'mā', Jesús taxtulh de huan nac Judea lā' a'lh para nac Galilea.

⁴Lā' huan ixej Galilea tētaxtu por Samaria. ⁵Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' a'nlhā ixtapa'ksi nac Samaria, chā'lh nac lakatin cāl'acchicni' ixtacuīni' Sicar na ixpajtzu huan ti'ya't a'ntū Jacob ixmaxquī'nī't ixo'kxa' a'nti ixuanican José. ⁶A'ntza' ixui' lakatin mu'sni' a'ntū makāntza' ixta' ixuanī't Jacob. Lā' hua'chi tastu'nūta Jesús chā'lh nac huanmā' mu'sni'. Lā' como lejtza' makat ixtlā'huanī't, lejtza' ixtlekuani't. Lā' a'ntza' tahui'lal na ixquilhtūn huan mu'sni'. ⁷Lā' tū' xlit lakchilh kalhatin puscāt xala' nac Samaria para namācutu xcān como ī'xka'tmā'. Lā' Jesús huanilh:

—Quintā'hua' mixcān.

⁸Huan sca'txtunu'ni'n ixta'a'nī't nac cāl'acchicni' para natatamāhua ixlihua'tca'n. ⁹Lā' huan puscāt samaritana huanilh huan Jesús:

—Hui'x israelita lā' quit samaritana. Lā' ¿a'chi' quisquī'ni'ya' xcān? —chuntza' huanilh porque huan israelitas tū' ixtalālaktzī'ncu'tun con huan samaritanosnu'.

¹⁰Lā' Jesús kalhtilh:

—Ixca'tzi cahuā a'ntū Dios māsā'tā' lā' a'nti squi'ni'mā'ni' mixcān, hui'x ixquisquī'ni' quit lā' quit xa'icmaxquī'ni' xatzey xcān.

¹¹Huan puscāt huanilh:

—Hui'x tū' ka'lhī'ya' a'ntū napūmācutuya' lā' huan mu'sni' pūlh mā'n hui'lacha'. ¿Lhāchū nataya'ya' huan xatzey xcān?

¹²A'nti quimpapca'n Jacob quincāmāchokoni'ni' huā'mā' mu'sni'. A'tzā' ixko'tnun Jacob lā'

ixo'kxa'n lā' ixanimalhna'. Lā' ¿chu hui'x más ka'tla' que Jacob?

¹³Lā' Jesús huanilh:

—Ixlihuāk a'nti natahua' huā'mā' xcān, nataka'lhīpala takalhpūtilh.

¹⁴Lā' a'nti natahua' huā'mā' xcān a'ntū na'iccāmaxqui' quit, xla'ca'n tū'tza' maktin catitakalhpūtilh. Huan xcān a'ntū na'iccāmaxqui' quit nala hua'chi mu'sni' na ixchakānca'n, lā' nacāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

¹⁵Lā' huan puscāt huanilh:

—Pues caquima'xqui' huā'mā' xcān lā' chuntza' tū'tza' maktin ictikalhpūtilh lā' chuntza' tū'tza' ictimilh na'icxka'ta huā'tzā'.

¹⁶Lā' Jesús huanilh:

—Caquīta'sa'ni' minkōlu'. Lā' cata'tit.

¹⁷Lā' huan puscāt kalhtilh:

—Tū' icka'lhī quinkōlu'.

Jesús huanilh:

—Stu'ncua' a'ntū hua'na' que tū' ka'lhī'ya' minkōlu'. ¹⁸Hui'x cāka'lhī'nī'ta' kalhaquitzis minkōlu'. Lā' a'nti tā'hui'la' chuhua'j, xla' tū' minkōlu'. Ixlistu'ncua' a'ntū huani'ta'.

¹⁹Lā' huan puscāt huanilh:

—Hui'x ixa'cta'sana' Dios. Chuntza' tasu'yu. ²⁰Huan quinapapna'ca'n samaritanosnu' ixtamācā'tanī Dios huā'tzā' nac kēstīn. Lā' hui'xina'n israelitas hua'nā'tit que xmān nac Jerusalén tzē namācā'tanīcan Dios.

²¹Lā' Jesús kalhtilh:

—Cakalhlaka'i' a'ntū na'icuanīyāni'. Namin lakatin quilhtamacuj a'xni'ca' tū'tza' catimaclacasqui'nca na'a'ncan mācā'tanīcan xaTāta' Dios huan

nac kēstīn lā' nīn nac Jerusalén.

²²Hui'xina'n samaritanosnu' tū' lakapasā'tit a'nti mācā'tanī'yā'tit.

Quina'n iclakapasāuj a'nti icmācā'tanīyāuj. Lā' a'nti namāpūtaxtūnu'n, xla' ū'tza' kalhatin israelita. ²³Chilhtza' huan quilhtamacuj a'xni'ca' a'nti xa'ncq tamācā'tanī xaTāta' Dios natamācā'tanī con ixlihuāk ixa'clhcunucca'n lā' natakahlaka'i' ixtachihuīn Dios. Dios lacasqui'n que chuntza' nalimācā'tanīcan.

²⁴Dios lakahuan a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuui't natamācā'tanī con ixlihuāk ixa'clhcunucca'n; lā' tasqui'nī natakahlaka'i' ixtachihuīn Dios. Chuntza' xa'nca natalimācā'tanī Dios.

²⁵Huan puscāt huanilh:

—Quit icca'tzī que namin huan Mesías a'nti huanican Cristo a'nti Dios lacsacui'lini't lā' mānūlh ixlimāpūtaxtūnu'. Xla' naquincāhuanikō'yāni' ixlihuāk a'xni'ca' namin.

²⁶Lā' Jesús huanilh:

—U'tza' quit a'nti tā'chihuīna'mā'nī'.

²⁷Lā' tuncan tachilh

i'sca'txtunu'nī'n. Lā' talē'cnilh como talaktzī'lh Jesús a'nchī ixtā'chihuīna'mā' huan puscāt. Lā' nīn chā'tin kalhasqui'nīlh huan puscāt: “¿Tuchū lacasqui'na'?” Lā' tū' kalhasqui'nīca Jesús: “¿A'chī' tā'chihuīna'mpā't huan puscāt?”

²⁸Huan puscāt hui'līlh ixpūxka'tni' lā' a'lh nac cā'lacchicni' lā' cāhuanilh huan tachi'xcuui't:

²⁹—Capintit laktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'nti quihuanikō'lh ixlihuāk

a'ntū ictlahuanī't. Chō'la ū'tza' a'ntī Cristo.

³⁰Tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaka'n Jesús. ³¹Lā' lihuan ixtamimā'na huan tachi'xcuui't, huan i'sca'txtunu'ni'n Jesús tahuanihl:

—Māpa'ksini', catihua'ya' macsti'nalj.

³²Lā' xla' cāhuanilh:

—Quit icka'lhī quilihua't. Hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit.

³³Huan sca'txtunu'ni'n talākalhasqui'nīlh:

—¿Chā catihuā quixtekni'chitza' ixlīhua't?

³⁴Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit ictlahuacu'tun ixlīmāpa'ksin quinTāta' a'ntī quimacaminī't, lā' ictlahuakō'cu'tun a'ntū quilīmāmacū'nī't. U'tza' huā'mā' quit quilihua't.

³⁵Hui'xina'n hua'nā'tit: “Sputacus lakatā'ti' mālhcuyu' napūlana'n”. Quit iccāhuanīyāni': Calaktzi'ntit huan tachi'xcuui't a'ntin tamimā'na. Palaj natakahlhaka'i' quintachihuīn. Xlaca'n hua'chi tacuxtu a'nlhā ā'xmān naxkāna'ncan. ³⁶A'nti xkāna'n maxqui'can ixtatlaj. Lā' nā chuntza' a'nti quintatā'scuja. Por ixpālacata a'ntū tamāsu'yu xlaca'n, makapitzin takahlhaka'i'. Lā' ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntin quintatā'scuja. Lā' a'ntin takahlhaka'i' quintachihuīn, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. U'tza' natalipāxuhua a'ntin tamāsu'yulh quintachihuīn xapū'la lā' a'ntin tamāsu'yulh ā'calistān.

³⁷Ixlistu'ncua' a'nchi huancan: “Kalhatin cha'n lā' ā'kalhatin

xkāna'n”. ³⁸Quit iccāmacā'nī'ta'ni' para naxkāna'nā'tit a'nlhā tū' cha'nī'ta'ntit hui'xina'n. Naxkāna'nā'tit a'nlhā tascujli ā'makapitzin. U'tza' huanicu'tun que hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit a'nti cāmāca'tzinicanī'ttza' macsti'nalj quintachihuīn. Lā' xlaca'n natakahlhaka'i' —hualh Jesús.

³⁹Lā' lej lhūhua' samaritanosnu' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' takahlhaka'i'lh Jesús por ixpālacata huan a'ntū huanī't huan puscāt: “Quihuanikō'lh ixlīhuāk a'ntū ictlahuanī't quit”. ⁴⁰Lā' chuntza' huan samaritanosnu' a'xni'ca' talakchilh Jesús, tahuanihl catachokolh con ū'tunu'n. Lā' xla' tachokolh lakatu' chi'chini'. ⁴¹Lā' lhūhua' takahlhaka'i'lh a'xni'ca' takaxmatli a'ntū hualh xla'. ⁴²Lā' xlaca'n tahuanihl huan puscāt:

—Chuhua'j tū' xmān por ixpālacata mintachihuīn ickahlhaka'i'yāuj. Quina'n iclaktzi'uj con quilakastapunca'n lā' ickaxmatnī'tauj a'ntū huan xla'. Lej ixlistu'ncua' palh ū'tza' Cristo a'nti nacāmāpūtaxtū xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Jesús mātzeyīlh ixo'kxa' huan chi'xcu' a'nti ixtā'scuja huan rey

⁴³Lā' ixlilakatu' chi'chini' Jesús taxtulh de nac Samaria lā' a'lh nac Galilea. ⁴⁴Jesús ixcāhuanini't que kalhatin a'cta'sana' tū' a'cnīni'ni'can na ixā'lacchicni'. ⁴⁵Lā' a'xni'ca' Jesús chilh nac Galilea, lipāxūj talaktzi'lh xalanī'n nac Galilea. Como xlaca'n taquilalh nac Jerusalén a'nlhā ixlāmā'

cā'tani' a'ntū huanican pascua, ixtalaktzi'nkō'ni'ttza' ixlihuāk a'ntū quítlahualh Jesús a'ntza'.

⁴⁶Jesús mimpā nac Caná, nac estado de Galilea, a'nlhā limāxtulh xavino uva huan xcān. Lā' pajtzu Caná, nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Capernaum, ixui' kalhatin chi'xcu' a'nti ixtā'scujmā' huan rey. Lā' huan ixo'kxa' lej ixī'tza'ca'n. ⁴⁷Lā' a'xni'ca' ca'tzilh que Jesús ixtaxtuni'ttza' huan nac Judea lā' ixui'lacha'tza' nac Galilea, lā' chu tuncan huan xatāta' a'lh laktzi'n Jesús lā' lej squi'nli que ca'a'lh na ixchic para namātzeyi ixo'kxa' porque ixnīmā'tza'. ⁴⁸Lā' Jesús huanilh:

—Hui'xina'n tū' kalhlaka'i'yā'tit hasta que tū' nalaktzi'nā'tit lē'cnīn lā' xalaka'tla'n catūhuā.

⁴⁹Lā' huan chi'xcu' huanilh:

—Capit na quinchic lihuān tūna'j nī qui'o'kxa'.

⁵⁰Lā' Jesús huanilh:

—Capinchitza' na minchic. Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.

Lā' huan chi'xcu' kalhlaka'i'lh a'ntū huanilh Jesús lā' a'lh.

⁵¹Lā' a'xni'ca' ixchintēlha na ixchic, ixtasācua'ni'n chu tuncan tataxtulh ta'a'lh talakapāxtoka lā' tahuanilh:

—Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.

⁵²Lā' cākalhasqui'nīlh tuchūyā hora tzuculh tzeyan. Lā' tahuanilh:

—Kōtan hua'chi maktin kōtanū tapānūni'lh huan tachi'chixni'.

⁵³Huan xatāta' chu tuncan ca'tzilh que chu ū'tza' huā'mā' hora a'xni'ca' huanilh Jesús: “Mi'o'kxa' tzeyalhtza'”. Lā' ū'tza' likalhlaka'i'lh Jesús huan chi'xcu'

lā' nā ixlihuākca'n xalanī'n na ixchic.

⁵⁴Lā' ū'tza' huā'mā' ixlilakatu' lē'cnīn a'ntū tlhualh Jesús a'xni'ca' mincha' nac Judea lā' chā'lh nac Galilea.

Jesús mātzeyilh huan chi'xcu' xala' nac Betesda

5 Lā' tū' makān ā'calistān huan israelitas talitzuculh huan cā'tani'. Lā' Jesús a'lh nac xcānsipej Jerusalén a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. ²Lā' nac Jerusalén, ixui' lakatin mu'sni' na ixpajtzu a'nlhā ixtalactanū borregos nac huanmā' xcānsipej. Lā' huan mu'sni' ixuanican Betesda. U'tza' ixtachihuīn hebreo. Lā' a'nlhā ixui' huan mu'sni' ixui' lhūhua' xcān. Lā' pūlhāmā' ixuanī't. Lā' ixyāhuacani'ttza' ixa'cchic a'ntū ixka'lhī lakaquitzi' ixtanquilhni'. ³A'ntza' ixtamā'na lhūhua' i'tza'ca'ni'n a'nti lakatzi'ni'n lā' a'ntin tū' tzey ixtojonca'n lā' a'nti ixtalū'ntū'lanī't. Xlaca'n ixtaka'lhīmā'na a'xni'ca' ixtaxakā'ilil huan xcān. ⁴A'katunu' ixyujāchi kalhatin āngel. Lā' ū'tza' ixlakxakā'li huan xcān. Lā' a'nti pū'la ixtojō huan nac xcān a'xni'ca' ixtalaxkakā'li, xla' chu tuncan ixtzeyan de chu xatūyā tajatat.

⁵Lā' a'ntza' ixui' kalhatin chi'xcu' a'nti ixī'tza'ca'n pu'xamacāujtzeyan cā'ta'. ⁶Lā' Jesús laktzi'lh huan chi'xcu' a'nlhā ixmā'. Lā' como Jesús ixca'tzi'tza' palh lejtza' makān ixī'tza'ca'n huan chi'xcu', lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzeyancu'ttuna'?

⁷Lā' huan i'tza'ca' kalhtini'lh:

—Tintí' a'ntí naquimojō huā' nac xcān a'xni'ca' talakxakā'li. A'xni'ca' quit ictojoču'tun chu tuncan tojō ā'kalhatin lā' chuntza' quilitlajacan.

⁸Lā' Jesús huanilh:

—Catā'kaqui' lā' casacti mixti'cat lā' catlā'hua'.

⁹Lā' chu tuncan huan chi'xcu' tzeyalh lā' sacli i'xti'cat lā' tzuculh tlā'huan. Lā' huanmā' chi'chini' xla' ū'tza' ixpūjaxcan. ¹⁰Lā' huan israelitas tahuanilh huan chi'xcu' a'nti mātzeyīca:

—Chuhualj huā'mā' chi'chini' ū'tza' a'ntū pūjaxcan. Lā' hui'x tū' a'nan nalipina' catūhuā. Tū' limakuan hui'x lipimpā't mixti'cat. Chuntza' huan quileycan.

¹¹Lā' huan chi'xcu' cākalhtilh:

—Pues a'nti quimātzeyilh, ū'tza' quihuanilh: “Casacti mixti'cat lā' catlā'hua”.

¹²Lā' takalhasqui'nilh:

—Lā' ŷtichūyā chi'xcu' a'nti huanini': “Casacti mixti'cat lā' catlā'hua”?

¹³Lā' huan chi'xcu' tū' ixca'tzi a'nti mātzeyilh porque lej lhūhua' tachi'xcuhui't ixtahui'lāna' lā' Jesús ixcālaclhtaxtuni'ttza'. ¹⁴Lā' ā'calistān Jesús tā'lāpāxtokli nac xaka'tla' litokpān lā' huanica:

—Chuhualj hui'x tzeyatza'. Tū'tza' catlahua' a'ntū ko'hua'jua'. Palh hui'x natlahua'pala'ya' a'ntū ko'hua'jua', chō'la napātīpala'ya' hui'x ā'lihua'ca'.

¹⁵Lā' huan chi'xcu' a'lh lā' cāmāca'tzīnilh huan israelitas que a'nti ixmātzeyīni't xla' ū'tza' Jesús.

¹⁶Lā' huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús tlhualh huanmā' lē'cnīn. Lā' ū'tza'

talitzuculh talimacaputza israelitas lā' ixtamaknīcu'tun. ¹⁷Lā' Jesús cāhuanilh:

—QuinTāta' pō'ktu scujmā' lā' nā ū'tza' quit icliscuja.

¹⁸Lā' ū'tza' ā'chulā' talī'a'kchā'lh huan israelitas lā' lej ixtamaknīcu'tun. Ta'a'kchā'lh porque xla' ixtlahuanī't a'ntūn tū' tzey para xla'ca'n huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixuampala xla' que Dios ū'tza' ixTāta' lā' ū'tza' ixlītā'talacastuca Dios.

Ixo'kxa' Dios ka'lhī limāpa'ksīn

¹⁹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni'. Quit quē'cstu tuntū' ictlahua. Xmān ictlahua ixtapuhuān quinTāta' Dios. Iclaktzi'n a'ntū tlahua quinTāta' lā' xmān ū'tza' ictlahua. A'ntū tlahua quinTāta', nā ū'tza' ictlahua. ²⁰Huā' quinTāta' quimpāxqui' quit lā' quimāsu'ni' ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tlahuamā'. Lā' naquimāsu'ni'cus a'ntū más xalaka'tla'n catūhuā. Lā' ū'tza' na'ictlahua lā' nalē'cnī'yā'tit hui'xina'n. ²¹QuinTāta' mālakahuanīchokonīni'n. Lā' nā chuntza' quit iccāmālakahuanī a'nti iccāmālakahuanīcu'tun. ²²QuinTāta' tū' lacāxtlahua nīn kalhatin porque xla' quimacamaxqui'ni't huan limāpa'ksīn para na'iclacāxtlahua. ²³Lā' chuntza' ixlīhuākca'n naquinta'a'cnīni'ni' quit a'cxtim hua'chi ta'a'cnīni'ni' quinTāta' Dios. A'ntin tū' qui'a'cnīni'ni' quit nā tū' a'cnīni'ni' quinTāta' a'nti quimacaminī't.

²⁴Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni'. A'nti takaxmata

a'ntū icuan lā' talipāhuan a'ntī quimacamilh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' xlaca'n tū' caticāmālaclē'nīca; taka'lhītza' ixquilhtamacujca'n xasāsti' a'ntū tū' maktin catisputli. ²⁵Lā' ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni'. Mimā'tza' huan chi'chini' lā' chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' huan a'ntin tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xlaca'n natakaxmata quintachihuīn quit, ixO'kxa' Dios. Lā' a'ntī nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn, xlaca'n nacāmaxqui'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. ²⁶QuinTāta' Dios, xla' ka'lhī limāpa'ksin para nacāmaxqui' tachi'xcuhuī't ixquilhtamacujca'n xasāsti'. Lā' quimaxqui'nī't quit limāpa'ksin para na'iccāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. ²⁷Lā' quimaxqui'nī't limāpa'ksin para na'iclacāxtlahua, como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. ²⁸Tū' calē'cni'tit a'ntū iccāhuanīmā'ni'. Mimā' huan chi'chini' a'xni'ca' huan nīnī'n natakaxmata quintachihuīn. ²⁹Lā' natatā'cxtuyāchi xlaca'n de nac taponkni'. A'ntin tatlahualh a'ntūn tzey, xlaca'n natalakahuanchoko lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntin tatlahualh a'ntū xako'hua'jua', xlaca'n natalakahuanchoko lā' nacāmāpātīnican.

**Jesús māsu'yulh que xla'
ka'lhī limāpa'ksin**

³⁰Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quit tū' ictlahua a'ntū xmān
quimpātunca'tzi. Quit iclacāxtlahua

chu a'nchī Dios quihuanī. A'nchī iclacāxtlahua quit, chuntza' tzey porque quit tū' ictlahua xmān a'ntū quit iclacasqui'n. Ictlahua xmān xipātunca'tzi huan quinTāta' a'ntī quimacaminī't. ³¹Palh xmān cahuā quit xa'icmālaclē'nclī lā' tinti' ā'kalhatin a'ntī namālaclē'nca de quit, chuntza' tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū icuan. ³²Hui'lapā ā'kalhatin. U'tza' naquilīchihuīna'n. Lā' quit icca'tzi que a'ntū nahuan xla' de quit, ū'tza' ixlistu'ncua'. ³³Hui'xina'n mākalhasqui'nīnīnī'ntit Juan. Lā' Juan kalhtini'lh a'ntū ixlistu'ncua'. ³⁴Quit tū' icmaclacasqui'n nīn kalhatin chi'xcu' a'ntī namālaclē'nca de quit. Xmān iccāhuanīmā'ni' huanmā' para que hui'xina'n napūtuxtuyā'tit. ³⁵Juan xla' hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū ixlama lā' ixmaksko. Lā' hui'xina'n tū' makān lakati'tit a'nchī iccāmāxkakēyāni'. ³⁶Juan ixmālaclē'nca que Dios quimacaminī't. Lā' a'ntū mās māsu'yu que Dios quimacaminī't ū'tza' a'ntū ictlahua, como ictlahua a'ntū Dios quilimāmacū'nī't. ³⁷Lā' nā Dios mālaclē'nca de quit. Pero hui'xina'n tū' maktin kaxpa'tni'ta'ntit ixtachihuīn lā' tū' maktin laktzi'nī'ta'ntit Dios. ³⁸Lā' tū' ka'lhīyā'tit ixtachihuīn na mi'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit palh quit Dios quimacaminī't. ³⁹Hui'xina'n lej xa'nca lakapūtī'keyā'tit huan ixtachihuīn Dios. Puhua'nā'tit que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'yuj huan

ixtachihiuin Dios lichihuina'n de quimpalacata, ⁴⁰pero hui'xina'n tū' quilakalhaka'i'cu'tunauj para que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu.

⁴¹Quit tū' ictamakchuyi palh tachi'xcuhui't tū' quinta'a'cnīni'ni'.

⁴²Quit icca'tzi xa'nca que hui'xina'n tū' pāxqui'yā'tit Dios. ⁴³Quit icmini't por ixquilhtampān Dios. Lā' hui'xina'n tū' quilakalhaka'i'yāuj. Palh ixmilh ā'kalhatin xmān por ixtapuhuān, ū'tza' nakalhaka'i'yā'tit.

⁴⁴Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que cacāta'a'cnīni'ni'ni' huan tachi'xcuhui't lā' tū' pāstacā'tit natlahua'yā'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' tū' likalhaka'i'yā'tit.

⁴⁵Tū' capuhua'ntit palh na'iccālē'ksa'nīni'nāni' con quinTāta'. A'nti nacālē'ksa'nīni'nāni' ū'tza' Moisés a'nti lipāhua'nā'tit hui'xina'n. ⁴⁶Palh hui'xina'n ixkalhlaka'i'tit cahuā a'ntū tzo'kli Moisés, nā quit ixquilakalhaka'i'uj, como a'ntū tzo'kli Moisés, ū'tza' lichihuina'lh de quit. ⁴⁷Lā' palh hui'xina'n tū' kalhlaka'i'yā'tit a'ntū tzo'kli Moisés, ōchichū naquilālikalhaka'i'yāuj quit a'ntū iccāhuaniyāni'?

Jesús cāmāhui'lh huan lakaquitzis mil chi'xcuhui'n

Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17

6 Lā' ā'calistān Jesús a'lh nac tintacut mar a'nlhā ixtacuīni' Galilea lā' nā ixuanican Tiberias. ²Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhui't ixtastālani'nī't porque ixtalaktzi'nī't huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ixtlahuani't, como iccāmātzeyīni't

huan i'tza'ca'ni'n. ³Lā' Jesús tō'ca'lh huan nac kēstīn lā' a'ntza' tatō'lah con i'sca'txtunu'ni'n. ⁴Lā' ixtapajtzūtēlha huan iccā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua.

⁵Lā' Jesús laca'a'lh lā' lacachuna'j cālaktzi'lh lhūhua' tachi'xcuhui't ixtalakmimā'na. Lā' huanilh huan Felipe:

—Chuhua'j ōlhachū natamāhuayāuj lihua't a'ntū nacāmāhui'yāuj huā'mā' tachi'xcuhui't?

⁶Jesús hualh huā'mā' a ver chichū ixkalhtīni'lh Felipe. Jesús, xla' ixca'tzītza' a'ntū natlahua. ⁷Lā' Felipe kalhtīni'lh:

—Lakatu' ciento pesos tū' cati'a'cchā'lh para natalihuā'yan macasti'n.

⁸Lā' ā'kalhatin sca'txtunu' ixtacuīni' Andrés, a'nti ixtā'tin Simón Pedro, xla' hualh:

⁹—A'tzā' huī' kalhatin ka'hua'chu. Xla' līmin macquitzis pāntzi de cebada lā' ā'tantu' squi'ti'. Lā' ōchichū nalī'a'cchā'n, tanto lhūhua' tachi'xcuhui't?

¹⁰Lā' Jesús hualh:

—Cacāhuani'tit huan tachi'xcuhui't que catatahui'lakō'lh ixlihuākca'n.

A'ntza' lej ixmā' seket. Lā' a'ntza' tatahui'lakō'lh hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhui'n. ¹¹Lā' Jesús cātayalh huan pāntzi lā' maxqui'lh pāxcatca'tzi Dios lā' cāmāxqui'lh i'sca'txtunu'ni'n. Lā' xlaca'n tamāxqui'lh a'nti ixtahui'lāna'. Lā' nā chuntza' cāmāxqui'lh huan squi'ti'. Lā' cāmāxqui'lh chu a'nchī xlaca'n talacasqui'lh. ¹²Lā' a'xni'ca' taka'sli, Jesús cāhuani'lh huan i'sca'txtunu'ni'n:

—Cacāmākēstokkō'tit huan xalacpitzin. Tū' capāxcatlila'tit.

¹³Tamākēstokli lā' a'cchā'lh pācāujtu' chā'xta' lītatzumalh xalacpitzin macquitzis pāntzi de cebada. ¹⁴Lā' huan tachi'xcuhui't a'xni'ca' talaktzi'lh huanmā' lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús, xla'ca'n tahualh:

—Stu'ncua' ū'tza' huanmā' ixa'cta'sana' Dios a'nti ixmimā' huā' nac quilhtamacuj.

¹⁵Lā' Jesús ca'tzilh que ixtalē'ncu'tun lā' ixtasātlahuacu'tun ixreyca'n. Lā' ū'tza' litapānūlh lā' ixa'cstu a'lh nac kēstin.

Jesús kalhtlā'hualh huan xcān

Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52

¹⁶Lā' a'xni'ca' tzi'satza' ixuanī't, i'sca'txtunu'ni'n tayujchi para na ixquilhtūn mar.

¹⁷Tatojōlh nac lakatin barco lā' ixtatēlakataxtumā'natza' huan mar. Xla'ca'n ixtachā'ncu'tun nac Capernaum. Lejtza' cā'pucsua' ixuanī't lā' Jesús tūna'j ixtaspi'ta.

¹⁸Lā' lej tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej xcān ixtatā'kayāhua. ¹⁹Lā' a'xni'ca' ixtatlā'huani'ttza' hua'chi lakaquitzis kilómetro ixlimakat, huan sca'txtunu'ni'n talaktzi'lh Jesús. Ixtapajtzūtēlha huan nac barco, lā' ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. Lā' xla'ca'n taji'cua'lh. ²⁰Lā' xla' cāhuanilh:

—Quit Jesús. Tū' cajicua'ntit.

²¹Lā' xla'ca'n con lhūhua' tapāxuhuān tamā'ca'lh nac barco. Lā' chu tuncan lacapalh tachā'lh na ixquilhtūn huan mar, ixpajtzu Capernaum.

Huan tachi'xcuhui't taputzalh Jesús

²²Lā' ixlilakali

ixtalahuī'lāna'ncha'cus huan tachi'xcuhui't nac tintacut mar. Xla'ca'n taca'tzilh que xmān lakatin barco ixui' lā' ū'tza' ixtapūtacutni't huan sca'txtunu'ni'n lā' Jesús tū' ixcātā'a'ni't. ²³Lā' makapitzin barcos xalacti'nal'j ixtamini'ta'ncha' nac Tiberias lā' tachilh ixpajtzu a'nlhā ixa'cani't pāntzi a'xni'ca' māsā'lh pāxcatca'tzi huan Jesús. ²⁴Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't taca'tzilh que Jesús tū'tza' ixui' a'ntza' lā' nīn i'sca'txtunu'ni'n, xla'ca'n tatojōlh huan nac barcos lā' ta'a'lh taputza nac Capernaum.

Jesús ū'tza' huan Lihua't

a'ntū māsā' quilhtamacuj

²⁵Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhui't tatacutcha', takaksli Jesús lā' takalhasqui'nilh:

—Māpa'ksini', ūlhāchūnīn chita' huā'tzā'?

²⁶Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n laktzi'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Tū' ixpālacata huan lē'cnīn quilāputzayāuj. Hui'xina'n tzej huā'yantit lā' tzej ka'stit. U'tza' quilālīputzayāuj. ²⁷Tū' cascuji't por huan milihua'tca'n a'ntū nasputa. Xatzey cascuji't por huan lihua't a'ntū tū' maktin catisputli. Quit icmāsā' huā'mā' lihua't como quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n lā' como quit icmilh por ixquilhtampān quinTāta' Dios.

²⁸Lā' xla'ca'n takalhasqui'nilh:

—Lā' íchichū na'ictlahuayāuj para que tzē na'ictlahuayāuj chu a'nchī lacasqui'n Dios?

²⁹Lā' Jesús cākalhtilh:

—A'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit, ū'tza' huā'mā': Naquilākahlaka'i'yāuj, como quit quimacaminī't Dios.

³⁰Takalhasqui'nilh:

—Lā' ítuchūyā lē'cnīn tzē naquilātlahuanī'yāuj para que chuntza' na'iccākalhlaka'i'yāni'? íTuchū natlahua'ya' hui'x? ³¹Huan quinapapna'ca'n tahu'lh a'ntū huanican maná nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Xla' cāmaxqui'lh ixlihua'tca'n xala' nac a'kapūn.

³²Lā' Jesús cākalhtilh:

—Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuanīyāni'. A'ntū Moisés cāmaxqui'ni', ū'tza' tū' huan lihua't xala' nac a'kapūn. QuinTāta' xla' cāmaxqui'yāni' huan Xatzey Lihua't xala' nac a'kapūn. ³³Macamincani'ta'ncha' nac a'kapūn kalhatin a'ntī cāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuui't nac cā'quilhtamacuj. U'tza' huā'mā' huan Xatzey Lihua't a'ntū māsā'mā' Dios.

³⁴Lā' tahuaniilh:

—Caquilāmaxqui'uj pō'ktu huanmā' lihua't.

³⁵Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit huā'mā' Lihua't. Quit iccāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuui't. A'yuj hui'xina'n huā'yanā'tit, pero natzincspalayā'tit lā' nakalhpūtīpalayā'tit. Palh naquilākahlaka'i'yāuj lā'

naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj, hui'xina'n tū' caticāspu'tni'ni' tapāxuhuān. ³⁶Iccāhuanintza' hui'xina'n laktzi'ni'ta'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Lā' tū' kalhlaka'i'yā'tit a'yuj laktzi'ni'ta'ntit. ³⁷Ixlihuākca'n a'ntī nacāmāpuhuanī quinTāta' que naquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun, xla'ca'n naquintastālani'. Lā' a'ntī naquintastālani'cu'tun tū' icticāmāspi'tli. ³⁸Quit icmini'ta'ncha' nac a'kapūn para na'ictlahua ixtapuhuān a'ntī quimacamilh. Tū' ictlahua a'ntū xmān quintapuhuān.

³⁹QuinTāta' a'ntī quimacaminī't, xla' lacasqui'n que na'iccāmaktaka'lha ixlihuākca'n a'ntī cāmāpuhuanī que naquintastālani'. Xla' lacasqui'n que na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'. ⁴⁰Ixtapuhuān quinTāta' ū'tza' huā'mā': Ixlihuākca'n a'ntī natahuan que quit ixO'kxa' Dios lā' naquintalipāhuan, xla'ca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu; lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini' —hualh Jesús.

⁴¹Lā' huan israelitas tatzuculh talīchihuīna'n Jesús. Tū' cāmini'ni'lh a'nchī hualh Jesús: “Quit huan Lihua't. Quit icmincha' nac a'kapūn”. ⁴²Lā' talāhuanilh: —íChu tū' ū'tza' ixo'kxa' José huā'mā' Jesús? Quina'n lakapasāuj ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' ía'chī' quincāhuanīyāni' chuhua'j palh minī'ta'ncha' nac a'kapūn?

⁴³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' cachihuī'na'ntit chuntza'. ⁴⁴Dios ū'tza' a'nti cāmāpuhuani tachi'xcuhui't que naquintastālani' lā' x mān chuntza' natatapa'ksi con quit. Lā' quit na'iccāmālahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'. ⁴⁵Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kli profetas, chuntza' tatzo'kni':

Dios nacāmāsu'ni' ixlīhuākca'n tachi'xcuhui't.

Ixlīhuākca'n a'nti takaxmata ixtachihuīn quinTāta' lā' chuntza' tasca'ta, xla'ca'n naquintastālani'.

⁴⁶Nin tinti' laktzī'nī't quinTāta'. X mān quit iclaktzī'nī't, como icmini'ta'ncha' a'nlhā hui'lacha' Dios. ⁴⁷Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nti quintalipāhuan, xla'ca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. ⁴⁸Quit huan Lihua't a'ntū cāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhui't xalani'n nac cā'quilhtamacuj. ⁴⁹Minapapna'ca'n, xla'ca'n ixtahua' huan maná a'xni'ca' ixtahui'lāna'ncha' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'yuj ixtahua' huan maná, pero xla'ca'n tanilh. ⁵⁰Quit iccālikalhachihuīna'ni'mā'ni' huan Lihua't a'ntū mini'ta'ncha' nac a'kapūn. Quit huā'mā' Lihua't. A'nti quintakalhlaka'i' tū' maktin catitanilh. ⁵¹Quit huan Lihua't a'ntū mini'ta'ncha' nac a'kapūn lā' a'ntū cāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhui't. A'nti natahua' huā'mā' Lihua't natatahui'la para pō'ktu. Huan Lihua't a'ntū na'iccāmaxqui', xla' ū'tza' quimacni'. Lā' na'icmāstā' para que nataka'lhī xasāsti'

ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhui't — hualh Jesús.

⁵²Lā' huan israelitas tatzuculh talālacatāqui' lā' talāhuanih:

—Lā' ěchichū lilalh huā'mā' chi'xcu' naquincāmaxqui'yāni' ixmacni' para nahua'yāuj?

⁵³Lā' Jesús cāhuanih:

—Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.

Quit huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n. Palh hui'xina'n tū' nahua'yā'tit quimacni', lā' palh tū' nahua'yā'tit quinka'lhni', tū' catika'lhī'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n. ⁵⁴A'nti natahua' quimacni' lā' a'nti natahua' quinka'lhni', xla'ca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Lā' quit na'iccāmālahuanīchoko a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'. ⁵⁵Quimacni' ū'tza' huan Xatzey Lihua't lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū Xatzey Liko'tnuncan. ⁵⁶A'nti natahua' quimacni' lā' a'nti nataliko'tnun quinka'lhni', xla'ca'n kēxtim naquintatā'latahui'la. ⁵⁷Quimacaminī't quinTāta' a'nti xalakahuan. Quit xalakahuan porque quinTāta' xalakahuan. Lā' nā chuntza' na'iccāmālahuanī a'nti natahua' quimacni'. ⁵⁸Quit huā'mā' Lihua't a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla' tū' hua'chi huan maná a'ntūn tahua'lh minapapna'ca'n. Lā' a'yuj minapapna'ca'n tahua'lh huan maná, pero xla'ca'n tanilh. A'nti natahua' huā'mā' Lihua't a'ntū iccālikalhachihuīna'ni'mā'ni', xla'ca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

⁵⁹Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixcāmāsu'ni'mā' nac huan litokpān nac Capernaum.

**Cāmāsu'ni'ca chu a'nchī
natalika'lhī xasāsti'**

ixquilhtamacujca'n para pō'ktu

⁶⁰Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā',
lhūhua' a'nti ixtakalhaka'i'mā'na
ixlimāasca'tin Jesús, xla'ca'n
talāhuanilh:

—Lej jicslihua' huā'mā' a'ntū huan.
Tū'tza' kaxmatcu'tunāuj.

⁶¹Lā' Jesús ixca'tzī que
i'sca'txtunu'nī'n ixtalīchiuīna'mā'na
lā' tū' ixcāminī'nī' huan ixtachihiuīn
Jesús. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā tū' cāminī'nī'yāni'
a'ntū iccāhuanīyāni'? ⁶²¿Tuchū
ixpuhuanit palh ixlaktzī'ntit
huan Chi'xcu' xala' Tālmā'n
tā'kayāhuamā' a'nīhā pū'la
ixui'lacha'? ⁶³A'ntū iccāhuanīyāni',
ū'tza' tū' huanicu'tun que
stu'ncua' nahua'yā'tit quinquinit.
Quinquinit tū' caticāmaxqui'nī'
minquilhtamacujca'n. Huan Espiritu
Santo ū'tza' tzē nacāmaxqui'yāni'
xasāsti' minquilhtamacujca'n. A'ntū
iccāhuanincus, ū'tza' māsuyū
a'nchī tzē nalika'lhīyā'tit xasāsti'
minquilhtamacujca'n a'ntū māsā't
Dios. ⁶⁴Lā' huan makapitzīn de
hui'xina'n tū' kalhlaka'i'yā'tit.

Jesús lanāntza' ixca'tzī tichū
a'ntīn tū' natakalhlaka'i' lā' tichū
namacamāstā' xla'. ⁶⁵Lā' hualh:

—Lā' ū'tza' iccālihuani'nī'ta'nī'tza'
que nīn tintī' tzē natapa'ksi con quit
palh quinTāta' tū' namāpuhuani
que naquistālani'.

⁶⁶Lā' ū'tza' talīmakxtekli Jesús
lhūhua' a'nti ixtakalhaka'i'mā'na.
Lā' tū'tza' ixtastālani'. ⁶⁷Lā' Jesús
cākalhasqui'nīlh huan kalhacāujtu'
i'sca'txtunu'nī'n:

—¿Nā hui'xina'n
quilāmakxtekcu'tunāuj?

⁶⁸Lā' Simón Pedro kalhtīnī'lh:

—Māpa'ksini', lā' ¿tichūn tzē
na'ictā'a'nāuj? Mintachihiuīn ū'tza'
māsuyū chu a'nchī na'iclika'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n
a'ntū para pō'ktu. ⁶⁹Lā' quina'n
ickalhaka'i'yāuj lā' quina'n
icca'tziyāuj que hui'x Cristo, hui'x
ixO'kxa' Dios xalakahuan.

⁷⁰Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit iccālacsacni'
minkalhacāujtu'ca'n. Lā' kalhatin
de hui'xina'n xla' tā'scuja'tza' huan
ko'ti'ti'.

⁷¹Jesús ixlīchiuīna'mā' huan
Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón. Xla'
a'nti namacamāstā' Jesús, a'yuj
ū'tza' ixlikalhacāujtu' ixuani't de
huan sca'txtunu'nī'n.

Ixtā'timīn Jesús tū' ixtakalhaka'i'

7 Lā' tuncan Jesús a'lh
latā'kchoko nac Galilea. Tū'tza'
ixlatā'kchokocu'tun nac Judea porque
huan israelitas xalanī'n nac Judea
ixtamaknīcu'tun. ²Ixtapajtzūtēlhatza'
huan cā'tani' a'ntū huanican i'xla'
mū'xta'ka' a'ntū ixtatlāhua huan
israelitas. ³Huan chi'xcu'huī'n,
ixtā'timīn Jesús, tahuanilh:

—Tū' titachokoya' huā'tzā'.
Capittza' nac Judea para que
chuntza' mintachi'xcu'huī't a'ntīn
tahui'lāna'ncha' a'ntza', xla'ca'n
nā natalaktzī'n a'ntū tlahua'pā't.
⁴A'nti lacasqui'n que natalakapasa
ixlīhuāk tachi'xcu'huī't, xla' tū'
lakatzē'k catitlahualh catūhuā. Palh
lej stu'ncua' a'ntū tla'hua'ya' hui'x,
catla'hua' na ixlacapūnca'n de
ixlīhuākca'n tachi'xcu'huī't.

⁵Lā' nīn ixtā'timīn tū'
ixtakalhlaka'i' Jesús. ⁶Lā' Jesús
cāhuanilh:

—Tūna'j chin huan chi'chini'
a'xni'ca' na'ica'n nac Judea.
Hui'xina'n tzē napinā'tit
a'xni'ca' napincu'tunā'tit.

⁷Huan tachi'xcuhui't xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj tūla
caticātaca'tzalaktzi'ni' hui'xina'n.
Lā' quit quintaca'tzalaktzi'n
porque quit icmāsu'yu palh
tū' tzey a'ntū tatlahua xla'ca'n.

⁸Capintit hui'xina'n a'nlhā lamā'
cā'tani'. Quit tūna'j icti'a'lh porque
tūna'j chin huan chi'chini' a'ntū
na'icpū'a'n quit.

⁹Lā' a'xni'ca' cāhuanikō'lh
ixtā'timīn, xla' tachokolh nac
Galilea.

**Jesús a'lh a'nlhā ixlamā' cā'tani'
a'ntū huanican ixta' mū'xta'ka'**

¹⁰Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan
chi'xcuhui'n, ixtā'timīn Jesús, nā
xla' a'lh a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'.
Tū' cātā'a'lh huan ixtalhūhuā't
tachi'xcuhui't, xla' lakatzē'k a'lh.

¹¹Lā' huan israelitas lej ixtaputza
Jesús a'nlhā ixlamā' huan cā'tani' lā'
ixtalikalhasqui'nīni'n:

—¿Lhachū lahui' huan chi'xcu'?

¹²Lā' lhūhua' a'nti ska'lh
ixtalikalhachihuīna'mā'na.
Makapitzīn ixtahuan: “Xla' lej
tzeiya chi'xcu'”. Lā' ā'makapitzīn
ixtahuan: “Tū' tzey huā'mā'
chi'xcu'; a'kxokonu'n”.

¹³Lā' ixlihuākca'n tzē'k
ixtalikalhachihuīna'n porque
ixtajicua'ni' huan israelitas.

¹⁴Lā' a'xni'ca' hua'chi i'tāt ixlamā'
huan cā'tani', Jesús tanūlh huan

nac xaka'tla' litokpān lā' tzuculh
cāmāsu'ni'. ¹⁵Lā' huan israelitas lej
talē'cnīlh lā' talāhuanilh:

—¿Chichū lej lica'tzi huā'mā'
chi'xcu'? Tū' maktin estudiantlinī't.

¹⁶Lā' Jesús cākalhtilh:

—A'ntū icmāsu'yu quit tū'
quē'cstu quintapāstacna'. Xla' ū'tza'
ixtapāstacna' a'nti quimacaminī't.

¹⁷Palh catihuā tlahuacu'tun a'ntū
Dios lacasqui'n, xla' naca'tzi palh
icmāsu'yu ixtapāstacna' Dios, lā'
tū' xmān quintapāstacna'. ¹⁸A'nti
chihuīna'n xmān por ixtapāstacna',
xla' lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca.
A'nti lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca
a'nti macaminī't, ū'tza' nahuan
a'ntū ixlistu'ncua'. Lā' tū'
cati'a'kxokonu'lh.

¹⁹Moisés cāmāxqui'ni' hui'xina'n
huan ley. Lā' milihuākca'n tū'
tlōkentaxtūyā'tit huanmā' ley.
¿A'chī' quilāmāknīcu'tunāuj?

²⁰Lā' huan tachi'xcuhui't
takalhtilh:

—Hui'x chō'la chuya'ya'. ¿Tichū
maknīcu'tunāni'?

²¹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Milihuākca'n lē'cnī'yā'tit por
ixpālacata a'ntū ictlahualh huanmā'
chi'chini' a'ntū pūjaxcan. ²²Moisés
cāmāsu'ni'ni' huan talanān a'ntū
huanican circuncisión (a'yuj xapū'la
huan quinapapana'ca'n chuntza'
ixtatlahua). Lā' ū'tza' expālacata
hui'xina'n licircuncidarliyā'tit
kalhatin ska'ta' a'nti xachi'xcu',
a'yuj ū'tza' huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan. ²³Chuntza'
tlōkentaxtūyā'tit a'ntū hualh Moisés
que nacircuncidarliyā'tit kalhatin
ska'ta' a'nti xachi'xcu', a'yuj ū'tza'
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Palh

hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit', lā' ña'chī' lē'kchipinā'tit hui'xina'n por icmātzeyilh xa'nca huan i'tza'ca' huanmā' chī'chini' a'ntū pūjaxcan? ²⁴Hui'xina'n quilāliyahua'yāuj porque puhua'nā'tit que, chu a'nchī mileyca'n, tū' tzey a'ntū ictlahualh. A'xni'ca' naliyāhua'yā'tit ā'chā'tin, tasqui'nī naliyāhua'yā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n —hualh Jesús.

Jesús xla' cāhuanilh a'nlhā xala'

²⁵Lā' tatzuculh takalhachihuīna'n a'nti ixtahui'lāna' nac Jerusalén. Lā' talākahasqui'nīlh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'nti putzacan para namaknīcan? ²⁶A'tzā' chihuīna'mā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhui't lā' nīn tuntū' tahuani huan pūchihuīna'ni'n. ¿Chu tapuhuan que huā'mā' chī'xcu' ū'tza' Cristo a'nti Dios lacsacui'līnī't?

²⁷A'xni'ca' namin Cristo nīn tinti' catica'tzilh a'nlhā naminācha'. Pero quina'n ca'tziyāuj a'nlhā xala' huā'mā' chī'xcu'.

²⁸Jesús kaxmatli huā'mā' tachihiuīn a'nlhā ixcāmāsu'ni'mā' nac xaka'tla' litokpān. Lā' lej palha' chihuīna'lh:

—Hui'xina'n puhua'nā'tit que quilālakapasāuj lā' nā puhua'nā'tit que ca'tziyā'tit a'nlhā xala' quit. Quit tū' icminī't por quimpātunca'tzi. A'nti quimacaminī't xla' stu'ncua' lahuī'. Xla' tū' lakapasā'tit hui'xina'n. ²⁹Lā' quit iclakapasa como icmincha' a'nlhā hui'lacha' xla', lā' ū'tza' quimacamilh.

³⁰Tuncan ixtachī'lē'ncu'tun. Lā' nīn tinti' chī'palh porque tūna'j ixchā'n huan chī'chini'

a'ntū napūchi'pacan. ³¹Lhūhua' tachi'xcuhui't takalhlaka'i'lh Jesús lā' tualh:

—Lā' Cristo a'xni'ca' namin xla' tū' catitlahualh más lē'cnīn que huā'mā' chī'xcu'.

Huan fariseosnu' tamacā'lh policías para nachī'lē'ncan Jesús

³²Lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'nchī ska'lh ixtalichihuīna'n Jesús huan tachi'xcuhui't. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tamacā'lh ixpolicíasna'ca'n para natachī'lē'n Jesús. ³³Lā' a'xni'ca' talakmilh, Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhui't:

—Tū'tza' makān ictilatahui'lalh con hui'xina'n. Tuncan na'iclaka'n a'nti quimacaminī't.

³⁴Hui'xina'n naquilāputzayāuj pero tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā quit na'ica'n.

³⁵Lā' huan israelitas talākahasqui'nīlh:

—Lā' ñlhachū na'a'n palh tūlalh catikaksui? Chō'la nacālaka'n huan israelitas a'ntīn tatā'lahui'lāna'ncha' huan griegos lā' nacāmāsu'ni' xlaca'n lā' nā huan griegos. ³⁶Quincāhuanini': "Naquilāputzayāuj lā' tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā na'ica'n quit". ¿Tuchū huanicu'tun huā'mā' tachihiuīn?

Huan xcān a'ntū mästā' quilhtamacuj

³⁷Lā' huan a'ntū ā'xmān chī'chini' ixla' huan cā'tani' ū'tza' más xaka'tla' chī'chini' de huan cā'tani'. Lā' huanmā' chī'chini' Jesús tāyalh lā' lej palha' hualh:

—Lā' a'ntīn takalhpūtī,
caquintalakmilh lā' catako'tnūlh.
³⁸A'ntī quintakalhla'k'ā' nataka'lhī
hua'chi mu'sni' na ixa'clhcunucca'n
lā' natā'extuyāchi lhūhua' xcān
a'ntū māstā' quilhtamacuj. Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

³⁹Jesús ixuanicu'tun huā'mā'
que a'ntī natakahlaka'ī',
natamaklhini'n huan Espiritu
Santo. Tūna'j ixmin huan Espiritu
Santo porque Jesús tūna'j ixa'n nac
a'kapūn.

**Tū' a'extim ixuanī't ixtapuhuānca'n
huan tachi'xcuui't**

⁴⁰Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuui't
takaxmatli huā'mā', makapitzīn
tahuah:

—Ixlistu'ncua' huā'mā'
Jesús ixa'cta'sana' Dios a'ntī
naquincālakmināni'.

⁴¹Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—U'tza' huā'mā' Cristo.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—¿Chichū lilalh huā'mā'? Cristo tū'
catimincha' de nac Galilea. ⁴²Huan
Cristo nala i'xū'yātā'nat David. Lā'
ū'tza' natahui'la nac Belén a'nlhā
xala' ixuanī't David. Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

⁴³Lā' ū'tza' tū' a'extim
ixtalipuhuan huan tachi'xcuui't.

⁴⁴Lā' huan makapitzīn
ixtachi'lē'ncu'tun pero nīn tintī'
chi'palh.

**Huan pūchihuīna'nī'n tū'
ixtakahlaka'ī' Jesús**

⁴⁵Huan policías talaka'nchokopā
huan fariseosnu' lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna'. Lā'
cākalhasqui'nīca:

—Lā' ĩa'chī' tū' li'ta'ntit?

⁴⁶Lā' huan policías takalhtini'lh:

—Tū' maktin ickaxmatāuj nīn
kalhatin chi'xcu' a'ntī chihuīna'n
hua'chi huā'mā' chi'xcu'.

⁴⁷Lā' huan fariseosnu'
takalhtini'lh:

—Chō'la nā hui'xina'n
cāta'a'kxokochāni'. ⁴⁸Tū'
kalhlaka'ī'nī't Jesús nīn kalhatin
xapuxcu' lā' nīn kalhatin fariseo.
⁴⁹Huan catihuāya tachi'xcuui't
tū' talakapasa ixley Dios. Lā' ū'tza'
nacālimālaclē'nī Dios.

⁵⁰Lā' huan Nicodemo a'ntī
ixlakmini't Jesús de tzi'sa, xla' nā
fariseo ixuanī't. Lā' xla' cāhuanilh:

⁵¹—Tūla catimāpātini'uj kalhatin
chi'xcu' palh tū' pū'la naca'tziyāuj
a'ntū laclē'n lā' palh tū' pū'la
namakxtekāuj nachihuīna'n.
Chuntza' tatzo'kni' huan nac ley.

⁵²Lā' huan ā'makapitzīn
fariseosnu' tahuanih Nicodemo:

—Chō'la nā hui'x xala' nac
Galilea a'nlhā tahuil'lāna'ncha'
huāk catihuāya chi'xcuui'n.
Calakapūtle'ke ixtachihuīn Dios
lā' naca'tziya' que tū' maktin
mini'ta'ncha' nac Galilea kalhatin
ixa'cta'sana' Dios.

⁵³Lā' tuncan ta'a'lh na ixchicca'n.

Huan puscāt a'ntī ixmakchi'xcunu'n

8 Lā' Jesús a'lh nac kēstīn
a'nlhā ixuanican Olivos. ²Lā'
ixlilakali lej tzi'sāt Jesús a'mpā
nac xaka'tla' litokpān. Lā' ixlīhuāk
tachi'xcuui't talakminkō'lh.
Lā' xla' tahuil'lalh lā' tzuculh
cāmāsu'ni'. ³Huan fariseosnu'
lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n
de huan ley talimini'lh Jesús

kalhatin puscāt. Lā' huan puscāt ixchi'paqui'cani't con kalhatin ixmakchi'xcu'. Lā' yāhuaca a'ntza' na ixlacihpu'nanca'n a'nti ixtahui'lāna'. ⁴Lā' tahuanih Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', huā'mā' puscāt chi'paqui'cani't con kalhatin ixmakchi'xcu'. ⁵Lā' huan ley a'ntū quincāmaxqui'ni'ta'ni' Moisés, ū'tza' quincāmāpa'ksi'yāni' que nacucta'lamakniyāuj kalhatin puscāt a'nti la chuntza'. Lā' hui'x, ¿chi hua'na'?

⁶Xlaca'n tahuanih Jesús huā'mā' chu xmān para natalilaktzī'n para que chuntza' tzē natamālacapū'. Lā' Jesús taquilhpūtalh lā' tzuculh tzo'knun nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh. ⁷Lā' ā'chulā' ixtakalhasqui'ni lā' xla' tā'cstu'ncli lā' cāhuanilh:

—Kalhatin de hui'xina'n a'ntin tuntū' laclē'n ū'tza' xapū'lh camūta'lalh huan puscāt.

⁸Lā' Jesús taquilhpūtapā lā' chu tzo'knumpā nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh. ⁹Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', nā xlaca'n ta'u'cxca'tzilh palh nā ixtalaclē'n. Lā' tatzuculh ta'a'n a'nti más lacpapatzīni'n lā' huan makapitzin chā'tunu' chā'tunu' ta'a'ntēlhalh hasta lhā ta'a'nkō'lh ixlīhuākca'n. Lā' Jesús tachokolh lā' huan puscāt nā ixyācus. ¹⁰Lā' Jesús tā'cstu'ncli lā' kalhasqui'nilh:

—¿Lhachū tayāna' a'nti ixtalē'ksa'nīni'mā'ni'? ¿Tichū huan palh natamakniyāni' por mintalaclē'i'?

¹¹Lā' xla' hualh:

—Nin tinti' huan chuntza', Māpa'ksini'.

Jesús huanilh:

—Pues nīn quit tū' icuan palh natamakniyāni'. Capit lā' nīn tuntū'tza' titlahua'ya' a'ntū ko'hua'jua'.

Jesús hua'chi lakatin xkakana' nac quilhtamacuj

¹²Jesús cātā'chihuīna'mpā huan tachi'xcuhui't lā' cāhuanilh:

—Quit iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhui't. Chuntza' quit hua'chi lakatin xkakana'. Lā' a'nti naquintastālani' quit, xlaca'n tū' catitalatā'kchokolh a'nlhā cā'pucsua' como quit na'iccāmākskoni' ixtejca'n. Lā' na'iccāmāxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

¹³Lā' huan fariseosnu' tahuanih: —Hui'x mālacstū'ncca' mē'cstu. Lā' chuntza' nīn tuntū' ixtapalh a'ntū hua'na'.

¹⁴Jesús cākalhtilh:

—Quit a'ntū icuan, ū'tza' ixlīstu'nccua' a'yuj quit quē'cstu quimālacstū'nccan. Lā' quit icca'tzī a'nlhā icmini'ta'ncha' lā' a'nlhā ica'mā'. Pero hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit a'nlhā icmincha' lā' a'nlhā ica'mā'. ¹⁵Hui'xina'n lē'ksa'nanā'tit lā' tū' ca'tziyā'tit ixpālacata. Chuntza' talē'ksa'nan tachi'xcuhui't. Lā' quit tū' iclacāxtlahua nīn chā'tin.

¹⁶Palh quit xa'iclacāxtlahualh, xa'iclacāxtlahualh chu a'nchī ixlīstu'nccua'. Quit tū' quē'cstu iclacāxtlahua. QuinTāta' a'nti quimacamini't ū'tza' quintā'lacāxtlahua. ¹⁷Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n: A'xni'ca' kalhatu' chi'xcuhui'n a'cxtim tamālacstū'nca, ū'tza' huā'mā'

ixlistu'ncua'. ¹⁸Quit icmālacstū'nca quē'cstu. Lā' hui'lapā ā'kalhatin a'ntī mālacstū'nca de quit. Lā' ū'tza' a'ntī quinTāta' lā' ū'tza' quimacaminī't.

¹⁹Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ĩlhachū hui'lacha' mintāta'?

Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tū' quilālakapasāj lā' nā tū' lakapasā'tit a'ntī quinTāta'. Palh ixquilālakapasui cahuā quit, nā quinTāta' ixlakapastit hui'xina'n.

²⁰Lā' Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixmāsu'yumā' nac xaka'tla' litokpān a'nlhā ixmāqui'can huan tumīn. Lā' nīn tintī' puhualh nachī'lē'n porque tūna'j ixchā'ni' ixquilhtamacuj a'ntū napūchī'lē'ncan.

Tūlah catita'a'lh a'nlhā Jesús ixa'mā'

²¹Lā' Jesús chu ā'maktin cāhuanipā:

—Quit na'ica'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāj. Lā' a'xni'ca' naniyā'tit hui'xina'n naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Lā' hui'xina'n tūlah catipintit a'nlhā na'ica'n quit.

²²Huan israelitas tahualh:

—Chō'la namaknīcan ixa'cstu lā' ū'tza' lihualh tūlah cati'a'uj a'nlhā na'a'n.

²³Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n xalanī'n ā'tzā' nac ti'ya't, lā' quit xala' nac tālhmā'n. Hui'xina'n xalanī'n huā' nac cā'quilhtamacuj lā' quit tū' xala' huā' nac quilhtamacuj. ²⁴Lā' ū'tza' iccālihuani' hui'xina'n que a'xni'ca' naniyā'tit naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Hui'xina'n tū' kalhlaka'i'yā'tit a'xni'ca' iccāhuaniyāni' a'ntīn quit. Chuntza'

naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n a'xni'ca' naniyā'tit.

²⁵Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:

—ĳTichū hui'x'?

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Iccāhuani'nta'ntza' xapū'la.

²⁶Quit tzē na'icuan lhūhua' por mimpālacataca'n lā' tzē na'iclacāxtlahua lhūhua' catūhuā a'ntū tlahuapā'na'tit a'ntūn tū' tzey. A'ntī quimacaminī't, xla' huan a'ntū ixlistu'ncua'. Lā' a'ntū quihuani, xmān ū'tza' iccāhuani huan tachi'xcuhi't.

²⁷Lā' xla'ca'n tū' tamāchekxīlh que Jesús ixlīchihuīna'mā' Dios, xaTāta'. ²⁸Lā' ū'tza' cālīhuanilh Jesús:

—Lā' a'xni'ca' hui'xina'n naquilāmā'ca'yāj tālhmā'n quit, hasta a'xni'ca' naca'tziyā'tit tichūn quit. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' naca'tziyā'tit que quit tuntū' ictlahua quē'cstu. Xmān icuan a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'. ²⁹A'ntī quimacamilh, xla' hui' con quit. Lā' tū' quimakxtekni't quē'cstu, porque quit pō'ktu ictlahuamā' a'ntū ixtapuhuān.

³⁰Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', lej lhūhua' a'ntīn takalhlaka'i'lh.

Ixcamana' Dios lā' xla'ca'n a'ntīn tū' ixcamana' Dios

³¹Lā' Jesús cāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'i'mā'nacus:

—Hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihiūn, lā' chuntza' nalitalacsu'yu'yā'tit palh hui'xina'n lej stu'ncua' quisca'txtunu'ni'n. ³²Lā'

nalakapasā'tit a'ntū ixlistu'ncua'.
Lā' por ixpālacata a'ntū ixlistu'ncua'
nala'yā'tit libres.

³³Lā' xluca'n takalh'tilh:

—Quina'n i'xū'yātā'natna'

Abraham. Lā' nīn tinti' maktin
quincātamāscujūnī'ta'ni' hua'chi
ixtatamāuj. Lā' ¿a'chī' hua'na' hui'x
que na'iclayāuj libres?

³⁴Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.

A'nti tlahua talaclē'i', ū'tza' xla'
hua'chi kalhatin tasācua' a'ntīn
tamāhuacani't, como tūla makxteka
ixtalaclē'i'. ³⁵Huan xatatamāuj
tasācua' tū' hua'chi a'nti scana'nca
xa'o'kxa'. Huan xatatamāuj tū'
pō'ktu catitahui'lal na ixchic
ixtēcu' como nastā'palacan. A'nti
scana'nca ixo'kxa' kalhatin
chi'xcu', xla' para pō'ktu ixo'kxa'.
Lā' tū' catistā'ca. ³⁶Hui'xina'n
hua'chi a'nti xatatamāuj como tūla
makxtekā'tit mintalaclē'i'ca'n. Lā'
ixO'kxa' Dios tzē nacāmaktāyayāni'
hui'xina'n para namakxtekā'tit
mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza'
nalayā'tit hua'chi xatatamāuj. ³⁷Lā'
a'yuj hui'xina'n i'xū'yātā'natna'
Abraham, pero quilāmaknīcu'tunāuj
porque tū' kalhlaka'i'yā'tit
a'ntū iccāhuaniyāni'. ³⁸Quit
iclichihuīna'n a'ntū quimāsu'ni'nī't
quīnTāta'. Lā' hui'xina'n
tlahua'yā'tit a'ntū cāhuaninī'ta'ni'
mintāta'ca'n.

³⁹Lā' xluca'n takalh'tilh:

—Quintāta'ca'n, xla' ū'tza'

Abraham.

Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh stu'ncua' cahuā

hui'xina'n ixcamana' Abraham nā
chuntza' ixtlahua'tit chu a'nchī

ixtlahua Abraham. ⁴⁰Hui'xina'n
quilāmaknīcu'tunāuj a'yuj quit
iccāhuaniyāni' a'ntū ixlistu'ncua'
a'ntū Dios quimāsu'ni'nī't. Abraham
tū' chuntza' ixtlahua hua'chi
hui'xina'n tlahua'yā'tit. ⁴¹Hui'xina'n
tlahua'pā'na'ntit a'ntū tlahua
mintāta'ca'n.

Lā' xluca'n tahuanilh:

—Quina'n tū' makcamanna'.

Icka'lhīyāuj xmān kalhatin
quintāta'ca'n lā' ū'tza' Dios.

⁴²Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh mintāta'ca'n cahuā

Dios, hui'xina'n ixquilāpāxqui'uj
porque quit icminī'ta'ncha' a'nlhā
xa'ictā'lahui'lacha' Dios lā' chuhua'j
ā'tzā' iclahui'. Quit tū' icmilh xmān
por quimpātunca'tzi. Dios ū'tza'
a'nti quimacaminī't. ⁴³Hui'xina'n
tū' kaxpa'tcu'tunā'tit a'ntū icuan.
U'tza' tū' limāchekxi'yā'tit a'ntū
iccāhuanimā'ni'.

⁴⁴Mintāta'ca'n hui'xina'n

ū'tza' huan ko'ti'ti'. Hui'xina'n
tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān
huan ko'ti'ti'. Huan ko'ti'ti' xla'
ū'tza' lanī't maknīni' desde
xapū'la. Xla' tū' maktin pāstaca
a'ntū ixlistu'ncua' como tū' lakati
a'ntū ixlistu'ncua'. Xla' chihuīna'n
huāk tā'ksa'nīn como xla' chuntza'
ixtāyat. Xla' lej a'ksa'nīni' lā' xla'
ū'tza' mā'a'nanīlh tā'ksa'nīn. ⁴⁵Quit
iccāhuaniyāni' a'ntū ixlistu'ncua' lā'
hui'xina'n tū' quilākalhlaka'i'yāuj.
⁴⁶Lā' ū'tichū de hui'xina'n tzē
nahuan palh quit ictlahuani't
a'ntūn tū' tzey? Lā' palh quit huan
a'ntū ixlistu'ncua', lā' ¿a'chī' tū'
quilākalhlaka'i'yāuj? ⁴⁷Huan a'nti
ixla' Dios kaxmata ixtachihuīn Dios.
Hui'xina'n tū' ixla' Dios. Lā' ū'tza'

tū' likaxpa'tcu'tunā'tit —hualh
Jesús.

**Huan Cristo lanāntza'
ixa'n'an a'xni'ca' tūna'
ixlacatuncuī Abraham**

⁴⁸Lā' huan israelitas tahuanihl:
—Stu'ncua' a'nchī icuáuj que
hui'x samaritano lā' ka'lhī'ya' huan
espíritu a'ntūn tū' tzey.

⁴⁹Lā' Jesús cākalhtilh:
—Tū' icka'lhī huan espíritu a'ntūn
tū' tzey. Quit ica'cnīni'ni' quinTāta'
lā' hui'xina'n quilālilakmaka'nāuj.
⁵⁰Lā' quit tū' quimaca'tzi palh
quilā'a'cnīni'ni'yāuj o tū'. Hui'
kalhatin a'nti lacasqui'n que
caqui'a'cnīni'ni'ca, ū'tza' a'nti
nalacāxtlahuakō'. ⁵¹Ixlistu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni': A'nti
natatlōkentaxtū quintachihuīn
xlaca'n nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n a'ntūn tū'
maktin catisputli.

⁵²Lā' huan israelitas takalhtini'lh:
—Quina'n icca'tziyāujtza' que
ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn
tū' tzey. Abraham nilhtza' lā'
nā tanilhtza' ixa'cta'sana'ni'n
Dios. Lā' hui'x hua'na' que a'nti
natatlōkentaxtū mintachihuīn tū'
maktin catitasputli. ⁵³Lā' ¿chu hui'x
más xaka'tla' que quintāta'ca'n
Abraham? Xla' nilh lā' huan
a'cta'sana'ni'n nā tanilh. Lā' hui'x
¿tichū palh tū' catinīt?

⁵⁴Lā' Jesús cākalhtilh:
—Palh quit quē'cstu
qui'a'cnīni'ni'can, nīn tuntū'
ixtapalh. A'nti qui'a'cnīni'ni' quit,
xla' ū'tza' quinTāta' chu ū'tza' a'nti
hui'xina'n huani'yā'tit minDiosca'n.
⁵⁵Lā' ū'tza', a'nti hua'nā'tit

minDiosca'n, tū' lakapasā'tit
hui'xina'n. Lā' quit iclakapasa. Palh
quit cahuā xa'icualh tū' iclakapasa,
quit xa'iclah kalhatin a'ksa'nīni'
hua'chi hui'xina'n. Lā' quit stu'ncua'
iclakapasa lā' quit ica'cnīni'ni'
ixtachihuīn. ⁵⁶Abraham a'nti
mimpapca'n ka'lhīlh tapāxuhuān
porque xla' ixca'tzi palh nalaktzi'n
a'xni'ca' xa'icmilh nac quilhtamacuj.
Xla' laktzi'lh lā' lipāxuhualh.

⁵⁷Lā' huan israelitas tahuanihl
Jesús:

—Hui'x tūna'j ka'lhī'ya' nīn
pūpitzi ciento cā'ta, lā' ¿chī lihua'na'
palh laktzi'ni'ta' Abraham?

⁵⁸Lā' Jesús cākalhtilh:
—Ixlistu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Quit lanāntza'
xa'icui' a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī
Abraham.

⁵⁹Lā' chu tuncan tasacli chihuix
lā' ixtalīmūta'lacu'tun. Lā' Jesús
cātatzē'kni'lh lā' chuntza' taxtulh
de huan xaka'tla' litokpān.

**Jesús mātzeyilh kalhatin chi'xcu'
a'nti ixlacatuncuīni't xalakatzī'n**

9 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan,
laktzi'lh huan kalhatin
chi'xcu' a'nti ixlacatuncuīni't
xalakatzī'n. ²Lā' i'sca'txtunu'ni'n
takalhasqui'nilh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tahui'lalh
lakatzī'n huā'mā' chi'xcu'? ¿Chu
ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā'
ixtzi't, o ixpālacata ixtalaclē'i' huan
lakatzī'n?

³Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' por ixpālacata ixtalaclē'i'
huan lakatzī'n lā' nīn ixtalaclē'i'ca'n
ixtāta' lā' ixtzi't. Xla' lacatuncuilh
xalakatzī'n para que chuntza' tzē

nalīmālacsu'yu ixlīmāpa'ksin Dios a'xni'ca' namātzeyīcan. ⁴A'xni'ca' xkakacus, tzē scujcan; pero a'xni'ca' tzi'suamā'tza', tūlalhtza' catiscujca. Lā' nā chuntza' quina'n, tasqui'nī natlahuayāuj chuhual'j ixlītōt a'nti quimacaminī't. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' na'icnī lā' tūlalhtza' ictiscujli. ⁵Quit iccāmaksconi' huan tachi'xcuhui't li'han iclahui' nac quilhtamacuj.

⁶Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús chojnu'lh nac ti'ya't. Lā' tlahualh macsti'nal'j pūtlū'n lā' lilacatlahualh na ixlakastapun huan lakatzi'n. ⁷Lā' huanilh:

—Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' nalakacha'ka'na' —Siloé huanicu'tun Macamincanī't.

Lā' huan lakatzi'n a'lh lā' a'ntza' lakacha'ka'lh. Lā' a'xni'ca' chimpā, tzētza' iclacahuāna'n.

⁸Lā' huan ixtā'macchicni' lā' a'nti ixtalaktzi'nī't xapū'la a'xni'ca' lakatzi'n ixuanī't, xlaca'n talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' chi'xcu' a'nti ixtahui'la i'squi'nihuā'yan?

⁹Makapitzin ixtahuan:

—U'tza'.

Lā' ā'makapitzin huampala ixtahuan:

—Tū' ū'tza'. Hua'chi ū'tza' litasu'yu.

Huan chi'xcu' māni' ū'tza' hualh:

—Quit huan chi'xcu'.

¹⁰Lā' takalhasqui'nilh:

—Lā' ¿chichū lilalh tzētza' lacahuāna'na' hui'x?

¹¹Lā' xla' cākalhtilh:

—U'tza' huan chi'xcu' a'nti ixtacuīni' Jesús tlahualh pūtlū'n lā' quililacatlahualh na quilakastapun.

Lā' quihuanilh: “Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' calakacha'ka'”. Ica'lh lā' a'xni'ca' iclakacha'ka'nkō'lh, tzētza' iclacahuāna'lh.

¹²Lā' takalhasqui'nilh:

—Lā' ¿lhachū hui' huanmā' chi'xcu'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Tū' icca'tzi.

Huan fariseosnu' takalhasqui'nilh huan chi'xcu' a'nti lakatzi'n ixuanī't

¹³Lā' cālīmīni'ca huan fariseosnu' huan chi'xcu' a'nti lakatzi'n ixuanī't. ¹⁴Lā' huan chi'chini' a'ntū pūtlahualh pūtlū'n Jesús lā' pūmātzeyilh huan lakatzi'n, ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

¹⁵Lā' huan fariseosnu' chu ā'maktin takalhasqui'nīpā:

—¿Chichū lilacahuā'na'?

Lā' xla' cākalhtilh:

—Quililacatlahualh pūtlū'n na quilakastapun lā' iclakacha'ka'lh lā' chuhua'j quit tzē iclacahuāna'n.

¹⁶Lā' makapitzin de huan fariseosnu' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tū' ixla' Dios porque tū' a'cnīni'ni' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Lā' ā'makapitzin tahuampā:

—A'nti tlahua talaclē'i', xla' tū' catitlahualh lē'cnīn a'nchī tlahua huā'mā' chi'xcu'.

Lā' tū' chu lakatin ixtapuhuāncan ixtaka'lhī. ¹⁷Lā' chu takalhasqui'nīpā huan chi'xcu' a'nti lakatzi'n ixuanī't:

—Lā' hui'x ¿chichū hua'na' de huan chi'xcu' como hui'x a'nti mālacahuānīni'?

Lā' xla' hualh:

—Xla' ixa'cta'sana' Dios.

¹⁸Lā' huan israelitas, xla'ca'n tū' takalhlaka'i'lh palh lakatzī'n ixuanī't lā' palh mālacahuānīca. Lā' cāta'sani'ca ixtāta' lā' ixtzī't huan chī'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. ¹⁹Lā' cākalhasqui'nīca:

—¿Chā ū'tza' huā'mā' chī'xcu' mi'o'kxa'ca'n? ¿Chā lacatuncuīlh xalakatzī'n? Lā' ¿chichū tzēta' līlacahuāna'n chuhua'j?

²⁰Lā' ixtāta' lā' ixtzī't takalhtini'lh:

—Quina'n icca'tziyāuj palh qui'o'kxa'ca'n. Lā' icca'tziyāuj que a'xni'ca' lacatuncuīlh lanān lakatzī'n ixuanī't. ²¹Tū' icca'tziyāuj chichū tzēta' līlacahuāna'n chuhua'j. Lā' tū' icca'tziyāuj a'ntī mālacahuānīlh. Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chī'xcu'tza'. Māni' ū'tza' tzē nacāhuaniyāni'.

²²Ixtāta' lā' ixtzī't tahualh chuntza' porque xla'ca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā' huan israelitas talacchiuīna'lh que namātuxtekēcan de huan nac xaka'tla' litokpān a'ntī nahuan que Jesús ū'tza' Cristo. ²³Lā' ū'tza' talihualh ixtāta' lā' ixtzī't: “Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chī'xcu'tza'”.

²⁴Lā' huan israelitas chu tata'sani'pā ixlīmaktu' huan chī'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't lā' tahuanilh:

—Caquilāhuaniuj ixlīstuncua' na ixlacapūn Dios. Quina'n icca'tziyāuj que huā'mā' chī'xcu' lej tlahua talaclē'i'.

²⁵Xla' cākalhtilh:

—Quit tū' icca'tzī palh tlahua talaclē'i'. Xmān icca'tzī quit xapū'la

lakatzī'n xa'icuanī't lā' chuhua'j iclacahuāna'ntza'.

²⁶Lā' chu kalhasqui'nīpalaca: —¿Tuchūn tlahuani'ni'? ¿Chichū līmālacahuānini'?

²⁷Lā' xla' cākalhtilh: —Iccāhuani'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' ixkaxpa'tcu'tunā'tit.

¿A'chī' lacasqui'nā'tit na'icāhuanipalayāni'? Chō'la nā stālani'cu'tunā'tit nā hui'xina'n.

²⁸Lā' talakapalalh lā' tahuanilh:

—Hui'x stālani'ya' huanmā' chī'xcu'. Quina'n icstālani'yāuj Moisés. ²⁹Icca'tziyāuj que Dios tā'chihuīna'lh Moisés. Lā' huā'mā' Jesús tū' icca'tziyāuj lhachū minī'ta'ncha'.

³⁰Lā' huan chī'xcu' cākalhtilh:

—¿Chichū līlalh huā'mā'? Hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit lhachū mincha' huan chī'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī quimālacahuānīlh. ³¹Quina'n ca'tziyāuj que Dios tū' cākaxmata a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Dios cākaxmata a'ntī ta'a'cnīni'ni' xla' lā' a'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuān Dios. ³²Desde a'xni'ca' ixlītzucuni' quilhtamacuj, tū' maktin kaxmatca palh kalhatin chī'xcu' mālacahuāni huan a'ntī lacatuncuī xalakatzī'n. ³³Palh tū' cahuā Dios macamini't, tūlalh ixtlahualh catūhuā.

³⁴Lā' tahuanilh:

—Hui'x lacatuncuī' con mintalaclē'i'. ¿Chu naquilāmāasca'tiyāuj quina'n? Lā' tamacaxtuca kēpūn.

Lakatzī'nī'n a'ntīn tū' takalhlaka'i'

³⁵Jesús huanica palh ixtamacaxtucanī't huan chī'xcu'

a'nti lakatzī'n ixuani't. Lā' a'xni'ca' tāt'lāpāxtokli, huanilh:

—¿Chā kalhlaka'i'ya' hui'x huan ixO'kxa' Dios?

³⁶Lā' huan chi'xcu' huanilh:

—Lā' źtichū xla'? Caquihua'ni' para que chuntza' quit na'ickalhlaka'i'.

³⁷Lā' Jesús kalhtilh:

—Hui'x laktzī'nī'ta'tza'. Lā' ū'tza' a'nti tāt'chihuīna'mā'ni'.

³⁸Lā' huan chi'xcu'

taquilhpūtani'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksini', ickalhlaka'i'.

³⁹Lā' Jesús hualh:

—Quit icmilh nac quilhtamacuj para que chuntza' natasu'yu a'ntin takalhlaka'i' lā' a'ntin tū' takalhlaka'i'. Quit icmilh nac quilhtamacuj para na'iccāmālacahuāni' a'nti xalakatzī'nī'n lā' icmilh para na'iccāmālakatzī' a'ntin talacahuāna'n.

⁴⁰Lā' makapitzin fariseosnu' ixtayāna' ixpajtzu. Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:

—Lā' ¿chu quina'n iclakatzī'yāuj?

⁴¹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh lakatzī'n cahuā hui'xina'n, tū' ixlipintit cuenta hui'xina'n por mintalaclē'i'ca'n. Como hua'nā'tit hui'xina'n que lacahuānā'tit, pues hui'xina'n lipinā'tit cuenta.

Huan ixchicca'n borregos

10

Lā' Jesús cāhuanipā:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'nti lacatin tanū na ixchicca'n borregos lā' tū' lactanū a'nlhā yā xamākalhcha ū'tza' ka'lhāna'. ²Lā' a'nti lactanū a'nlhā yā xamākalhcha, ū'tza'

xamaktaka'lhna' borregos. ³Lā' a'nti maktaka'lhna mākalhcha ū'tza' mālaquī'ni' huan xamaktaka'lhna' borregos. Lā' huan borregos takaxmata ixtachihuīn. Lā' cāmāta'si lakatunu' con ixtacuīni'ca'n a'ntū ixborrego xla'. Lā' cāmāxtu de huan ixchicca'n. ⁴Lā' a'xni'ca' cāmāxtukō' xla' cāpū'lani'. Lā' huan borregos tastālani' como xla'ca'n takalhlakapasatza' ixtachihuīn. ⁵Lā' tū' catitastālani'lh ā'chā'tin chi'xcu'. Tū' natastālani' porque tū' takalhlakapasa ixtachihuīn. Natatzā'lani'.

⁶Lā' Jesús cāhuanilh huā'mā' tachihuīn hua'chi litalacastuca. Xla'ca'n tū' tamāchekxīlh a'ntū ixcāhuanicu'tuncan.

Jesús hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos

⁷Lā' Jesús chu cāhuanipā:

—Lej ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit hua'chi mākalhcha a'nlhā talactanū huan borregos. ⁸Ixlihuākca'n a'nti quintitapū'lani'lh, xla'ca'n ū'tza' ka'lhāna'nī'n. Lā' huan borregos tū' ta'a'kahuāna'nī'lh huan ka'lhāna'nī'n. ⁹Quit hua'chi huan mākalhcha. A'nti naquintakalhlaka'i', xla'ca'n natapūtaxtu. Lā' na'iccāmaktaka'lhna hua'chi cāmaktaka'lhcan borrego a'ntū natataxtu lā' natakaksa ixlihua'tca'n lā' chu natatanūpala.

¹⁰Lā' huan ka'lhāna' xla' xmān min ka'lhāna'n lā' maknīni'n lā' mālakuanīni'n. Quit icminī't para na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū más xatzey

quilhtamacuj. ¹¹Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Huan a'nti lej xatzey maktaka'lhna' xla' lej xa'nca cāmaktaka'lhna ixborregos lā' a'yuj calinilh. ¹²Lā' huan a'nti xmān tasācua', a'xni'ca' laktzi'n mimā' huan lobo, cāmakxteka huan borregos lā' tzā'latāqui' como tū' scana'nca maktaka'lhna' lā' tū' ixla' huan borregos. Lā' chu tuncan huan lobo cāchi'pa huan borregos lā' cāmakatzā'lakō'. ¹³Huan tasācua' tzā'la porque xmān tasācua' lā' tū' ixla' huan borregos, lā' xla' tū' ixmaca'tzi.

¹⁴Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Como xatzey maktaka'lhna' cālakapasa ixborregos, quit iccālakapasa quintachi'xcuhui't, lā' nā xlaca'n quintalakapasa. ¹⁵Lā' nā chuntza' huan xaTāta' quilakapasa quit, lā' nā quit iclakapasa. Lā' quit na'iclini por quintachi'xcuhui't chuntza' hua'chi huan maktaka'lhna' borregos lini por ixborregos. ¹⁶Hui'lapā ā'makapitzin tachi'xcuhui't. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntūn tū' xalani'n huā'mā' na ixchic. Tasqui'nī na'iccālīmin nā xlaca'n. Lā' xlaca'n nā nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' chuntza' xlaca'n chu lakatin natala con a'nti lanān quila'. Lā' xmān kalhatin xamaktaka'lhna' nala.

¹⁷QuinTāta' quimpāxqui' porque iclīmāstā' quinquilhtamacuj lā' quit na'ictēpala quinquilhtamacuj. ¹⁸Lā' nīn tinti' quintimakhltilh quinquilhtamacuj. Quit icmāstā' porque icmāstā'cu'tun. Quit icka'lhī talacasqui' para que tzē na'icmāstā'

lā' icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictēchokopala. Chuntza' quilīmāpa'ksilh quinTāta' —hualh Jesús.

¹⁹Lā' a'xni'ca' huan israelitas takaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' tū'tza' chu lakatin talipāstacna'mpā. ²⁰Makapitzin ixtahuan:

—Lā' ā'chī' tlahuani'yā'tit cuenta huā'mā' chi'xcu' palh ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, lā' xla' chuya?

²¹Lā' ā'makapitzin huampala tahualh:

—A'nti ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, xla' tūlah caticihuīna'lh chuntza'. ¿Chu tzē namālacahuānī kalhatin lakatzi'n huan espíritu a'ntūn tū' tzey?

Huan israelitas talakmaka'lh huan Jesús

²²Lā' nac Jerusalén ixtlahuamā'ca cā'tani'. Lā' huanmā' cā'tani' ū'tza' a'ntū ixpāstaccan a'nchī cāxtlahuani'ca Dios huan xaka'tla' lītōkpān makāntza'. Lā' cā'lonkni' ixuani't. ²³Lā' Jesús ixlatlā'huan na ixtanquilhni' huan xaka'tla' lītōkpān. Lā' huan tanquilhni' ixuanican Ixtanquilhni' Salomón. ²⁴Lā' huan israelitas taxti'li'huil'lih lā' tahuanilh:

—¿Hasta lhachūnīn naquilāmāpāstacnikō'yāuj tichū hui'x? Palh hui'x Cristo caquilāhuaniuj chu maktin.

²⁵Lā' Jesús cākalhtilh: —Quit iccāhuanintza' lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'i'yā'tit. Huāk catūhuā a'ntū ictlahua quit ictlahua por ixlīmāpa'ksin quinTāta'. Lā' ū'tza' litasu'yu tichūn quit. ²⁶Lā' hui'xina'n

tū' kalhlaka'i'yā'tit porque hui'xina'n tū' quintachi'xcu'huī't.

²⁷Quintachi'xcu'huī't takaxmata quintachi'huin chuntza' hua'chi borregos takaxmata ixtachi'huin ixtēcu'. Lā' quit iccālakapasa, lā' xla'ca'n quintastālani'.

²⁸Quit iccāmaxqui' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu lā' tū' maktin caticāspu'tni'lh. Lā' tinti' a'nti tze naquimakh'ti a'nti quintakalhlaka'i'.

²⁹Quimacamaxqui'ni't quinTāta' lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' māpa'ksini'. Lā' tinti' tze quintimakh'tilh a'nti quintakalhlaka'i'. ³⁰Quit con quinTāta' chu lakatin.

³¹Lā' tuncan huan israelitas tasacpā chihuix para natalimūta'la.

³²Lā' Jesús cāhuanilh:

—Por ixlimāpa'ksin quinTāta' quit lejtza' lhūhua' catūhuā a'ntū lej xalactzey ictlahuani't na milacapūnca'n. Lā' ū'tza' naquilālīmūta'layāuj.

³³Lā' huan israelitas tahuaniilh:

—Tū' icticāmūta'lani' por huan xalacuan catūhuā a'ntūn tlahuani'ta'. Na'iccāmūta'layāni' porque hui'x lakmaka'na' Dios. Lā' tā'talacastuccu'tuna' Dios. Lā' hui'x xman' chi'xcu'.

³⁴Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n a'nchī hualh Dios: “Hui'xina'n huāk diosnu’”. ³⁵Dios cāmāpācu'huilh diosnu' a'nti cālīmāmacū'lh ixtachi'huin Dios. Lā' ixtachi'huin Dios a'ntū tatzo'kni' tū' maktin catilactlahuaca. ³⁶Dios quilacsac'li lā' quimacamilh nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' ĩa'chī' quilālī'a'ksa'nini'nāuj iclakmaka'lh

Dios porque iccāhuanini' quit ixO'kxa' Dios? ³⁷Palh quit tū' ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', tū' caquilāk'alhlaka'i'uj.

³⁸Lā' palh hui'xina'n tū' quilāk'alhlaka'i'cu'tunāuj, a'yuj quit ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', cakalhlaka'i'tit a'ntū ictlahua quit que ū'tza' ixla' Dios. Lā' chuntza' naca'tzi'yā'tit hui'xina'n lā' namāchekxi'yā'tit que huan xaTāta' lā' quit chu lakatin quina'n.

³⁹Lā' chu ā'maktin ixtachi'lē'npalacu'tun pero Jesús cāpūtaxtuni'lh.

⁴⁰Lā' tuncan Jesús a'lh nac tintacutā'cha' huan pūxka Jordán. Lā' chā'lh a'nlhā Juan ixmā'kpaxini'n xapū'la. ⁴¹Lā' lhūhua' tachi'xcu'huī't talakchilh Jesús a'ntza' lā' xla'ca'n talāhuanilh:

—Juan tū' tlahualh lē'cnin. Pero huāk a'ntū ixuan por ixpālacata Jesús, ū'tza' a'ntū ixlistu'ncua'.

⁴²Lā' a'ntza' lej lhūhua' takalhlaka'i'lh Jesús.

A'xni'ca' nīlh Lázaro

11 Ixui' kalhatin chi'xcu' ixtacuini' Lázaro. Lā' xla' i'tza'ca'lh. Lā' xla' ixlahui' nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Betania. Lā' nā a'ntza' ixtalahui'llāna' María lā' Marta ixtā'tin. ²Lā' huā'mā' María ū'tza' a'nti litantūtlahualh lej xamu'csa aceite huan Jesús lā' litantūxacalh con ixya'j. Lā' Lázaro, ixtā'tin huā'mā' María, ū'tza' a'nti i'tza'ca'lh. ³Lā' María lā' Marta tamāca'tzinilh huan Jesús lā' tahuaniilh:

—Māpa'ksini', lej i'tza'ca'n a'nti lej tā'lāpāxqui'ya'.

⁴Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā' Jesús hualh:

—Huā'mā' tal'jatāt tū' catilaknīlh. Por ixpālacata huanmā' tal'jatāt nalaktzī'ncañ a'nchī lej ka'tla' Dios, lā' nā namāsu'yu a'nchī lej ka'tla' ixO'kxa' Dios.

⁵Jesús ixcāpāxquī' huan Marta lā' María lā' nā huan Lázaro. ⁶Lā' a'xni'ca' huanica que huan Lázaro ixī'tza'ca'n, Jesús tachokopā a'nlhā ixuī' ā'lakatu' chī'chini'.

⁷Lā' tuncan cāhuanilh huan i'sca'txtunu'nī'n:

—Ca'a'nchokujtit nac Judea.

⁸Lā' huan i'sca'txtunu'nī'n tahuanih:

—Māpa'ksini', huan israelitas xalanī'n nac Judea tūna'j makān ixtamūta'lamaknicu'tunāni'. Lā' hui'x ĩchu pimpalacu'tuna' a'ntza'?

⁹Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan chī'chini' xmān lakacāujtu' hora māxkakēni'n. Palh kalhatin latlā'huan de tuncuj, tū' a'kche'kxla porque chī'chini'mā'. ¹⁰Palh kalhatin latlā'huan de tzī'sa, xla' a'kche'kxla porque tinti' xkakana'. Tasqui'nī na'ica'n chuhua'j. Tuntū' quintipātē'keni'lh como tūna'j ictlahuakō' quilitlōt.

¹¹A'calistān Jesús cāhuanilh:

—Lázaro, qui'amigoca'n, xla' lhtatalhtza' lā' quit ica'nā icmālakahuanī.

¹²Lā' i'sca'txtunu'nī'n tahualh:

—Māpa'ksini', palh lhtatamā', natzeyan.

¹³Jesús ixcāhuanicu'tun que Lázaro ixnīni'ttza'. Lā' i'sca'txtunu'nī'n ixtapuhuan que Jesús ixcāhuanimā' que xmān

i'lhtatamā'. ¹⁴Lā' ū'tza' lej xa'nca cālihuanikō'lh:

—Lázaro nīlhtza'. ¹⁵Xalitzey palh tū' xa'icui' a'ntza' quit. Chuntza' xatzey para hui'xina'n porque chuntza' nakalhlaka'i'yā'tit. Chuhua'j cā'huitit a'nlhā mā'cha' Lázaro.

¹⁶Tomás, a'nti ixuanican Stu'yūn, cāhuanilh huan ā'makapitzin sca'txtunu'nī'n:

—Nā catā'a'uj Jesús. Nanīyāuj a'cxtim.

Jesús nacāmālakahuanichoko tachi'xcuhi't

¹⁷Lā' a'xni'ca' chā'lh Jesús, māca'tzīnīca que tā'ti'mal'tza' ix'a'cnūma' Lázaro. ¹⁸Betania hua'chi lakatu'tun kilómetro ixlimakat ixuanī't de nac Jerusalén.

¹⁹Lā' lej lhūhua' israelitas

ixtalakmini't Marta lā' María para nata'o'kska'lhīni'n como ixnīni't Lázaro a'nti ixtā'tinca'n.

²⁰Lā' Marta, a'xni'ca' ca'tzilh ixchā'ntēlhatza' Jesús, chu tuncan milh pāxtoka. Lā' María tachokolh nac chic. ²¹Lā' Marta huanilh huan Jesús:

—Māpa'ksini', palh ixlatahui'la' cahua' ā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin.

²²Pero quit icca'tzī que Dios, a'yuj chuhua'j, namaxqui'yāni' ixlihuāk a'ntū nasqui'ni'ya'.

²³Lā' Jesús huanilh:

—Mintā'tin nalakahuanchokopala.

²⁴Lā' Marta huanilh:

—Quit icca'tzī palh nalakahuanchokopala a'xni'ca' ā'xmān chī'chini' nala.

²⁵Lā' Jesús huanilh:

—Quit a'nti
na'iccāmālakahuanīchoko
tachi'xcuui't lā' quit na'iccāmaxquī'
xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
A'nti quintalipāhuan quit, a'uyj
catanilh, xlaca'n nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
²⁶Lā' ixlihuākca'n a'ntin taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā'
quintalipāhuan, nā xlaca'n tū'
maktin catitasputli. ¿Chā hui'x
kalhlaka'i'ya' huā'mā'?

²⁷Marta huanilh:

—U'huē, Māpa'ksīni'. Quit
ickalhlaka'i' palh hui'x ixO'kxa'
Dios, lā' hui'x Cristo a'nti ixmimā'
nac quilhtamacuj.

Jesús calhualh pajtzu na ixtaponkni' Lázaro

²⁸Lā' Marta, a'xni'ca' hualh
huā'mā', a'lh ta'sani' María ixtā'tin.
Lā' xla' ska'lh huanilh:

—Chuhual'j chilhtza' huan
Māpa'ksīni' lā' ta'sani'yāni'.

²⁹Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā',
María chu tuncan lacapalh tāyalh
lā' laka'lh Jesús. ³⁰Lā' Jesús tūna'j
ixtanū huan nac cāl'acchicni'.
Ixyācus a'nlhā quipāxtokli Marta.

³¹Huan israelitas ixtalahui'lāna'
con María huan nac chic lā'
ixta'o'kska'lhimā'na. Lā' a'xni'ca'
talaktzi'lh María a'nchī tāyalh lā'
chu tuncan lacapalh a'ntāqui'lh
lā' xlaca'n tastālani'lh. Ixtapuhuan
a'mā' calhuan nac taponkni'.

³²Lā' María a'xni'ca' lakchā'lh
Jesús, tatzokostani'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh ixtahui'la'
cahuā huā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin.

³³Lā' Jesús laktzi'lh tzuculh
calhuan María lā' huan

israelitas a'nti ixtatā'mini't.
Lā' xla' lilakaputzalh lā' lej
ixlītamakchuyini't. ³⁴Lā'
cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū mā'cnū'tit?

Lā' tahuanilh:

—Cata't laktzi'na', Māpa'ksīni'.

³⁵Lā' Jesús calhualh. ³⁶Lā' huan
israelitas talāhuanilh:

—Calaktzi'ntit a'nchī calhuan. Lej
ixpāxquī'.

³⁷Lā' ā'makapitzin tahualh:

—U'tza' huā'mā' a'nti mālacahuāni'
huan lakatzin. ¿Chu tūlah
ixtlahualh catūhuā para que tū'
ixnīlh Lázaro?

Lázaro lakahuanchoKolh

³⁸Lā' Jesús ixtamakchuyini't
huampala. Lā' chā'lh huan nac
taponkni'. Lā' huan taponkni'
lakatin lhu'cu' ixuanī't lā'
ixka'lhī lakatin chihuix a'ntū
ixkalhui'licani't. ³⁹Lā' Jesús hualh:

—Camāpānū'tit huan chihuix.

Lā' Marta, ixtā'tin huan nīn,
huanilh:

—Māpa'ksīni', tā'ti'ma'jtza' nīni't
lā' chuhual'j pu'csantza'.

⁴⁰Lā' Jesús huanilh:

—¿Chu tū' icuanini' palh
kalhlaka'i'ya', nalaktzi'na'
ixlimāpa'ksin Dios a'ntū natlahua?

⁴¹Tuncan māpānūca huan chihuix.
Lā' Jesús talacayāhualh lā' hualh:

—Tāta', icmaxqui'yāni' pāxcatca'tzi'
porque hui'x quinkaxpa'tni'ta'. ⁴²Quit
icca'tzi' que pō'ktu quinkaxpa'ta'.

Pero quit icuaniyāni'tza' por
ixpālacata huan tachi'xcuui't a'nti
tahui'lāna' huā'tzā' para que xlaca'n
chuntza' natakalhlaka'i' palh hui'x
quimacata'ni'ta'.

⁴³ Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā',
Jesús lej palha' hualh:

—iLázaro, cataxtu!

⁴⁴ Lā' taxtulh a'nti xanintza'
ixuanit. Ixlimacasna'tcanit'
lā' ixlilacsna'tcanit' lu'xu' lā'
ixlilakatlacacani't lu'xu'. Lā' Jesús
cāhuanilh:

—Calacxcutit lā' camacaxcutit lā'
chuntza' camakxtektit.

Talacchihuina'lh para natachi'pa Jesús

Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2

⁴⁵ Lā' a'xni'ca' talaktzi'lh Jesús
a'ntū tlhualh, takalhlaka'i'lh
lhūhua' israelitas a'nti
ixta'o'kska'lhīmā'na María. ⁴⁶ Lā'
makapitzin de xla'ca'n talaka'lh
huan fariseosnu' lā' tahananilh
a'ntū ixtlahuani't Jesús. ⁴⁷ Lā' huan
fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan pūchihuina'ni'n
tatakēxtimilh lā' talāhuanilh:

—¿Tuchū natlahuayāuj
chuhua'j? Huā'mā' chi'xcu' lej
tlahuamā' lē'cnin. ⁴⁸ Palh tuntū'
natlahuani'yāuj, ixlihuākca'n
natakalhlaka'i' ū'tza', lā' huan
xanapuxcu'nu' romanos natamin
lā' natalactlahua huan xaka'tla'
litokpān lā' huan quixcānsipejca'n.

⁴⁹ Kalhatin de ū'tunu'n
ixuanican Caifás. Xla' ū'tza' mero
xamāpa'ksini' curasna' ixuanit'
huanmā' cā'ta. Lā' xla' cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' ca'tziyā'tit.

⁵⁰ Hui'xina'n tū' māchekxi'yā'tit que
más tzey para quina'n palh kalhatin
chi'xcu' nanī por quimpālacataca'n.
Chuntza' ixlihuāk huan xcānsipej tū'
catilakualh.

⁵¹ Lā' ū'tza' a'ntū hualh Caifás,
tū' xmān ixtapāstacna'. Como

Caifás mero xamāpa'ksini' curasna'
ixuanit' huanmā' cā'ta, Dios
māhuanilh que Jesús xla' ū'tza'
nalini' por ixpālacata tachi'xcuhui't
xalanī'n huan xcānsipej. ⁵² Lā' tū'
xmān por huan tachi'xcuhui't
xalanī'n huanmā' xcānsipej; xla'
nanī para que tzē nacāmākēxtimī
ixcamana' Dios a'nti
ixta'a'kahuankō'ni't, lā' chu lakatin
nata. ⁵³ Lā' huanmā' chi'chini'
huan xanapuxcu'nu' israelitas
tatzuculh talilacchihuina'n a'nchi
tzē natalimakni' Jesús lā' chuntza'
ixtalilacchihuina'ntēlha.

⁵⁴ Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata
Jesús tū'tza' ixcātalcasu'yuni'
huan israelitas. Lā' taxtulh de nac
Judea lā' a'lh ā'lacatin cāl'acchicni'
a'ntū ixuanican Efraín, na
ixpajtzu huan a'nlhā cāl'lhpi'mpi'li'
ti'ya't. Lā' a'ntza' tachokolh con
i'sca'txtunu'ni'n.

⁵⁵ Ixtapajtzūtēlhatza' huan
cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū
ixtapūtlahua cā'tani' israelitas. Lā'
lej lhūhua' tachi'xcuhui't ta'a'lh
nac Jerusalén para natatapa'lha
chu a'nchi ixtalanāncan' porque
ixtapuhuan que Dios nacālaktzi'n
lacuan a'xni'ca' ixtamaclacā'ni'
huan cā'tani'. ⁵⁶ Lā' xla'ca'n
ixtaputza Jesús. Lā' a'xni'ca'
ixtatanūmā'natza' nac xaka'tla'
litokpān, ixtalākahasqui'ni':
—¿Chichū puhua'nā'tit hui'xina'n?
¿Namin Jesús o tū' catimilh?

⁵⁷ Huan fariseosnu' lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna'
ixtamāstā'ni't talacasqui' palh
tichū ca'tzi' a'nlhā hui'lacha' Jesús,
cacāmāca'tzīnica xla'ca'n para que
chuntza' tzē nachi'pacan.

**Kalhatin puscāt litlōlh aceite ixtojon
Jesús**

Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9

12 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū ixuanican pascua. Xmān lakachāxan chi'chini' i'sputa. Lā' Jesús a'lh nac Betania a'nlhā ixui'lacha' Lázaro a'nti ixmālahuanichokonī't. ²Lā' a'ntza' cāxtlahuaca huan ixlihua't Jesús. Lā' Marta ixcāmojō huan pulātu. Lā' Lázaro lā' huan ā'makapitzin ixtahui'lāna' macaxtim con Jesús a'nlhā ixtahuā'yamā'na. ³Lā' María limilh hua'chi pūpitzli litro de huan aceite de puro nardo a'ntū xamu'csa lā' lej lhūhua' ixtapalh. Lā' litantūtlahualh Jesús lā' chu tuncan litantūxacalh ixya'j. Lā' ixlichakaka'tla' huan chic ā'mu'csana'nkō'lh. ⁴Lā' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, a'nti nā sca'txtunu' ixuani't lā' a'nti namacamāstā' Jesús, xla' hualh:

⁵—Lā' ¿a'chī' tū' stā'ca huā'mā' perfume? Hua'chi lakatu'tun ciento pesos ixtapalh. Lā' huā'mā' tumin tzē ixcālē'ksajca a'nti lacpobres.

⁶Judas tū' ixcālakalhu'man huan pobres. Hualh huā'mā' porque xla' ka'lhāna' ixuani't. Xla' ū'tza' ixmāmāqui'nicanī't huan tumin. Lā' xla' a'ntza' ixmaka'lhantēlha. ⁷Lā' Jesús huanilh:

—Tū' calitamakchu'yi' huan puscāt. Xla' māqui'ni't huan perfume hasta chuhua'j para naquilitlō como palaj naquimā'cnūcan. ⁸Lā' pō'ktu na'a'nan pobres con hui'xina'n. Quit tū' pō'ktu ictilatahui'lalh con hui'xina'n.

Talilacchiuina'lh por huan Lázaro

⁹Lā' a'xni'ca' taca'tzilh que Jesús ixui'lacha' nac Betania, lej lhūhua' israelitas ta'a'lh talaktzi'n. Lā' tū' xmān Jesús ixtalaktzi'ncu'tun, lā' nā ixtalaktzi'ncu'tun Lázaro a'nti ixmālahuanichokonī't Jesús. ¹⁰Lā' chuntza' huan xanapuxcu'nu' curasna' nā xla'cn talacchiuina'mpā para natamaknī nā huan Lázaro. ¹¹Por ixpālacata huan Lázaro, lej lhūhua' israelitas ixtatalakspi'tni'ttza' con huan curasna' lā' ixtakalhlaka'i'ni'ttza' huan Jesús. Lā' ū'tza' ixtalimaknīcu'tun huan Lázaro.

Jesús tanūlh nac Jerusalén

Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40

¹²Lā' ixlilakali lhūhua' tachi'xcuhui't a'nti ixtachini't nac xcānsipej Jerusalén para huan cā'tani', xla'cn taca'tzilh que Jesús ixmimā' nac Jerusalén. ¹³Lā' talē'lh xta'cna' lā' ta'a'lh tapāxtoka Jesús lā' ixtamāta'simā'na:

—iCamācā'tani'tit Dios! iDios casicua'lanālih a'nti mimā' por ixlimāpa'ksin huan Māpa'ksini'! U'tza' quiReyca'n quina'n israelitas.

¹⁴Lā' Jesús ixkaksni't lakatin burro lā' ixkēhui'. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

¹⁵Tū' cajicua'ntit hui'xina'n xalanī'n nac Sión; chuhua'j huan miReyca'n mimā' lā' kēhui' lakatin burro a'ntū o'kxa'cus.

¹⁶Xapū'la i'sca'txtunu'ni'n tū' tamāchekxilh huā'mā'. Lā' a'xni'ca' Jesús lakahuanchokolh, a'xni'ca' tapāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' lā' chuntza' pātē'keni'lh Jesús.

¹⁷Lā' huan tachi'xcuhui't a'nti
ixtatā'hui'lāna' Jesús a'xni'ca'
xla' ta'sani'lh Lázaro nac
taponkni' a'nlhā ixmā'cnūcani't lā'
mālakahuanīchokolh, lā' xla'ca'n
ixtalīchihiuīna'n a'ntū ixtalaktzi'nī't.

¹⁸Lā' ū'tza' talī'a'lh tapāxtoka
Jesús lhūhua' tachi'xcuhui't porque
xla'ca'n ixtaca'tzi palh ixtlahuanī't
huā'mā' lē'cnīn. ¹⁹Lā' huan
fariseosnu' talāhuanilh:

—Calaktzi'ntit a'nchī tastālani'kō'.
Lā' tūla tlahuanī'yāuj nīn tuntū'.

Makapitzin griegos taputzalh Jesús

²⁰Makapitzin griegos nā xla'ca'n
ixta'a'nī't huan nac Jerusalén para
natataquilhpūtani' Dios a'xni'ca'
ixlamā' cā'tani'. ²¹Xla'ca'n talaka'lh
Felipe xala' nac Betsaida nac estado
de Galilea. Lā' tahuaniilh:

—Señor, quina'n
ictā'chihuīna'ncu'tunāuj Jesús.

²²Lā' Felipe laka'lh Andrés
lā' huaniilh a'nchī tahualh. Lā'
ixkalhatu'ca'n ta'a'lh tahuani Jesús.

²³Lā' Jesús cāhuaniilh:

—Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālmā'n. Chilhtza'
huan quilhtamacuj a'ntū
naquimpū'a'cnīni'ni'can como palaj
na'icnī. ²⁴U'tza' ixlistu'ncua'. Palh
lakatin ti'ni' namāstā' ixtō'ca't,
tasqui'nī que namā'cnūcan nac
ti'ya't. Lā' a'xni'ca' namā'cnūcan,
pū'la tasu'yu hua'chilh lakuan.
Pero ā'calistān namāstā' ixtō'ca't.
Lā' nā chuntza' naquimpātle'keni'
quit a'xni'ca' naquimā'cnūcan.

²⁵Lā' nā chuntza' huan
tachi'xcuhui't. A'ntin tatlahua a'ntū
ixtapuhuānca'n, xla'ca'n nacāspu'tni'
ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntin

tatlahua ixtapuhuān Dios, xla'ca'n
taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
a'ntū tū' maktin caticāspu'tni'lh.

²⁶A'nti quintatā'scuju'tun,
xla'ca'n caquintastālani'lh. Lā'
a'nlhā na'ictahui'la quit nac
a'kapūn, nā a'ntza' natatahui'la
a'nti quintatā'scuja. QuinTāta'
nacā'a'cnīni'ni' ixlihuākca'n a'nti
quintatā'scuja.

Jesús hualh a'nchī nani

²⁷Chuhua'j quit lej
ictamakchuyinī't. ¿Chichū na'icuan?
Tū' ictihuanilh quinTāta': "Tāta',
caquimāpūtaxtu a'ntū na'icpāti".
Tūla icuan chuntza' porque
tasqui'nī na'icpātini'n. U'tza'
icliminī't nac quilhtamacuj. ²⁸Tāta',
ca'a'cnīni'ni'ca' hui'x.

Lā' chu tuncan kaxmatca lakatin
tachihiūn de nac a'kapūn a'ntū
hualh:

—Qui'a'cnīni'ni'cani'ttza' lā' chu
naqui'a'cnīni'ni'palacan.

²⁹Lā' huan tachi'xcuhui't, a'xni'ca'
takaxmatli huā'mā', tahualh:

—Jililh.

Lā' ā'makapitzin tahuampā:

—Kalhatin ángel tā'chihuīna'lh.

³⁰Lā' Jesús cāhuaniilh:

—Huan tachihiūn chihuīna'lh
por mimpālacataca'n lā' tū'
por quimpālacata. ³¹Chuhua'j
natzucucan cālācāxtlahuacan
huā' xalanī'n huā'mā' nac
quilhtamacuj. Lā' namaklhtican
ixlimāpa'ksin a'nti māpa'ksi
huā'mā' quilhtamacuj. ³²Lā' quit
a'xni'ca' naquimā'kayāhuacan
nac cruz, na'iccāmpuhuanī
ixlihuākca'n huan tachi'xcuhui't
palh naquinta'a'kahuāna'ni'.

³³Lā' Jesús hualh huā'mā' para que chuntza' naca'tzīcan a'nchī nalīnī.

³⁴Lā' huan tachi'xcuui't takalhtilh:

—Huan quileycan

quincāmāsu'ni'yāni' que Cristo natahui'la para pō'ktu. Lā' ěchī hua'na' hui'x que huan Chī'xcu' xala' Tālh mā'n namā'kayāhuacan nac cruz? ěTichū huā'mā' huan Chī'xcu' xala' Tālh mā'n?

³⁵Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' makān catika'lhī'tit huan Xkakana'. Lā' catlā'hua'ntit hui'xina'n lihuan ka'lhī'yā'tit huan Xkakana' lā' lihuan tūna'j lakatzī'suanā'tit. A'nti talatlā'huan de tzī'sa xla'a'n tū' taca'tzī a'nlhā ta'a'n. ³⁶Quit huan Xkakana' como quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Caquinkalhlaka'i'tit para que chuntza' naca'tzīyā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.

Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', Jesús a'lh lā' cātatzē'kni'lh xla'a'n.

A'chī' huan israelitas tū' ixtakalhlaka'i' Jesús

³⁷Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'i' Jesús a'yuj ixtlahuani'ttza' lej lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n.

³⁸Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan a'cta'sana' Isaías:

Māpa'ksīni', tū' kalhlaka'i'ca a'ntū icmāsu'yūj.

Tū' kalhlaka'i'ca a'yuj laktzī'nca a'nchī Dios lej ka'lhī limāpa'ksīn.

³⁹Lā' Isaías lichihuīna'lh ixpālacata a'nchī tūlalh kalhlaka'i'ca. Lā' xla' tzo'kpā:

⁴⁰Dios cātlahualh lakatzī'nīn, lā' cālactlahuani'lh ixtapāstacna'ca'n.

Lā' chuntza' tū' talaktzī'n lā' tū' tamāchekxī lā' tū' quintalakmin para que na'iccāmātzeyī.

⁴¹Isaías hualh huā'mā' porque ixlaktzī'nī'ttza' a'nchī lej ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn Jesús. Lā' chuntza' lichihuīna'lh Jesús.

⁴²Lā' lej lhūhua' xanapuxcu'nu' takalhlaka'i'lh Jesús. Xla'a'n xmān tzē'k taca'tzīlh porque ixtajicua'ni' huan fariseosnu'. Ixtajicua'n que nacāmātuxtekēcan de huan litokpān. ⁴³Xla'a'n lej ixtalacasqui'n que cata'a'cnīni'ni'lh tachi'xcuui't; lā' tū' tanto ixtatlahuacu'tun a'ntū Dios lacasqui'n.

Ixtachihuīn Jesús nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuui't

⁴⁴Jesús chihuīna'lh lej pa'lhā lā' hualh:

—A'nti quintakalhlaka'i' quit, tū' xmān quē'cstu quintakalhlaka'i'. Xla'a'n takalhlaka'i' nā quinTāta' a'nti quimacamilh.

⁴⁵Lā' a'nti quintalakatzī'n quit, hua'chilh xla'a'n talaktzī'n nā quinTāta' a'nti quimacamilh.

⁴⁶Quit huan Xkakana'. Quit icminī't nac quilhtamacuj para nacāmākskonī' tachi'xcuui't. Chuntza' a'nti naquintakalhlaka'i' quit, tū'tza' catitatahui'lalh xla'a'n a'nlhā cā'pucsua', como natamāchekxī a'ntū ixlīstu'ncua'. ⁴⁷A'ntin takaxmata quintachihuīn lā' tū' takalhlaka'i', tū' iccālācāxtlahua quit. Quit icminī't para na'iccāmāpūtaxtū xalanī'n nac quilhtamacuj, lā' tū' para na'iccālācāxtlahua.

⁴⁸Lā' a'ntī quintalakmaka'n lā' tū' takalhla'k'a' quintachiūn, xla'c'a'n nacālacāxtlahuacan. A'ntū ā'xmān chī'chini' nala, xla'c'a'n nacālacāxtlahuacan por ixpālacata a'ntū icuanī't. ⁴⁹Lā' quit tū' xmān icchihuīna'n por quimpātunca'tzi. QuinTāta' a'ntī quimacamilh xla' quimāpa'ksilh a'ntū icuan lā' a'ntū icmāsu'yu. ⁵⁰Lā' quit icca'tzī que quinTāta' quimāpa'ksilh que iccāmāsu'ni'lh huan tachi'xcuhui't a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'ntū quihuanini't quinTāta', ū'tza' icchihuīna'n quit.

**Jesús cātantūche'kē'lh
i'sca'txtunu'nī'n**

13 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan cā'tani', Jesús ca'tzilh que ā'macsti'na'j i'sputni' para namakxteka huan quilhtamacuj lā' para nalaka'mpala ixTāta'. Lā' xla' pō'ktu ixcāpāxqui'ni't a'nti xla' xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixlimakān xla' namāsu'yu a'nchī lej ixcāpāxqui'.

²Lā' Jesús ixcātā'huā'yamā' i'sca'txtunu'nī'n cā'smalanka'n. Lā' huan ko'ti'ti' ixmāpuhuanīni'ttza' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, palh namacamāstā' Jesús. ³Jesús, xla' ixca'tzī que huan xaTāta', xla' ixmaxqui'kō'ni't ixlihuāk limāpa'ksīn. Lā' nā ixca'tzī palh ixminī'ta'ncha' de Dios lā' chu nalaka'mpala Dios. ⁴Lā' tuncan tāyalh a'nlhā ixuā'yamā' lā' tamakxtulh ixlu'xu' xala' ixkalhni' lā' chā'xpātahui'lalh kalhtin ixlimacaxaca. ⁵Lā' chu tuncan mojōlh xcān nac lakatin

pūmakacha'ka'. Lā' chu tuncan tzuculh cātantūche'kē' huan i'sca'txtunu'nī'n lā' cālītantūxacalh huan limacaxaca a'ntū ixchā'xpāhui'.

⁶Lā' a'xni'ca' ixtantūche'kē'cu'tumā'tza' huan Simón Pedro, xla' hualh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿chu hui'x naquintantūche'kē'ya'?

⁷Lā' Jesús kalhtilh: —Chuhua'j hui'x tū' māchekxī'ya' a'ntū ictlahuamā' quit. A'calistān namāchekxī'ya' hui'x.

⁸Lā' Pedro huanilh:

—Quit tū' maktin quintitantūche'ke'.

Lā' Jesús huanilh:

—Palh quit tū' ictitantūche'kē'ni' hui'x tūlalhtza' catila't quisca'xtunu'.

⁹Lā' Simón Pedro huanilh:

—Lā' tū' xmān quintojon, nā quimacan caquimakache'ke', lā' nā qui'a'kxāk caquimūche'ke'.

¹⁰Lā' Jesús huanilh:

—A'nti paxni'tcus, xmān tasqui'ni natantūcha'ka'n porque ixlihuāk ixmacni' makcha'ka'ni't. Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey.

¹¹Lā' Jesús ixca'tzītza' a'nti namacamāstā'. Lā' ū'tza' lihualh: “Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey”.

¹²Lā' Jesús a'xni'ca' cātantūche'kē'kō'lh huan i'sca'txtunu'nī'n, chu hui'lipā ixlu'xu' huan xala' ixkalhni' lā' xla' tahui'lapā lā' cāhuanilh:

—¿Chā māchekxī'yā'tit hui'xina'n huā' a'ntū iccātlahuani'ni'ta'ni'?

¹³Hui'xina'n quilāmāpācuhiyāuj

Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksini'.
 Chuntza' tzey porque
 ū'tza' quit. ¹⁴Como quit
 Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksini', lā'
 iccātantūche'kē'ni'ta'ni' hui'xina'n lā'
 nā chuntza' tasqui'nī que hui'xina'n
 nā nalātantūche'kē'yā'tit. ¹⁵Quit
 iccātlahuani'ni' huā'mā' hua'chi
 tamālacastuc; lā' nā chuntza'
 natlahua'yā'tit nā hui'xina'n.
¹⁶Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
 Hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit.
 Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n
 lā' quit hua'chi mimpatronca'n.
 Hui'xina'n quilacscujni'n lā' quit
 iccāmālacscujyāni'. Chuntza'
 tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntū
 ictlahua. ¹⁷Hui'xina'n ca'tziyā'tit
 a'ntū iccāhuanini'ta'ni'cus. Lā'
 palh natlahua'yā'tit, lej lipāxūj
 nalatahui'la'yā'tit.

¹⁸Lā' tū' milihuākca'n
 iccālīchihuīna'nāni'. Quit icca'tzi
 a'nti iccālacsacni't. Natlōkentaxtū
 chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn
 Dios:

U'tza' a'nti ictā'huā'yan ū'tza'
 lalh hua'chi quintā'ca'tza'.

¹⁹Quit iccāhuanimā'ni' a'ntū
 napātle'ke. Lā' chuntza' a'xni'ca'
 nala huā'mā', hui'xina'n
 nakalhlaka'i'yā'tit tichū quit. ²⁰Quit
 ixlistu'ncua' iccāhuaniyāni'. A'nti
 ta'a'cnīni'ni' a'nti icmālakachā',
 nā quit quinta'a'cnīni'ni' lā' nā
 ta'a'cnīni'ni' a'nti quimacamilh.

**Jesús hualh que ū'tza' Judas a'nti
 namacamāstā'**

Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23

²¹Lā' a'xni'ca' huankō'lh
 huā'mā', Jesús lej tamakchuyīlh lā'
 lacastu'nc hualh:

—Ixlistu'ncua' iccāhuaniyāni',
 chā'tin de hui'xina'n ū'tza'
 naquimacamāstā'.

²²Lā' ū'tza' tatzuculh
 talālīlakalaktzi'n huan
 sca'txtunu'nī'n porque xlaca'n tū'
 ixtaca'tzi a'nti ixlīchihuīna'mā'ca.
²³Kalhatin i'sca'txtunu' ixuā'yamā'
 na ixpāxtūn Jesús. U'tza' a'nti lej
 ixpāxqui' Jesús. ²⁴Lā' Simón Pedro
 lacahuanilh huanmā' sca'txtunu' lā'
 huanilh:

—Cakalhasqui'ni' tichū
 līchihuīna'mā'.

²⁵Lā' xla' ū'tza' ā'chulā'
 līlaktapajtzūlh huan Jesús lā'
 kalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksini', ū'tichū
 līchihuīna'mpā't?

²⁶Lā' Jesús kalhtīlh:
 —Na'iclimāchū'huī' xaxcān
 līhua't pītzina'j pāntzi. Lā' a'nti
 na'icmaxqui' ū'tza' nala.

Lā' māchū'huī'lh huan pītzina'j
 pāntzi lā' maxqui'lh huan Judas
 Iscariote, ixo'kxa' Simón. ²⁷Lā'
 a'xni'ca' Judas maklhtini'lh huan
 pāntzi tanūni'lh huan ko'ti'ti' na
 ixa'clhcunuc. Lā' chu tuncan Jesús
 huanilh:

—Catla'hua' tuncan a'ntū
 tla'hua'cu'tuna'.

²⁸Lā' huan ā'makapitzīn a'nti
 ixtahuā'yamā'na, xlaca'n tū'
 tamāchekxīlh a'chī' huanilh
 huanmā'. ²⁹Lā' como Judas
 ū'tza' ixmāmāqui'nīcani't huan
 tumīn, makapitzīn tapuhualh que
 Jesús ixuanini't que natamāhua
 catūhuā a'ntū ixtamaclacasqui'n
 para huan cā'tani', o ixuanini't
 que nacāmaxqui' macsti'na'j
 huan pobres. ³⁰Lā' a'xni'ca'

ixmaklhtini'nī'ttza' huan pāntzi,
Judas taxtulh. Lā' tzi'satza' ixuanī't.

Huan xasāsti' limāpa'ksin

³¹Lā' a'xni'ca' Judas
ixtaxtunī'ttza', Jesús hualh:

—Chuhua'j qui'a'cnīni'nī'can
quit, como quit huan Chi'xcu' xala'
Tālh mā'n. Lā' chuhua'j a'cnīni'nī'can
Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua.

³²Lā' como a'cnīni'nī'can Dios
por ixpālacata a'ntū ictlahua, lā'
chuntza' Dios naqui'a'cnīni'nī' quit.
Lā' palaj natlahua. ³³Quilaksa'tā'n,
tū'tza' makān icticātā'latahui'lani'
hui'xina'n. Lā' hui'xina'n
naquilāputzayāuj. Chuntza' a'nchī
iccāhuanilh huan israelitas, nā
hui'xina'n chuntza' chuhua'j
na'iccāhuaniyāni': "A'nlhā na'ica'n
quit, hui'xina'n tūlah catipintit".

³⁴Lā' hui'xina'n iccāmaxqui'yāni'
xasāsti' limāpa'ksin: Calāpāxqui'tit.
Chuntza' a'nchī iccāpāxqui'yāni'
quit, nā chuntza' nalāpāxqui'yā'tit
hui'xina'n. ³⁵Palh hui'xina'n
nalāpāxqui'yā'tit, chuntza' nataca'tzi
ixlihuāk tachi'xcuhui't palh
hui'xina'n quisca'txtunu'nī'n.

Jesús hualh que Pedro nakalhtatzē'ka

Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34

³⁶Simón Pedro kalhasqui'nilh
Jesús:

—Māpa'ksini', ħlhachū pimpā't?

Lā' Jesús kalhtilh:

—A'nlhā na'ica'n quit,
tūlah quintitā'pi chuhua'j.
Naquistālani'ya' ā'calistān.

³⁷Lā' Pedro huanilh:

—Māpa'ksini', lā' ħa'chī' tūla
ictitā'a'ni' chuhua'j? Quit xa'iclīnilh
por hui'x.

³⁸Lā' Jesús kalhtilh:

—ħChā stu'ncua' palh ixnī't por
quit? Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'.
A'xni'ca' tūna'j ta'sa huan
gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka'
maktu'tun.

Por ixpālacata Jesús nalakchā'ncan Dios

14

lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' hui'xina'n tū'tza'
catamakchuyī'tit. Calipāhua'ntit
Dios lā' nā chuntza' quit
caquilālīpāhuáj. ²A'nlhā
hui'lacha' quinTāta', a'ntza' a'nan
lhūhua' pūtahui'lhni'. Palh tū'
cahuā chuntza', xa'iccāhuanini'
hui'xina'n. Ica'nā quit iccāxui'lī
lacin a'nlhā natahui'la'yā'tit
a'ntza'. ³Lā' a'xni'ca' na'ica'n quit
lā' na'iccāxui'likō'yācha', quit
na'icmimpala lā' na'iccālē'nāni'
hui'xina'n. Lā' chuntza' a'nlhā
na'ictahui'la quit, nā hui'xina'n
a'ntza' natahui'la'yā'tit. ⁴Hui'xina'n
ca'tziyā'tit a'nlhā ica'mā' lā'
ca'tziyā'tit a'nchī tzē lichā'ncan.

⁵Lā' Tomás huanilh:

—Māpa'ksini', quina'n tū'
icca'tziyāuj a'nlhā pimpā't. ħChichū
na'iclica'tziyāuj a'nchī lichā'ncan?

⁶Jesús kalhtilh:

—Quit huan xatzey tej, lā' quit
icmāsu'yu a'ntū ixlistu'ncua', lā'
quit iccāmaxqui'yāni' xasāsti'
minquilhtamacujca'n. Lā' xmān
a'ntī quintakalhla'kī', xmān
xlaca'n tzē natalakchā'n quinTāta'.
⁷Palh hui'xina'n ixca'tzītīt tichūn
quit, ixlakapastit quinTāta'.
Chuhua'j lakapasā'tit quinTāta' lā'
laktzī'nī'ta'ntit hui'xina'n.

⁸Lā' Felipe huanilh:

—Māpa'ksini', caquilāmāsu'ni'uj minTāta'. Lā' xmān ū'tza' iccāsqi'ni'yāni'.

⁹ Jesús kalhtilh:

—Felipe, lejtza' makān iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, lā' ¿a'chī' tūna'j quilakapasa'? A'nti quintalaktzi'nī't quit, nā talaktzi'nī't quinTāta'. Lā' ¿a'chī' hua'na': "Caquilāmāsu'ni'uj minTāta'?" ¹⁰ ¿Chu tū' a'ka'i'ya' que quinTāta' lā' quit chu lakatin quina'n? A'ntū iccāhuaniyāni', tū' xmān quimpātunca'tzi. QuinTāta' quintā'lahui', lā' māni' ū'tza' tlahua a'ntū ixtascujūt. ¹¹ Cakalhaka'i'tit que chu lakatin quina'n, quit lā' quinTāta'. Lā' palh tūla nakalhaka'i'yā'tit huā'mā' xmān por ixpālacata a'ntū iccāhuanini', caquilākalhlaka'i'uj por ixpālacata huan lē'cnin a'ntū ictlahua. ¹² Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nti quintakalhaka'i' quit, nā xlaça'n natatlahua huan catūhuā a'ntū ictlahua quit. Lā' ā'lihua'ca' xalaka'tla'n catūhuā natatlahua porque quit na'iclaça'n quinTāta'. ¹³ A'ntū nasqui'nā'tit hui'xina'n por quinquilhtampān quit na'iclaça'n porque quit xa'O'kxa'; chuntza' tzē na'iclimālacsu'yu a'nchī ixlika'tla' ixlimāpa'ksin quinTāta'. ¹⁴ Quit na'iclaça'n chuxatū a'ntū nasqui'nā'tit hui'xina'n por quinquilhtampān.

**Jesús hualh que namacamin
huan Espíritu Santo**

¹⁵ Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh hui'xina'n quilāpāxqui'yāuj, ca'a'kahuāna'ni'tit quilimāpa'ksin.

¹⁶ Quit na'icsqui'ni' quinTāta' lā'

xla' nacālakmacamimpalayāni' ā'kalhatin a'nti nacāmaktāyayāni'.

Lā' xla' ū'tza' natachoko con hui'xina'n para pō'ktu. Xla' ū'tza' huan Espíritu Santo a'nti māsuyū a'ntū ixlistu'ncua'.

¹⁷ Xalanī'n nac quilhtamacuj xlaça'n tūlalh catitamaklhtini'lh huan Espíritu Santo porque xlaça'n tūlalh catitalaktzi'lh lā' tūlalh catitalakapasli. Lā' hui'xina'n lakapasā'tit porque xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n lā' nacā'o'kska'lhīyāni'. ¹⁸ Lā' tū' icticāmakxtekni' mi'a'cstuca'n. Na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n. ¹⁹ A'macsti'na'j tū'tza' quintitalaktzi'lh huan xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero hui'xina'n naquilālaktzi'nāuj. Hui'xina'n nalatahui'la'yā'tit porque quit iclahui'. ²⁰ Lā' a'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, hui'xina'n naca'tziyā'tit que quinTāta' quintā'lahui' lā' nā iccātā'lahui'lani'. ²¹ A'ntin taca'tzi' quilimāpa'ksin lā' ta'a'kahuāna'ni', chuntza' litasu'yu palh quintapāxqui'. Lā' quinTāta' nā nacāpāxqui' a'nti quintapāxqui' quit. Lā' nā quit nā na'iccāpāxqui' lā' na'iccātalacsu'yuni' xlaça'n.

²² Lā' Judas (ā'chā'tin Judas lā' tū' huan Iscariote) huanilh:

—Māpa'ksini', lā' ¿a'chī' naquilātalacsu'yuni'yāuj quina'n lā' tū' huan tachi'xcuui't xalanī'n nac quilhtamacuj?

²³ Lā' Jesús kalhtilh:

—A'nti quintapāxqui' quit, xlaça'n nata'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' quinTāta' nacāpāxqui'. Lā' quinTāta' lā' quit na'iccālakmināuj para na'iccātā'latahui'layāuj xlaça'n.

²⁴Lā' a'ntīn tū' quintapāxqui' xla'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' huan līmāscā'tīn a'ntū kaxpa'tpā'na'ntit hui'xina'n, xla' tū' quila'; i'xla' quinTāta' a'nti quimacaminī't.

²⁵Lā' huāk huā'mā' iccāhuanimā'kō'ni' lihuan iccātā'lahui'lani' hui'xina'n.

²⁶QuinTāta' namacamin huan Espiritu Santo lā' xla' namāsu'yu por quimpālacata. U'tza' huan maktāyana' lā' nacāmāsu'ni'kō'yāni' i'xlihuāk lā' nacāmāpāstaquiyāni' i'xlihuāk a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' quit.

²⁷Hui'xina'n quilākahlaka'i'yāuj lā' ū'tza' lipāxuhua'yā'tit hua'chi quit icpāxuhua. Lā' a'nchī pāxuhua'yā'tit tū' hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū' catamakchuyi'tit lā' tū' cajicua'ntit.

²⁸Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī iccāhuaninī': "Quit ica'nā lā' na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n". Palh lej stu'ncua' ixquilāpāxqui'uj, lej i'xlipāxuhua'tit hui'xina'n porque quit iclaka'mā' quinTāta'. Lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' que quit.

²⁹Iccāhuanimā'ni' a'ntū napātlet'ke. Lā' a'xni'ca' nala, hui'xina'n nakalhlaka'i'yā'tit.

³⁰Lā' tū'tza' lej icticātā'chihuīna'ni' hui'xina'n porque mimā'tza' a'nti māpa'ksi huā' quilhtamacuj. Lā' xla', quit tūlalh quintimāpa'ksilh. ³¹Quit ictlahua ū'tza' a'ntū quihuani quinTāta'. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tzē nataca'tzi palh quit icpāxqui' quinTāta'.

Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanipā:

—Lā' chuhua'j catāya'tit lā' cā'huī'tit.

Huan xamayāc uva lā' ixpekenī'n

15 Lā' Jesús cāhuanipā: —Quit hua'chi xatzey mayāc lā' quinTāta' hua'chi xamaktaka'lhna' huā'mā' mayāc. ²Lā' huāk huan ixpekenī'n a'ntū tū' māstā' ixtō'ca't, xla' ū'tza' cācā'tē. Lā' i'xlihuāk huan ixpekenī'n a'ntū tatō'ca', xla' xmān cāpekesita. Lā' chuntza' ā'chulā' māstā' ixtō'ca't. ³Lā' nā chuntza' Dios cāmāpānūni'ni'ta'ni' a'ntū ko'hua'jua' porque hui'xina'n kalhlaka'i'ni'ta'ntit huan līmāscā'tīn a'ntū iccāhuaninī'ta'ni'. ⁴Caquilātā'latahui'lauj quit lā' chuntza' quit na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Kentin ixpeken huan xamayāc xmān ixa'cstu tūlalh catika'lhilh ixtō'ca't. Maclacasqui'n xa'nca nachi'pāna'n nac xamayāc. Palh hui'xina'n namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n, maclacasqui'n naquilātā'tahui'layāuj hua'chi huan ixpekenī'n mayāc chi'pāna'n na ixtojon. Xmān hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh catimāstā'tit mintō'ca'tca'n; tūlalh catitlahua'tit a'ntū Dios lacasqui'n.

⁵Quit hua'chi xamayāc lā' hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n. Lā' a'nti pō'ktu quintatā'latahui'la, xla'ca'n natamāstā' ixtō'ca'tca'n; natatlahua a'ntū Dios lacasqui'n. Hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh catitlahua'tit catūhuā porque lej maclacasqui'n quit na'iccāmaktāyayāni'. ⁶Lā' a'ntin tū' quintatā'latahui'la, xla'ca'n

nacälakmaka'ncan hua'chi
huan ixpekeni'n a'ntü
cäpeksitmaka'ncani't lä' scöhuán lä'
mākēxtimīcan lä' lhcuyucan.

⁷Palh hui'xina'n macaxtim
naquilātā'latahui'layāuj, lä' palh
tū' napātza'nkāyā'tit quintachihuīn,
casqui'ntit chu a'ntü lacasqui'nā'tit
lä' hui'xina'n nacātamaxqui'yāni'.

⁸Palh hui'xina'n lej māstā'yā'tit
mintō'ca'tca'n, palh lej tlahua'yā'tit
a'ntü Dios lacasqui'n, chuntza'
lī'a'cnī'ni'ni'yā'tit quinTāta'. Lā'
chuntza' tasu'yu palh hui'xina'n
stu'ncua' quisca'txtunu'nī'n. ⁹Quit
iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n chuntza'
hua'chi quinTāta' quimpāxqui'
quit. Lā' hui'xina'n pō'ktu
caquilāpāxqui'uj quit. ¹⁰QuinTāta'
quimpāxqui' porque ica'kahuāna'ni'
ixtachihuīn. Lā' nā hui'xina'n palh
na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn,
nā chuntza' na'iccāpāxqui'yāni'.

¹¹Lā' quit iccāhuaninī'ta'ni'
huā'mā' para que naka'lhi'yā'tit
huan tapāxuhuān a'ntü icmāstā'.
Lā' chuntza' lej naka'lhi'yā'tit
tapāxuhuān. ¹²Quilimāpa'ksin
xla' ū'tza' huā'mā': calāpāxqui'tit
hui'xina'n chu a'nchī quit
iccāpāxqui'yāni' hui'xina'n.

¹³Kalhatin a'nti linilh para
namāpūtaxtū ixamigo, ū'tza'
lej pāxqui'. ¹⁴Hui'xina'n
qui'amigos palh natlahua'yā'tit
a'ntü iccālimāpa'ksiyāni'.

¹⁵Tū'tza' icticāmāpācuhuīni'
quintasācua'nī'n porque huan
tasācua' xla' tū' ca'tzī tuchū
tlahuacu'tumā' ixpatrón. Hui'xina'n
iccāhuanīyāni' qui'amigos porque
quit iccāmāca'tzīniyāni' ixlihuāk
a'ntü quihuanī quinTāta'. ¹⁶Lā'

tū' hui'xina'n quilālacsacui quit.
Quit iccālacsacni' hui'xina'n. Lā'
iccālimāmacū'yāni' que napinā'tit
lä' lej namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n
a'ntü natāyani' para pō'ktu. Lā' nā
chuntza' quinTāta' nacāmaxqui'yāni'
ixlihuāk a'ntü nasqui'ni'yā'tit
por quinquilhtampān. ¹⁷Lā' ū'tza'
huā'mā' iccālimāpa'ksiyāni'
hui'xina'n que calāpāxqui'tit
milihuākca'n.

**Huan xalanī'n nac cā'quilhtamacuj
taca'tzalaktzī'n Jesús lä' a'nti ixla'**

¹⁸Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh huan xalanī'n nac
quilhtamacuj cātaca'tzalaktzī'nāni'
hui'xina'n, tū' natamakchuyi'yā'tit,
porque nā quit xapū'la
quintaca'tzalaktzī'lh. ¹⁹Palh
hui'xina'n cahuā xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj, iccātapāxqui'ni'
huan xalanī'n nac quilhtamacuj,
hua'chi talāpāxqui' xla'ca'n.
Quit iccālacsacni' lä' chuntza'
hui'xina'n tū'tza' xalanī'n
nac quilhtamacuj. Lā' ū'tza'
cātalica'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n
huan xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
²⁰Capāstactit a'nchī iccāhuaninī'
que hui'xina'n tū' más laka'tla'n
que quit. Hui'xina'n hua'chi
quintasācua'nī'n lä' quit
hua'chi mimpatronca'n. Como
makapitzīn quintamacaputzani't
quit, nā hui'xina'n chuntza'
nacātamacaputzayāni'
makapitzīn. Lā' como
ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'nī't
quintachihuīn, nā hui'xina'n
nacāta'a'kahuāna'ni'yāni'
makapitzīn a'ntü namāsu'yuyā'tit.
²¹Lā' huāk huā'mā' nā

nacātatlahuani'yāni' hui'xina'n por quimpālacata, porque xla'ca'n tū' talakapasa a'nti quimacaminī't.

²²'Palh quit tū' cahuā xa'icmilh iccāhuani quintachiuhīn, xla'ca'n tū' ixtalē'lh cuenta por ixtalaclē'i'ca'n. Pero chuhua'j tūlalh catitahualh palh tū' talē'n cuenta por ixtalaclē'i'ca'n, como iccāhuanini'ttza'. ²³A'nti quintaca'tzalaktzi'n quit, nā chuntza' quinTāta' taca'tzalaktzi'n.

²⁴Xla'ca'n nīn tuntū'yā cuenta ixtaka'lhīlh, palh quit cahuā tū' xa'ictlahualh na ixlacapūnca'n a'ntū tūla tlhua ā'chā'tin. Lā' a'yuj talaktzi'nī't huā'mā', quintaca'tzalaktzi'n quit, lā' nā quinTāta' taca'tzalaktzi'n.

²⁵Chuntza' pātē'ke porque maclacasqui'n natlōkentaxtū a'nchī tatzo'kni' na ixleyca'n:

Quintaca'tzalaktzi'lh por nīn tuntū' ixpālacata.

²⁶'Namin huan Maktāyana'. U'tza' huan Espīritu Santo a'nti nahuan ixlistu'ncua'. U'tza' naminācha' a'nlhā hui'lacha' huan xaTāta'. Lā' quit na'iccālakmacā'nāchāni' a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' namāsu'yu por quimpālacata. ²⁷Lā' nā hui'xina'n nalichihuīna'nā'tit por quimpālacata porque ixquintā'lahui'lāna'ntit quit desde iclitzuculh quililtōt huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj.

16 'Quit iccāhuanimā'ni' huā'mā' para que chuntza' tū' natatonkopūyā'tit a'xni'ca' napātini'nā'tit. ²Hui'xina'n nacātamātuxtekēyāni' de huan nac litokpānna'. Namin lakatin chi'chini' a'ntū

nacātapūmakniyāni' hui'xina'n. Lā' a'nti nacātamakniyāni', xla'ca'n natapuhuan que tatlahuamā'na a'ntū ixtapuhuān Dios. ³Huā'mā' natatlahua porque tū' maktin talakapasnī't quinTāta' lā' nā quit tū' quintalakapasnī't. ⁴Iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni', nalipāstacā'tit a'nchī iccāhuanini' xapū'la.

A'ntū tlhua huan Espīritu Santo

Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' iccāhuanini'

huā'mā' xapū'la porque quit xa'iccātā'lahui'lanī' hui'xina'n.

⁵Chuhua'j na'iclaka'mpala a'nti quimacaminī't. Lā' hui'xina'n milihuākca'n tū' quilākalhasqui'ni'ni'ta'uj: “¿Lhām pimpā't?” ⁶Chuhua'j hui'xina'n lej līlakaputzayā'tit porque

iccāhuanimā'ni' huā'mā'. ⁷Quit iccāhuaniyāni' ixlistu'ncua'. Xalitzey para hui'xina'n palh quit na'ica'n. Palh quit tū' na'ica'n, tū' caticālakmini' a'nti nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' palh na'ica'n quit na'iccālakmacamināni' a'nti nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. ⁸Lā' xla', a'xni'ca' namin, nacāmāca'tzīni huan tachi'xcuui't nac quilhtamacuj a'nchī talaclē'n chā'tunu' de xla'ca'n. Lā' nacāmāca'tzīni tichū xatzey na ixlacapūn Dios. Lā' nacāmāca'tzīni a'nchī Dios nacālacāxtlahua. ⁹Nacāmāca'tzīni xla'ca'n que talaclē'n porque tū' quintakalhla'ka'i'. ¹⁰Nacāmāca'tzīni

que Dios quit quilaktzī'n palh xatzey, porque quit iclaka'mā' quinTāta' lā' hui'xina'n tū'tza' quintilālaktzī'uj. ¹¹Nacāmāca'tzīnī a'nchī Dios nacālācāxtlahua porque chuhua'j lacāxtlahuacani'ttza' a'ntī māpa'ksi huā'mā' quilhtamacuj.

¹²Lej lhūhua' sputa a'ntū iccāhuanicu'tunānī' pero hui'xina'n tūlalh catimāchekxī'tit chuhua'j. ¹³A'xni'ca' namin huan Espiritu Santo, a'ntī nahuan ixlistu'ncua', xla' ū'tza' nacāmāsu'ni'kō'yānī' ixlīhuāk a'ntū ixlistu'ncua'. Xla' tū' catichihuīna'lh por xmān ixpātunca'tzi. Xla' nacāhuaniyānī' xmān a'ntū huan xaTāta' nahuanī. Lā' nā nacāmāca'tzīniyānī' hui'xina'n a'ntū napātīle'ke. ¹⁴Lā' xla' nā naqui'a'cnīnī'ni' como nacāmāca'tzīniyānī' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tziyā'tit. ¹⁵Huāk a'ntū ka'lhī quinTāta' nā quit quila'. Lā' ū'tza' iclihuah que huan Espiritu Santo nacāmāca'tzīniyānī' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tzi'yā'tit.

Natapāxuhua a'ntī talakaputza

¹⁶Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' ā'macsti'na'j hui'xina'n tū' quintilālaktzī'uj. Lā' ā'macsti'na'j huampala hui'xina'n naquilālaktzī'mpalayāuj porque quit iclaka'mā' quinTāta'.

¹⁷Lā' huan makapitzīn sca'txtunu'ni'n, xlaca'n talākahasqui'nīlh:

—Lā' ū'tuchū huanicu'tun huā'mā'? Xla' quincāhuaniyānī' que ā'macsti'na'j tū' catilaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu nalaktzī'mpalayāuj. Lā' huā'mā'

porque nalaka'n ixTāta'. ¹⁸Lā' ū'tuchū huanicu'tun ā'macsti'na'j? Tū' māchekxiyāuj a'ntū quincāhuanimā'ni'.

¹⁹Lā' Jesús ca'tzīlh palh ixtakalhasqui'nīcu'tun lā' ū'tza' cālihuanih:

—Quit iccāhuanini' que ā'macsti'na'j tū' quintilālaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu naquilālaktzī'mpalayāuj. ¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntū lākahasqui'ni'pā'na'ntit hui'xina'n? ²⁰Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyānī'. Hui'xina'n nacalhua'nā'tit lā' nalakaputzayā'tit. Lā' huan tachi'xcuahuī't xalanī'n nac quilhtamacuj natalīpāxuhua. Lā' a'yuj pū'la nalakaputzayā'tit, ā'calistān lej lipāxūj nalatahui'la'yā'tit. ²¹A'xni'ca' kalhatin puscāt namālacatuncuīnī'tza', xla' lakaputza porque pātī huan taca'tzāt. Lā' a'xni'ca' lacatuncuīnī'ttza' huan ska'ta', xla' tū'tza' pāstaca a'nchī pātīnī'lh como chilhtza' nac quilhtamacuj lakatin ska'ta'. Lā' ū'tza' lej lipāxuhua. ²²Lā' nā chuntza' hui'xina'n chuhua'j lakaputzayā'tit. Lā' a'xni'ca' quit na'iccālākmimpalayānī' hui'xina'n lā' a'xni'ca' lej napāxuhua'yā'tit hui'xina'n. Lā' nīn tintī' caticāmāklhtīnī' huā'mā' tapāxuhuān.

²³Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chī'chini', hui'xina'n nīn tuntū'tza' quintilālākalhasqui'nīuj. Ixlistu'ncua' a'ntū iccāhuaniyānī', quinTāta' nacāmaxqui'yānī' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān. ²⁴Lā' tūna'j

squi'nī'ta'ntit nīn tuntū' por
 quinquilhtampān. Casqui'ntit lā'
 namaklhtini'nā'tit. Lā' chuntza' lej
 nalipāxuhua'yā'tit.

Jesús ū'tza' tlajalh quilhtamacuj

²⁵Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuanini'ta'ni' huā'mā'
 hua'chi a'ntū litalacastuca. Lā'
 namin huan quilhtamacuj a'xni'ca'
 tū'tza' icticātā'chihuīna'ni' chuntza'.
 Lej xa'nca na'iccātā'lichihuīna'nāni'
 quinTāta'. ²⁶Huanmā' quilhtamacuj
 hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit
 quinTāta' por quinquilhtampān.
 Lā' tū'tza' timaclacasqui'lh palh
 quit na'icsqui'ni' quinTāta' por
 hui'xina'n, ²⁷porque quinTāta'
 cāpāxqui'yāni' hui'xina'n.
 Hui'xina'n quilāpāxqui'yāuj quit
 lā' kalhlaka'i'ni'ta'ntit palh quit
 icmini'ta'ncha' de Dios. Lā' ū'tza'
 xla' cālīpāxqui'yāni' hui'xina'n.
²⁸Quit icmincha' de quinTāta' lā'
 icmilh huā'tzā' nac quilhtamacuj.
 Lā' chuhua'j na'icmakxteka huā'
 quilhtamacuj lā' na'iclaka'mpala
 quinTāta'.

²⁹Lā' tuncan huan
 i'sca'txtunu'ni'n tahananilh:

—Chuhua'j lej xa'nca
 icmāchekxiyāuj a'ntū
 chihuīna'mpā't como tū'tza'
 chihuīna'mpā't hua'chi a'ntū
 litalacastuca. ³⁰Lā' chuhua'j
 icca'tziyāuj que hui'x lej ca'tziya'
 ixlihuāk. Lā' tū'tza' tasqui'ni
 nakalhasqui'nica'na' hui'x. Lā'
 icca'tziyāuj xa'nca que hui'x
 ta'ni'ta'nchi a'nlhā hui'lacha' Dios.

³¹Lā' Jesús cākalhtilh:

—Hua'chilh kalhlaka'i'yā'tittza'.

³²Mimā'tza' huan chi'chini, lā'

chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj
 a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit.
 Milihuākca'n hui'xina'n chā'tunu'
 napinā'tit na minchicca'n lā' quit
 naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā'
 a'yuj quilāmakxtekui, tū' quē'cstu
 ictitahuil'alh porque quinTāta', xla'
 quintā'lahui'. ³³Lā' iccāhuaniyāni'
 huā'mā' para que chuntza' tū'
 najicua'nā'tit porque hui'xina'n
 quilālīpāhuanāuj xmān quit.
 Lā' como lahui'lā'na'ntitcus nac
 quilhtamacuj, napātini'nā'tit. Tū'
 cajicua'ntit. Quit ictlajani't huan
 a'nti māpa'ksi huan quilhtamacuj.

**Jesús kalhtō'ka'lh por
 i'sca'txtunu'ni'n**

17 Lā' a'xni'ca' huankō'lh
 huā'mā', Jesús
 talacayāhualh nac a'kapūn lā'
 hualh:

—Tāta', chilhtza' huan
 quilhtamacuj. Caqui'a'cnini'ni'
 quit, mi'O'kxa', lā' nā chuntza'
 quit nā na'ica'cnini'ni'yāni'.
²Quimaxqui'ni'ta' talacasqui' para
 na'iccāmāpa'ksi ixlihuākca'n
 huan tachi'xcuhui't. Lā' chuntza'
 quit tzē na'iccāmaxqui' xasāsti'
 ixquilhtamacujca'n para
 pō'ktu xlaca'n ixlihuākca'n
 a'nti quimacamaxqui'ni'ta'.
³Xlaca'n talakapasāni' hui'x lā'
 quintalakapasa quit, Jesucristo. Lā'
 taca'tzī que hui'x scana'nca Dios lā'
 que hui'x quimacata'ni'ta'. Chuntza'
 tasu'yu que xlaca'n taka'lhī xasāsti'
 ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

⁴Quit ica'cnini'ni'ni'ta'ni'
 huā'tzā' nac quilhtamacuj.
 Lā' ictlahuakō'lh'tza' a'ntū
 quilakma'cata' na'ictlahua.

⁵Chuhua'j Tāta', caqui'a'cnīni'ni' na milacapūn chuntza' hua'chi ixqui'a'cnīni'ni'ya' a'xni'ca' xa'ictā'lahui'lachāni' hui'x a'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj.

⁶Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj a'nti hui'x quimacamaxqui'ni'ta', xla'a'n iccāmālakapasnīni'ttza' a'nti hui'x. Xla'a'n mila' ixtahuani't lā' hui'x quimacamaxqui'ni'ta' lā' xla'a'n ta'a'kahuāna'ni'ni't milimāpa'ksin. ⁷Lā' chuhua'j xla'a'n taca'tzi que milimāpa'ksin ū'tza' a'ntū iclitlō ixlihuāk. ⁸Quit iccāhuanini't mintachihuīn a'ntū quihua'ni' hui'x. Lā' xla'a'n quintamaklhti'ni'ni't. Lā' xla'a'n chuhua'j taca'tzitza' palh lej stu'ncua' icmini'ta'ncha' a'nlhā hui'la'chi hui'x. Lā' takahlaka'i'ni'ttza' palh hui'x quimacata'ni'ta'nchi.

⁹Quit icsqui'ni'yāni' por ū'tunu'n. Tū' icsqui'ni'yāni' por xalanī'n huā'tzā' nac quilhtamacuj. Icsqui'ni'yāni' xmān por xla'a'n a'nti quimacamaxqui'ni'ta' porque xla'a'n huāk mila'. ¹⁰Huāk a'nti quila' nā mila'. Lā' huāk a'nti mila' nā quila'. Lā' quit quinta'a'cnīni'ni'ni't.

¹¹Lā' chuhua'j quit na'iclakmimpalayāni' hui'x. Tū'tza' ictitachokolh nac quilhtamacuj. Xla'a'n natatachoko nac quilhtamacuj. Padre Santo, quinTāta', cacāmaktaka'lhti con milimāpa'ksin xla'a'n a'nti quimacamaxqui'ni'ta' para que chu lakatin natala, hua'chi hui'x lā' quit chu lakatin.

¹²A'xni'ca' xa'iclahui' con ū'tunu'n, xa'iccāmaktaka'lha con

milimāpa'ksin a'nti quimacamaxqui' hui'x. Xa'iccāmaktaka'lha xla'a'n. Lā' chuntza' tū' tataxtutāyāni't nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n, xmān ū'tza' a'nti lihui'li taxtutāya. Chuntza' tlōkentaxtūlh mintachihuīn chu a'nchi tatzo'kni'.

¹³Chuhua'j quit iclaka'mā'chāni'.

Lā' lihuan icui'cus huā'tzā' nac quilhtamacuj, quit icuan huā'mā' para que chuntza' xla'a'n nataka'lhi tapāxuhuān hua'chi quit. ¹⁴Quit iccāmaxqui'ni't mintachihuīn. Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj taca'tzalaktzi'n xla'a'n. Cāca'tzalaktzi'ncan quinchixcuhuī'n porque xla'a'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj. ¹⁵Tū' icsqui'ni'mā'ni' que cacāma'xtu nac cā'quilhtamacuj. Quit icsqui'ni'yāni' que cacāmaktāya' para que huan ko'ti'ti' tū' nacātla'ja. ¹⁶Xla'a'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj. ¹⁷Lā' xalacuan cacālitlō't mintachihuīn, como mintachihuīn ū'tza' lej xastu'ncua'.

¹⁸Hua'chi quima'cata'ni'ta' quit nac quilhtamacuj, nā chuntza' xla'a'n nā quit na'iccālakmacā'n huan xalanī'n nac quilhtamacuj. ¹⁹Lā' por ixpālacataca'n quit na'iclitamacamāstā' quē'cstu hua'chi lē'ksajna' para que nā chuntza' xla'a'n stu'ncua' natala mila'.

²⁰Lā' icsqui'nīmā'ni' por ū'tunu'n lā' por ixlihuākca'n a'nti nā natakalhaka'i' ā'calistān por ixpālacata ixtachihuīnca'n xla'a'n a'nti quila'. ²¹Icsqui'ni'yāni' que

xlaca'n chu lakatin catalalh con quina'n, Tāta', chuntza' hua'chi chu lakatin quina'n, hui'x lā' quit. Catalalh chu lakatin para que chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj nā natakahlaka'i' palh hui'x quima'cata'nī'ta'. ²²Hua'chi hui'x qui'a'cnīni'ni'nī'ta', nā chuntza' quit iccā'a'cnīni'ni'nī't xlaca'n para que chu lakatin natala hua'chi quit lā' hui'x chu lakatin quina'n. ²³Lā' quit iccātā'lahui' xlaca'n chuntza' hua'chi hui'x quintā'lahui'la', para que xlaca'n natala chu lakatin. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj tzē nataka'tzi palh hui'x quima'cata'nī'ta' lā' palh hui'x nā cāpāxqui'ya' xlaca'n chuntza' hua'chi quimpāxqui'ya' quit.

²⁴QuinTāta', hui'x quimacamaxqui'ni'ta' xlaca'n. Lā' quit iclacasqui'n que nā xlaca'n catachā'lh a'nlhā quit na'icchā'n, para que chuntza' xlaca'n natalaktzi'n a'nchī qui'a'cnīni'ni'ya'. Hui'x qui'a'cnīni'ni'ya' como ixquimpāxqui'ya' xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixa'nan huan quilhtamacuj. ²⁵Tāta', hui'x xatzey. Lā' a'yuj tū' talakapasāni' huan tachi'xcuhui't xalanī'n nac quilhtamacuj, pero quit iclakapasāni'. Lā' quinchī'xcuhui'n, xlaca'n taca'tzi palh hui'x quima'cata'nī'ta'. ²⁶Quit iccāmālakapasnīni'ttza' tichū hui'x. Lā' na'iccāmālakapasnīcus para que chuntza' xlaca'n natapāxqui'nin chuntza' hua'chi hui'x quimpāxqui'ya'. Lā' nā chuntza' xlaca'n pō'ktu na'iccātā'lahui'.

Chī'lē'nca huan Jesús

Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53

18 Lā' Jesús a'xni'ca' tlahuakō'lh huan oración,

taxtulh con ī'sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh pātintacut huan pūxka Cedrón. A'ntza' ixui' lakatin pū'olivo. Jesús a'ntza' cātā'tanūlh ī'sca'txtunu'nī'n. ²Lā' nā huan Judas a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' ixlakapasna'n a'ntza' porque lej maklhūhua' Jesús ixcātā'takēstoknī't a'ntza' con ī'sca'xtunu'nī'n. ³Lā' a'ntza' nac pū'olivo Judas cālē'lh soldados lā' policíasna' a'ntī ixcāmālakachā'nī't huan xanapuxcu'nu' curas lā' huan fariseosnu'. Ixtalē'nācha' ixlilhtucuyāhuanca'n lā' ixpūmakskoca'n lā' ixkanchi'chica'n. ⁴Lā' como Jesús ixca'tzikō'tza' ixlihuāk a'ntū napātle'keni', cātapajtzūni'lh lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū putzayā'tit?

⁵Lā' xlaca'n takalhtilh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

Lā' Jesús cākalhtilh:

—Quit Jesús a'ntī putzayā'tit.

Lā' a'ntza' ixcātā'yā Judas a'ntī namacamāstā' Jesús. ⁶Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanilh: “Quit Jesús a'ntī putzayā'tit”, xlaca'n kēni'yaj ta'a'lh lā' ta'a'kāl'lh nac ti'ya't.

⁷Lā' Jesús chu cākalhasqui'nīpā:

—¿Tichū putzayā'tit?

Lā' xlaca'n tahuampā:

—Jesús xala' nac Nazaret.

⁸Jesús cāhuanilh:

—Iccāhuanintza' palh quit.

Lā' palh quit quilāputzayāuj, cacāmakxtektit nata'a'n huā' makapitzin.

⁹Lā' hualh huā'mā' para que natlōkentaxtū a'ntū Jesús māni' ixuani't: “Tū' tataxtutāyalh nīn kalhatin de huan chi'xcuhui'n a'ntī quincāmacamaxqui'lh huan xaTāta'”.

¹⁰Lā' como Simón Pedro
ixlē'nācha' ixmachīta, chu tuncan
māxtulh lā' a'kacā'tēlh ixa'ka'xko'lh
na ixa'kacāna'j a'nti iXuaniacua'
Malco. Lā' xla' ū'tza' ixtasācua'
ixuani't huan xamāpa'ksīni'
curasna'. ¹¹Jesús huanilh huan
Pedro:

—Camānū'pala' mimachīta na
mimpūmachīta. Quit iclihui'lini't
para na'icpāti a'ntū ixtapuhuān
quinTāta'.

**Lē'ni'ca Jesús huan xamāpa'ksīni'
curasna'**

Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54

¹²Lā' tachi'palh Jesús huan
soldados lā' ixcomandanteca'n
lā' huan policías a'nti ixlaca'n
israelitas. Lā' macachī'ca. ¹³Lā'
lē'nca pū'la na ixchic Anás. Lā'
huan papatzīn Anás ixpuhuiti'
ixuani't huan Caifás a'nti
xamāpa'ksīni' curasna' huanmā'
cā'ta. ¹⁴Lā' huā'mā' Caifás chu ū'tza'
a'nti ixcāhuanini't huan israelitas
que más tzey palh kalhatin chi'xcu'
nalini por ixpālacata ixlihuākca'n
huan tachi'xcuhui't.

**Pedro kalhtatzē'kli palh ixlakapasa
huan Jesús**

Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57

¹⁵Lā' ixtastālani'tēlha Jesús
huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin
sca'txtunu'. Lā' huanmā'
sca'txtunu' xla' nā ixlakapasa huan
xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' ū'tza'
litā'tanūlh Jesús na ixtanquilhni'
ixchic huan xamāpa'ksīni'. ¹⁶Lā'
Pedro tachokolh kēpūn, ixpajtzu
huan xamākalhcha tanquilhni'.
Taxtulh huan sca'txtunu' a'nti

ixlakapasa huan xamāpa'ksīni'
curasna'. Lā' tā'chihuina'lh huan
tzu'mal'jāt a'nti ixmaktaka'lh
mākalhcha. Lā' chuntza' huan
sca'txtunu' tzē mānūlh huan
Pedro nac tanquilhni'. ¹⁷Lā' huan
tzu'mal'jāt a'nti ixmaktaka'lh
mākalhcha, xla' kalhasqui'nilh
huan Pedro:

—¿Chu tū' nā hui'x i'sca'txtunu'
huā'mā' chi'xcu'?

Pedro kalhtini'lh:

—Tū' quit.

¹⁸Lā' como lej ixlonknu'n, huan
tasācua'nīn lā' huan policías
ixtahui'lini't macscut lā' ixtayāna'
lā' ixtasko'mā'na. Lā' nā a'ntza'
ixmaklayā Pedro i'sko'mā'.

**Huan xamāpa'ksīni' curasna'
kalhasqui'nilh huan Jesús**

Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71

¹⁹Lā' Anás a'nti xamāpa'ksīni'
curasna', xla' likalhasqui'nilh Jesús
ixpālacata i'sca'txtunu'nīn lā'
ixlīmāasca'tīn.

²⁰Lā' Jesús huanilh:

—Quit icchihuina'nī't calacan na
ixlacapūnca'n ixlihuākca'n. Pō'ktu
xa'icmāsu'yu quit nac litokpānna'
lā' nac xaka'tla' litokpān a'nlhā
ixtatakēstoka huan israelitas.
Lā' nīn tuntū' icuani't lakatzē'k.
²¹Lā' ¿a'chī' quinkalhasqui'nī'ya'
quit? Cacākalhasqui'nī'
huan tachi'xcuhui't a'nti
quintakaxmatnī't. U'tunu'n
catahualh a'ntū iccāhuanilh.
U'tunu'n taca'tzi a'ntū icuani't quit.

²²Lā' a'xni'ca' Jesús hualh
huā'mā', kalhatin policía a'nti
ixlacahuayā a'ntza', lalaca'syāhualh
lā' huanilh:

—Lā' íchu chuntza' kalhtican huā' xamāpa'ksini' curasna'?

²³Lā' Jesús kalhtilh:

—Palh sā' tū' tzey a'ntū icualh, cacāhua'ni' ixlihuākca'n huā'tzā' a'ntū icualh. Lā' palh tzey a'ntū icualh quit, ía'chī' quintucsa'?

²⁴Anás lakmacā'lh Jesús xatamakachī'n huan Caifás a'nti xamāpa'ksini' curasna'.

**Pedro kalhtatzē'kpā palh ixlakapasa
Jesús**

Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62

²⁵Simón Pedro ixyā' i'sko'mā'. Lā' huanica:

—íChu tū' hui'x i'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?

Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' hualh:

—Tū' quit.

²⁶Lā' nā a'ntza' ixuī' kalhatin ixtasācua' huan xamāpa'ksini' curasna'. Lā' xla' ixtalakapasni' ixuanī't a'nti a'kacā'tēlh Pedro ixa'ka'xko'lh. Lā' huanmā' tasācua', xla' kalhasqui'nilh Pedro:

—Lā' íchu tū' ictā'laktzī'ni' Jesús huan nac pū'olivo?

²⁷Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' chu tuncan ta'salh huan lakatin gallo.

Lē'nca Jesús na ixlacapūn Pilato

Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5

²⁸Lā' cā'tzi'sāt ixuanī't a'xni'ca' māxtuca Jesús de huan na ixchic Caifás lā' lē'nca na ixchic huan gobernador. Lā' huan israelitas, xla'ca'n tū' tatanūlh nac huan chic. Palh ixtatanūlh cahuā, chuntza' ko'hua'jua' ixtalalh chu a'nchī ixtalanānca'n. Lā' chuntza' tūlah

ixtahua'lh huan līhua't i'xla' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua.

²⁹Lā' ū'tza' lītaxtulh Pilato para nacātā'chihuīna'n. Lā' cāhuanilh:

—Lā' ítuchū ixpālacata līlē'ksa'ni'ni'nā'tit huā'mā' chi'xcu'?

³⁰Lā' xla'ca'n takalhtīni'lh:

—Palh tū' cahuā xla' lej lāclē'n, tū' xal'icticāmacamaxquī'ni' hui'x.

³¹Lā' Pilato cāhuanilh:

—Pues calī'pintit hui'xina'n lā' calacāxtlahua'tit chu a'nchī ka'lhī'yā'tit mileyca'n hui'xina'n.

Lā' huan israelitas takalhtilh:

—Pero quina'n israelitas tū' icka'lhīyāuj līmāpa'ksin para na'icmaknīyāuj catihuā.

³²Chuntza' pātle'kelh para que natlōkentaxtū a'ntū ixuanī't Jesús ixpālacata a'nchī nalinī. ³³Lā' Pilato chu tanūpā na ixpūchihuīn lā' ta'sani'lh huan Jesús lā' kalhasqui'nilh:

—íChā hui'x huan ixreyca'n israelitas?

³⁴Lā' Jesús huanilh:

—íChā mimpātunca'tzi quinkalhasqui'ni'ya' huā'mā' o talitā'chihuīna'ni'ta'ni' ā'makapitzin por quimpālacata?

³⁵Lā' Pilato kalhtilh:

—íChu quit israelita? Quintamacamaxquī'ni' hui'x mintā'israelitas lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'. Lā' ítuchū tlāhua'ni'ta'?

³⁶Lā' Jesús kalhtilh:

—Quit tū' icmāpa'ksini'n nac huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' cahuā, quinchī'xcu'huī'n ixquintalē'katāyālh xla'ca'n a'xni'ca' quintachi'palh huan israelitas. Tū' icmāpa'ksini'n huā'tzā'.

³⁷Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Pues hui'x chō'la rey?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū huanī'ta'. Quit
iclacatuncuīlh lā' icmilh huā' nac
quilhtamacuj para na'icuan a'ntū
ixlistu'ncua'. Ixlihuākca'n a'ntī
taca'tzicu'tun a'ntū ixlistu'ncua',
xlaca'n quintakxmata.

³⁸Lā' Pilato huanilh:
—¿Chichū lica'tzīcan tuchū
ixlistu'ncua'?

Jesús lacāxtlahuaca para namaknīcan

Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25

Lā' a'xni'ca' Pilato ixuanī'ttza'
huā'mā', xla' cālaktaxupā huan
israelitas lā' cāhuanilh:
—Pues quit tū' icmakkaksa
nīn lakatin ixtalaclē'i' huā'mā'
chi'xcu'. ³⁹Hui'xina'n ka'lhīyā'tit
mintalanānca'n que cā'ta cā'ta quit
na'icmakxteka kalhatin tachī'n
a'xni'ca' lamā' huan cā'tani' a'ntū
huanican pascua. ¿Lacasqui'nā'tit
que na'iccamakxteknī'yāni'
ixReyca'n israelitas?

⁴⁰Lā' ixlihuākca'n tata'sapā lā'
tahualh:

—iXla' tū'! iCamakxtekti huan
Barrabás!

Lā' huanmā' Barrabás xla'
ka'lhāna' ixuanī't.

19 Lā' Pilato mākēsno'knīni'lh
Jesús. ²Lā' huan soldados
tatlahualh lakatin corona de
lhtucū'n lā' tamūhui'līlh huan
Jesús lā' tamālhakē'lh lakatin
ixlu'xu' xasmumonko' como
chuntza' ixtalhakā'nan reyes. ³Lā'
ixtalaktapajtzū lā' ixtahuanī:
—iLej tzehuani't ixReyca'n
israelitas!

Lā' ixtalacala'syāhua.

⁴Lā' Pilato chu cālaktaxupā huan
tachi'xcuhui't lā' cāhuanilh:

—Calaktzī'ntit. Quit
iccāmāxtuni'yāni' para que
hui'xina'n chuntza' naca'tziyā'tit
que quit tū' icmakkaksni't nīn
lakatin ixtalaclē'i'.

⁵Lā' taxtulh Jesús. Lā' ixmūhui'
lakatin corona de lhtucū'n.
Lā' ixlhakā'nī't huan lu'xu'
xasmumonko'. Lā' tuncan Pilato
cāhuanilh:

—iA' yā huā' chi'xcu'!

⁶Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan
xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
policías, xlaca'n tatzuculh tata'sa lā'
tahualh:

—iCaxtokohua'ca'ca!
iCaxtokohua'ca'ca!

Lā' Pilato cāhuanilh:
—Calipintit lā' caxtokohua'ca'tit
hui'xina'n. Quit tū' icmakkaksa nīn
lakatin ixtalaclē'i'.

⁷Lā' huan israelitas takalhtīlh:
—Quina'n icka'lhīyāuj lakatin
ley. Lā' chu a'nchī huan huā'mā'
ley, tasqui'nī nani huā'mā' chi'xcu'
porque māni' xla' huan que ū'tza'
ixO'kxa' Dios.

⁸Lā' Pilato, a'xni'ca' kaxmatli que
Jesús ixuanī't que xla' ixO'kxa' Dios,
xla' ā'chulā' jicua'lh. ⁹Lā' tanūpā
na ixpūchihuīn lā' kalhasqui'nīpā
Jesús:

—Lā' ¿lhachū xala' hui'x?

Jesús tū' kalhtīlh.

¹⁰Pilato huanilh:

—¿Quit tū' quintikalhti? ¿Chu tū'
ca'tziya' palh quit icka'lhī talacasqui'
para que tzē na'icmakxtekāni' lā'
nā icka'lhī talacasqui' para que tzē
na'icxtokohua'ca'yāni'?

¹¹Lā' Jesús kalhtilh:

—Palh tū' cahuā Dios ixmaxquī'ni' talacasqui', hui'x tū' ixka'lhī' nīn lakatin talacasqui' para ixquintlaha'ni' catūhuā. Lā' huan chī'xcu' a'ntī quimacamāstā'lh con hui'x, xla' ā'chulā' lej ka'tla' ka'lhī ixtalacē' que hui'x.

¹²Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Pilato ā'chulā' makxtekcu'tulh Jesús. Lā' huan israelitas tata'salh lā' tahuanih:

—iPalh hui'x namakxteka', hui'x tū' ixamigo César, a'ntī ixmāpa'ksini'ca'n romanos! iChu a'ntī litanūcu'tun ixlīrey, xla' ū'tza' ixtā'ca'tza César!

¹³Lā' a'xni'ca' kaxmatli Pilato huā'mā', māmāxtunīnī'lh Jesús. Lā' tahui'lh a'nlhā xla' ixtlahua justicia a'nlhā huanican Empedrado lā' nā hebreo ixtacuīni' Gabata. ¹⁴Lā' i'sputa xmān lakatin chī'chini' para natzucu huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' hua'chi cā'tāstu'nūta huan Pilato cāhuanilh huan israelitas:

—iA' yā miReyca'n!

¹⁵Lā' xlaca'n tata'salh lā' tahualh: —iCamaknīca! iCamaknīca! iCaxtokohua'ca'ca!

Lā' Pilato cāhuanilh:

—¿Chu lakasqui'nā'tit naxtokohua'ca'can miReyca'n?

Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' takalhtini'lh:

—Quina'n icka'lhīyāuj xmān kalhatin quireyca'n. Lā' ū'tza' César.

¹⁶Lā' tuncan Pilato cāmacamaxqui'lh xlaca'n para nataxtokohua'ca'. Lā' xlaca'n talē'lh.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43

¹⁷Jesús taxtulh lā' ixcu'ca'lē'mā' ixacruz. Lā' chā'lh a'nlhā huanican

Ixa'kxāk Nīn lā' nā hebreo ixtacuīni' Gólgota. ¹⁸Lā' a'ntza' xtokohua'ca'ca lā' nā cāxtokohua'ca'ca ā'kalhatu' na ixpāxtūtunnu' Jesús. Lā' Jesús pu'nān ixmā'ca'cani't. ¹⁹Lā' Pilato māhui'linīnī'lh lakatin letrero huan nac cruz a'ntū ixuan chuntza': Jesús xala' nac Nazaret, ixReyca'n israelitas. ²⁰Lā' como huan lhā xtokohua'ca'ca Jesús pajtzu ixuani't de nac cāl'acchicni' lā' lej lhūhua' israelitas talaktzī'lh huan letrero. Lā' huan letrero tāpātu'tun tachihuīn ixtzo'kcani't: hebreo lā' griego lā' latín. ²¹Huan xanapuxcu'nu' curasna' tahuanih huan Pilato:

—Tū' ixtzo'kti: “IxReyca'n israelitas”. Chuhua'j catzo'kti que ū'tza' hualh: “Quit ixReyca'n israelitas”.

²²Lā' Pilato cākalhtilh:

—A'ntū ictzo'klitza' chuntza' natachoko.

²³Lā' a'xni'ca' huan soldados ixtaxtokohua'ca'nī'ttza' huan Jesús, tasacni'lh ixlu'xu' huan kalhatā'ti' soldados lā' tamālapitzilh. Lā' huan ixtakēnu' xla' tū' xatatza'pa' ixuani't; ixtacāxtlahuani't chu kalhtin de ixa'cpūn lā' hasta ixtampān. ²⁴Lā' huan soldados talāhuanilh:

—Tū' calacxtitui. Xatzey capūmāxtūj suerte para que chuntza' natasu'yu a'ntī natachokoni'.

Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni':

Tamālapitzilh quilu'xu' lā' tapūmāxtulh suerte para que natasu'yu a'ntī natachokoni'. Lā' chuntza' tatlahualh huan soldados.

²⁵Lā' ixpajtzu huan cruz a'nlhā
ixmā'ca'cani't Jesús, ixtayāna'
ixtzi't Jesús lā' xapuscāt ixtā'tin
ixtzi't lā' huan María xpuscāt huan
Cleofas, lā' María Magdalena. ²⁶Lā'
Jesús cālaktzi'llh ixtzi't lā' huan
sca'txtunu' a'nti ixmakyā. Lā' huan
sca'txtunu' ū'tza' ixuanī't a'nti lej
ixpāxqui'. Lā' Jesús huanilh ixtzi't:
—Nā'. A' yā a'nti nala hua'chi
mi'o'kxa'.

²⁷Lā' tuncan huanilh huan
sca'txtunu':
—Ū'tza' huā'yā puscāt a'nti nala
hua'chi mintzi't.

Lā' desde a'xni'ca', huanmā'
sca'txtunu' mănūlh na ixchic.

Jesús nilh

Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49

²⁸Lā' Jesús ixca'tzitz'a' palh
ixtlōkentaxtūkō'cani'ttza' ixlīhuāk.
Lā' chu a'nchī tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios, xla' hualh:
—Ickalhpūti.

²⁹Lā' a'ntza' ixui' lakatin
xālu ixlitzuma vinagre. Lā'
limāchū'huī'ca vinagre nac
lakatin a'ntū hua'chi panamāc.
Lā' o'ksmā'ca'ca huan ixpeken
qui'huī' a'ntū huanican hisopo lā'
tacha'xni'llh hasta na ixquilhni'.
³⁰Lā' Jesús tzu'tzu' hua'llh huan
vinagre. Lā' tuncan hualh:
—Ixlihuāk ictlōkentaxtūkō'ni'ttza'.

Jesús māquilhpūtilh ixa'kxāk lā'
tamacamāstā'llh ixa'cstu con Dios lā'
chuntza' ixa'cstu tamakxtekli nanī.

Kalhatin soldado tãpãlhtuculh Jesús con ixlanza

³¹Lā' xmāntza' ā'lakatin chi'chini'
i'sputa para huan cā'tani' a'ntū

huanican pascua. Lā' huan
israelitas, xla'ca'n tū' ixtalacasqui'n
que huan ixmacni'ca'n sputni'n
natatachoko huan nac cruznu'
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan,
porque huanmā' chi'chini'
xla' ū'tza' lej ixtamaclacā'ni'.
Lā' ū'tza' lisqui'ni'ca Pilato
que nacāmāchākētu'cxnīni'n
a'nti ixcāxtokohua'ca'cani't
lā' nacāmāyujūnīni'n huan
ixmacni'ca'n sputni'n. ³²Lā' huan
soldados ta'a'llh lā' tachākētu'cxli
huan kalhatu' chi'xcuahuī'n a'nti
ixcātā'xtokohua'ca'cani't Jesús.
³³A'xni'ca' talaktapajtzūlh huan
Jesús, talaktzi'llh que xanīntza'
ixuanī't. Lā' ū'tza' tū' lichākētu'cxca
xla'.

³⁴Lā' kalhatin soldado
tãpãlhtuculh Jesús con ixlanza
lā' chu tuncan taxtulh ka'llhni' lā'
xcān. ³⁵Quit Juan lā' iclaktzi'llh
huā'mā'. A'ntū icuan ū'tza' a'ntū
stu'ncua'. Iccāhuaniyāni' huā'mā'
para que chuntza' nā hui'xina'n
nakalhlaka'i'yā'tit. ³⁶Lā' huā'mā'
pātletkelh para natlōkentaxtū
ixtachihuīn Dios chu a'nchī
tatzo'kni':

Tū' catitu'cxni'ca nīn kantin
ixlucut.

³⁷Lā' nā chuntza' tatzo'kni':
Xlaca'n natalaktzi'n a'nti
tãpãlhtucucani't.

Mā'cnūca Jesús

Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56

³⁸Lā' a'xni'ca' ixpātletkeni't
huā'mā', José xala' nac Arimatea
squi'ni'llh Pilato para que
namakxteka nalē'n ixmacni'
Jesús. Huā'mā' José nā ū'tza' a'nti

lakatzē'k ixkalhlaka'i' Jesús porque xla' ixcājicua'ni' huan israelitas. Pilato makxtekni'lh José lā' xla' a'lh lā' lē'lh huan ixmacni' Jesús. ³⁹Lā' nā tā'a'lh huan Nicodemo a'nti pū'la ixlakmini't cā'tzi'sa huan Jesús, lā' xla' limilh catūhuā a'ntū lej mu'csa a'ntū ixlicāxtlahuacani't mirra lā' áloes. Lā' hua'chi pu'xamacāuj kilos limilh huan Nicodemo. ⁴⁰Lā' chuntza' José lā' Nicodemo talē'lh huan ixmacni' Jesús lā' talipāsna'tli lu'xu' lā' nā tatā'mānūlh huan a'ntū lej mu'csa a'ntū ixtalimini't. Chuntza' ixtaka'lhī ixtahui'latca'n huan israelitas a'xni'ca' ixtamā'cnūnu'n. ⁴¹Lā' a'nlhā xtokohua'ca'ca Jesús, pajtzu ixui' lakatin pū'olivo lā' a'ntza' ixui' lakatin lhu'cu' a'ntū ixtlahuacani't para namā'cnūcan catiuhā, lā' a'ntza' tinti'na'j ixmā'cnūcani't, nīn kalhatin. ⁴²Lā' como huanmā' lhu'cu' pajtzu ixui' lā' a'ntza' mānūca ixmacni' Jesús como ixtzucumā'tza' huan chi'chini' a'ntū ixtapūjaxa israelitas.

Jesús lakahuanchokolh

Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12

20 Cā'domingo lej cā'tzi'sāt a'xni'ca' cā'pucsua'cus ixuani't, lā' María Magdalena a'lh huan nac lhu'cu' a'nlhā ixmānūcani't Jesús. Xla' laktzi'lh tū'tza' ixui' huan chihuix a'ntū ixkalhui'licani't huan lhu'cu'. ²Tu'jnuntēlha cālaka'lh huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin sca'txtunu' a'nti lej ixpāxqui' Jesús. Lā' cāhuanilh: —Māxtucani't de nac lhu'cu' huan Māpa'ksīni' lā' tū' icca'tziyāuj a'nlhā mā'cnūca.

³Lā' Pedro lā' huan ā'kalhatin sca'txtunu' tataxtulh lā' ixta'a'mā'na huan nac lhu'cu'. ⁴Ixkalhatu'ca'n ixtatu'jnuntēlha a'cxtim. Lā' ā'calistān kalhatin ā'chulā' tu'jnulh. Lā' Pedro a'kapū'laca. Lā' xapū'la chā'lh huan nac lhu'cu' huan ā'kalhatin sca'txtunu'. ⁵Lā' taquilhpūtalh lā' talacanūlh lā' laktzi'lh a'ntza' ixui' huan lu'xu' a'ntū ixlipāsna'tcani't Jesús. Lā' huan sca'txtunu' tū' tanūlh. ⁶Lā' Simón Pedro i'stālatēlha. Lā' ā'calistān xla' chā'lh lā' tanūlh huan nac lhu'cu' lā' a'ntza' laktzi'lh huan lu'xu' a'ntū ixlipāsna'tcani't Jesús. ⁷Nā laktzi'lh huan pāyu a'ntū ixlitakoksna'tni't na ixa'kxāk Jesús. Lā' tū' ixtā'huī' huan lu'xu'; lacatin ixui' lā' expāsui'tui'licani't. ⁸Lā' nā tanūlh huan sca'txtunu' a'nti xapū'la ixchini't huan nac lhu'cu' lā' laktzi'lh lā' a'ka'i'lh que Jesús ixlakahuanchokonit. ⁹Lā' tūna'j ixtamāchekxikō' huan ixtachihuīn Dios a'nlhā ixtatzo'kni' que tasqui'nī nalakahuanchoko Jesús. ¹⁰Lā' huan tamā'na sca'txtunu'nī'n ta'a'mpā na ixchicca'n.

Jesús talacsu'yuni'lh María Magdalena

Mr. 16.9-11

¹¹Lā' María tāyalh ixtanquilhni' huan lhu'cu' a'nlhā ixmānūcani't Jesús. Lā' ixcalhuan. Lā' lihuan ixcalhuayā, taquilhpūtalh lā' talacanūlh huan nac lhu'cu'. ¹²Lā' cālaktzi'lh kalhatu' ángeles lā' lej lakstala'nka' ixtaka'lhī ixluxu'ca'n. Xlaca'n ixtahui'lāna' a'nlhā ixmāpī'cani't huan ixmacni' Jesús. Kalhatin ixui' na ixa'cpūn lā'

kalhatin nā ixuī' na ixtojon a'nlhā
ixmāpi'cani't Jesús. ¹³Lā' huan ángeles
takalhasqui'nilh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'na'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Lē'nca ixmacni' quiMāpa'ksini'.
Lā' tū' icca'tzi lhachū mānūcani't.

¹⁴Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā',
chu tuncan xla' talakspi'tli lā' laktzi'lh
Jesús a'tntza' ixyā. Lā' xla' tū' ixlakapasa
palh ū'tza' Jesús. ¹⁵Lā' Jesús huanilh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'yā't?

¿Tichū putzaya'?

Lā' huan puscāt xla' ixpuhuan
ū'tza' huan maktaka'lhna' pū'olivo
lā' huanilh:

—Señor, palh hui'x li'pi,
caquihua'ni' a'nlhā li'pi, para que
chuntza' quit na'ica'n ictē.

¹⁶Lā' Jesús huanilh:

—iMaría!

Lā' xla' chu talakspi'tpā lā' huanilh:
—iRaboni! —ū'tza' lakatin
tachihuīn hebreo a'ntū huanicu'tun
Mākalhtō'kē'ni'.

¹⁷Lā' Jesús huanilh:

—Tū' caquixa'ma' porque
quit tūna'j ictā'kayāhua a'nlhā
hui'lacha' quinTāta'. Capinchi lā'
cacāhua'ni' huan tā'timīn que quit
na'ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha'
quinTāta'. Lā' ū'tza' nā minTāta'ca'n
lā' quinDios lā' minDiosca'n.

¹⁸Lā' tuncan María Magdalena a'lh
cāmāca'tzini huan sca'txtunu'ni'n que
xla' ixlaktzi'ni'ttza' huan Māpa'ksini' lā'
cāhuanilh a'ntū ixuanini't.

**Jesús cātalacsu'yuni'lh huan
i'sca'txtunu'ni'n**

Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49

¹⁹Lā' a'xni'ca'

i'smalanka'namā'tza' huanmā'

domingo lā' huan sca'txtunu'ni'n
ixtatakēstokkō'ni't nac lakatin
chic. Lā' lacchahuaj ixtatanūmā'na
porque xla'ca'n ixtajicua'ni' huan
israelitas. Lā' Jesús tanūlh lā'
tāyalh na ixlacihpu'nanca'n lā'
cāhuanilh:

—Xa'nca' cacā'a'nīni'ni'.

²⁰Lā' a'xni'ca' ixcāhuanini'ttza'
huā'mā', cāmāsu'ni'lh ixmacan lā'
ixtāpān. Lā' huan sca'txtunu'ni'n lej
tapāxuhualh porque talaktzi'mpā
huan Māpa'ksini'.

²¹Lā' Jesús chu cāhuanipā:

—Xa'nca cacā'a'nīni'ni' hui'xina'n.
Chuntza' a'nchī quimacamilh
quinTāta' lā' nā chuntza' hui'xina'n
na'iccāmacā'nāni' quit.

²²Lā' a'xni'ca' huankō'lh
huā'mā', Jesús cāsu'nulh xla'ca'n lā'
cāhuanilh:

—Chuhua'j, caquilāmaklhtiuj
huā' Espiritu Santo. ²³Palh
hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit
ixtalaclē'i' kalhatin, xla' tū'tza'
lacle'n. Lā' palh hui'xina'n tū'
catimāspu'tūnu'ni'tit ixtalaclē'i'
kalhatin, xla' ū'tza' lacle'ncus.

**Tomás laktzi'lh huan Māpa'ksini'
lakahuanchokoni'ttza'**

²⁴Kalhatin sca'xtunu' ixtacuīni'
Tomás lā' nā ixuanican Stu'yūn.
Xla' tū' ixmaklahui' con huan
ā'makapitzin sca'txtunu'ni'n
a'xni'ca' cātalacsu'yuni'lh Jesús.

²⁵Lā' xla'ca'n tahananilh:

—Iclaktzi'ujtza' huan Māpa'ksini'.

Tomás cāhuanilh:

—Palh tū' na'iclaktzi'n a'nlhā
takāhui'ni't na ixmakxtampūn lā' palh
tū' na'icxa'mani' a'nlhā ixtanūni'ni't
clavos, lā' palh tū' na'icxa'ma ixtāpān

a'nlhā takāhuī'nī't, tū' ictikalhlaka'i'lh
palh lakahuanchokonī't.

²⁶Lā' ixlitzeyama'l huampala
ixtatakestokpalanī't huan
sca'txtunu'nī'n lā' nā Tomás a'ntza'
ixmakui'. Lā' a'yuj ixlacchahuayā
huan chic, Jesús tanūlh lā' tāyalh
na ixlacihpu'nanca'n lā' cāhuanilh:
—Xa'nca cacā'a'nīni'nī'.

²⁷Lā' tuncan huanica Tomás:
—Camānu' mimakspulh
na quimakxtampūn a'nlhā
quimakxtampūlu'cu'cani't lā'
calaktzi' quimacan lā' castu'ncti
mimacan lā' caxa'ma' quintāpān. Lā'
tū'tza' capuhua' palh tū' stu'ncua'
iclahuanchokonī't. Cakalhlaka'i'.

²⁸Lā' Tomás kalhtīnī'lh:
—iQuiMāpa'ksīni' lā' quinDios!

²⁹Lā' Jesús huanilh:
—Tomás, chuhua'l hui'x
kalhlaka'i'ya' porque quilaktzī'nī'ta'.
Līpāxūj a'nti takalhlaka'i' lā' a'yuj
xlaca'n tū' quintalaktzī'nī't.

A'chī' tzo'kca huā'mā' libro

³⁰Lā' Jesús tlahuapā lej
lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n
i'sca'txtunu'nī'n. Lā' huan tamā'na
lē'cnīn xla' tū' tatzo'kni' huā' nac
libro. ³¹Makapitzīn lē'cnīn xla'
tatzo'kni' para que chuntza' hui'xina'n
nakalhlaka'i'yā'tit que Jesús xla'
ū'tza' ixO'kxa' Dios a'nti Dios mānūlh
ixlīmāpūtaxtunu', lā' chuntza'
hui'xina'n tzē naka'lhī'yā'tit xasāsti'
minquilhtamacujca'n por ixpālacata
nalipāhua'nā'tit Jesucristo.

Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhatojon i'sca'txtunu'nī'n

21 Lā' ā'calistān Jesús
cātasu'yuni'pā

i'sca'txtunu'nī'n na ixquilhtūn huan
xcān a'ntū ixtacuīni' Galilea, lā'
nā ixuanican Tiberias. Lā' a'xni'ca'
talacsu'yulh chuntza' līlāl: ²A'ntza'
ixtahuī'lāna' kēxtim Simón Pedro lā'
Tomás, a'nti ixuanican Stu'yūn, lā'
Natanael xala' nac Canā de Galilea,
lā' ixo'kxa'n Zebedeo lā' ā'kalhatu'
i'sca'txtunu'nī'n Jesús. ³Lā' Simón
Pedro cāhuanilh:

—Ica'nā icsquī'ti'nin.

Lā' xlaca'n tualh:

—Nā quina'n na'iccātā'a'nāni'.

Ta'alh lā' tatanūlh nac barco.

Lā' nīn tuntū' tachi'palh ixlīhuāk
huanmā' tzi'sa. ⁴Lā' a'xni'ca'
tzuculh tuncuī, Jesús cātasu'yuni'lh
na ixquilhtūn xcān. Lā' huan
sca'txtunu'nī'n tū' ixtaca'tzī tichū.

⁵Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chi'xcuahuī'n, ūtuchū
chi'pani'ta'ntit?

Lā' xlaca'n takalhtilh:

—Nīn tuntū'.

⁶Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camacapintit huan pūtayan
na ixpāxtūcāna'l huan barco. Lā'
a'ntza' nachi'payā'tit.

Lā' chuntza' tatlahualh xlaca'n.
Lā' tuncan tūlatza' ixtamācutū
huan ixpūtayanca'n porque lej
lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't.

⁷Huan sca'txtunu' a'nti lej ixpāxquī'
Jesús, xla' huanilh Pedro:

—iU'tza' huan Māpa'ksīni'!

Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā',
Simón Pedro chu tuncan lhakā'lh
ixtakēnu' a'ntū ixtamakxtunī't
lā' xla' chu tuncan tojōlh nac
xcān lā' laka'lh Jesús. ⁸Lā' huan
barco pajtzu huan quilhtūn
ixuanī't, hua'chi cien metros
ixlīmakat ixuanī't. Lā' huan

makapitzin ixtapūmimā'na huan barco lā' ixtastancalimimā'na huan ixpūtanca'n a'ntū ixpūtalaknūni'ta'ncha' lhūhua' squi'ti'.

⁹Lā' a'xni'ca' tatakutchi xla'ca'n talaktzi'lh pūlactin macscut de carbón lā' ixkalhmā'ca'cani't huan jalana't lakatin squi'ti' lā' pāntzi.

¹⁰Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calita'ntit macsti'nal' squi'ti' a'ntū chi'patittza'.

¹¹Lā' Simón Pedro tuncan tojōlh nac barco lā' stancalimilh huan pūtan nac quilhtūn. Lā' huan pūtan ixpūtalaknūni'ta'ncha' lakatin ciento tu'pu'xamacāujtu'tun laka'tla'n squi'ti'. Lā' a'yuj lej lhūhua' squi'ti' ixtalaknūni't, pero huan pūtan tū' taxti'tli. ¹²Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit, cahuā'ya'ntit.

Lā' nīn chā'tin sca'txtunu' talihui'lilh natakalkhasqui'nī tichū porque ixtaca'tzi palh ū'tza' Māpa'ksini'. ¹³Jesús quitayalh huan pāntzi lā' cāmaxqui'lh xla'ca'n. Lā' chu chuntza' tlahuapā huan squi'ti'.

¹⁴Huā'mā' a'nlhā ixlīmaktu'tun cātasu'yuni'lh i'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixlakahuanchokonit'tza'.

Jesús tā'chihuina'lh Simón Pedro

¹⁵A'xni'ca' tahuā'yankō'lh, Jesús kalhasqui'nīlh huan Simón Pedro:

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā más quimpāxqui'ya' quit que huā' ā'makapitzin chi'xcuui'n quintapāxqui'?

Lā' Pedro kalhtilh:

—U'huē, Māpa'ksini'. Hui'x ca'tziya' palh icpāxqui'yāni'.

Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' a'nti quintakalhla'ka'i'.

¹⁶Lā' chu kalhasqui'nīpā ixlīmaktu':

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxqui'ya'?

Lā' Pedro kalhtilh:

—U'huē, Māpa'ksini'. Hui'x ca'tziya' palh icpāxqui'yāni'.

Lā' Jesús huanilh:

—Cacāmaktaka'lhti a'nti quintakalhla'ka'i' chuntza' hua'chi lilacatzucu cāmaktaka'lha ixborregos a'nti ixtēcu'.

¹⁷Lā' ixlīmaktu'tun chu kalhasqui'nīpā:

—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxqui'ya'?

Lā' Pedro lilakaputzalh porque xla' kalhasqui'nīca ixlīmaktu'tun palh ixpāxqui' Jesús. Lā' huanilh:

—Māpa'ksini' huix ca'tziya' ixlīhuāk. Hui'x ca'tziya' palh icpāxqui'yāni'.

Lā' Jesús huanilh:

—Cacāmaktāya' a'nti quintakalhla'ka'i'. ¹⁸Icuaniyāni' quit ixlīstu'ncua'. A'xni'ca' o'kxa'cus ixuanī'ta', hui'x ixlhakā'na'na' lā' ixpina' chu a'nlhā ixpincu'tuna'. A'xni'ca' papatzintza' nala'ya' hui'x, nalacstū'nca' mimpekenī'n lā' ā'kalhatin namacachi'yāni' lā' xla' nalē'nāni' a'nlhā tū' pincu'tuna' hui'x.

¹⁹Lā' chuntza' Jesús ixlīhuanimā' Pedro a'nchi xla' nalinī lā' chuntza' huā'mā' nali'a'cnini'ni' Dios. Lā' ā'calistān huanilh:

—Caquistāla'ni'.

**Huan sca'txtunu' a'nti
lej ixpāxquican**

²⁰Pedro talakspi'tli lā' laktzi'lh kalhatin sca'txtunu' i'stālani'tēlha.

U'tza' huā'mā' Jesús lej
 ixpāxqui'. Lā' nā huā'mā' ū'tza'
 a'ntī ixpāxtūhui' Jesús a'xni'ca'
 ixtahuā'yamā'na lā' kalhasqui'nilh:
 “Māpa'ksini', lā' ítichū
 namacamāstā'yāni'?” ²¹Lā' a'xni'ca'
 laktzi'lh Pedro kalhasqui'nilh Jesús:
 —Māpa'ksini', lā' huā'mā' ítuchū
 napātle'keni'?

²²Lā' Jesús kalhtilh:
 —Palh quit na'iclicasqui'n que
 xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca'
 na'icmimpala, íchu mimaca'tzi
 hui'x? Hui'x caquistāla'ni' quit.

²³Lā' ū'tza' ixtalihuan huan
 tā'timīn que huanmā' sca'txtunu'
 tū' catinilh. Jesús tū' hualh palh

tū' catinilh. A'ntū hualh xla' ū'tza':
 “Palh quit na'iclicasqui'n que
 xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca'
 na'icmimpala, íchu mimaca'tzi
 hui'x?”

²⁴Lā' huā'mā' sca'txtunu'
 ū'tza' quit. Icmālacstū'ncni't lā'
 ictzo'knī't huā'mā' tachihuīn. Lā'
 icca'tziyāuj que lej stu'ncua' a'ntū
 icuan.

²⁵Lā' a'nampala lej lhūhua'
 catūhuā a'ntū tlhualh Jesús.
 Lā' palh ixtzo'kui'līca cahuā
 ixlīhuāk a'ntū tlhualh xla', chō'la
 tūlalh ixlītahui'lakō'lh ixlīka'tla'
 quilhtamacuj ixlīlhūhua' libros
 a'nlhā ixtzo'kui'līca. Amén.